

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS- OG AARSPRØVERNE

I

AARHUS KATEDRALSKOLE

1904

AARHUS
LAURITZ BECHS BOGTRYKKERI
1904.

Aarhus Katedralskole.

EFTERRETNINGER

OM

AARHUS KATEDRALSKOLE

I

SKOLEAARET 1903—1904.

VED

SKOLENS REKTOR.

AARHUS
LAURITZ BECHS BOGTRYKKERI
MCIMV

INDHOLD.

	Side
I Kongelige Anordninger.....	7
II Skolens Lærere. Fag- og Timefordelingen.....	15
III Disciplene. Afgangsprøverne i 1903	19
Udenbys Disciple.....	40
IV Skolens Beneficier	42
V Oversigt over Indtægter og Udgifter	47
VI Skrivelser fra Ministeriet.....	48
VII Undervisningen. Fordringerne ved Optagelsen. Aarets Arbejde. De opgivne Pensa	81
VIII Den fysiske Samling	109
IX Den naturhistoriske Samling.....	109
X Bibliotheket	110
XI Skolens Afgang- og Aarsprøver i 1904	125

I.

Kongelige Anordninger.

Anordning angaaende Optagelsesprøven i Mellemskolens 1ste Klasse.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge
til Danmark, de Venders og Goters,
Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken,
Lauenborg og Oldenburg,

Gøre vitterligt: Efter de Os af Vor Minister
for Kirke- og Undervisningsvæsenet foredragne Om-
stændigheder ville Vi i Henhold til Lov af 24de April
1903 § 27 have anordnet følgende Bestemmelser an-
gaaende Optagelsesprøven i Mellemskolens 1. Klasse:

A. Fordringerne i de enkelte Fag, hvori der skal
prøves, fastsættes saaledes:

1. Dansk, mundtlig. Der kræves af Eleven
sikker, flydende og forstandig Oplæsning af et Stykke
læst Prosa; desuden skal han (hun) prøves i Oplæs-
ning af et Stykke ulæst fortællende Prosa, som efter
Indhold og Sprogform maa antages at ligge inden for
hans Alderstrins sædvanlige Fatteevne, og vise nogen-
lunde Sikkerhed deri. Efter Oplæsningen maa han,
vejledet ved Eksaminators Spørgsmaal, kunne gen-
fortælle, hvad han har læst, og vise, at han for-
staar det. Han maa kunne udenad nogle enkelte,

væsentlig fortællende Digte og være i Stand til at gøre Rede for deres Indhold samt i det hele vise, at han har forstaaet dem. Ved Samtale paa Grundlag af det læste skal Eksaminator tillige forvisse sig om, at han har Øvelse i at finde Hovedleddene i en Sætning og i at kende de vigtigste Ordklasser og deres Bøjning.

2. Dansk, skriftlig. Han maa uden væsentlige Fejl i Retskrivningen kunne skrive et i Omfang passende Stykke, som dikteres langsomt for ham med Angivelse af Skilletegnene, og som ikke indeholder sjældne Ord eller Ordforbindelser. Fremdeles maa han være nogenlunde indøvet i at kunne gengive i Skrift et ham fortalt eller langsomt forelæst fortællende Stykke, som ikke er synderlig langt, og hvis Sætningsbygning og Indhold er let fatteligt.

3. Regning. Prøven skal være baade skriftlig og mundtlig. Eleven maa kunne den lille Tabel med Sikkerhed og have Færdighed i at løse Opgaver i de fire Regningsarter med benævnte og ubenævnte hele Tal samt kunne anvende disse Regningsarter paa simple Opgaver i Reguladetri. Han maa endvidere have Kendskab til Brøkbegrebet i Almindelighed og kunne addere og subtrahere ensbenævnte Brøker. Han maa ogsaa kende Decimalbetegnelsen og kunne foretage Addition og Subtraktion af Decimalbrøker samt multiplicere saadanne med en hel Multiplikator og dividere dem med en hel Divisor. Hovedregning maa han kunne udføre sikkert og hurtigt med mindre Tal.

4. Skrivning. Han maa kunne skrive latinsk Skrift tydeligt og nogenlunde pænt i Bog med Pen og Blæk, saavel enkelte Bogstaver og Ord som hele Sætninger, der fylde en Linie eller derover. Lige-

ledes skal han prøves i Afskrift af et kort Stykke efter en Bog.

5. Religion. Eleven maa have lært de vigtigste Fortællinger af hele den bibelske Historie at kende gennem mundtlig Fortælling eller efter en let og kortfattet Bibelhistorie, samt kunne nogle faa letfattelige Salmer. Der maa kun prøves i det sidste Forberedelsesaars Pensum.

6. Historie. Han maa have læst eller mundtlig faaet meddelt et efter Tidsfølgen ordnet Udvalg af Fortællinger om Hovedpersoner og Hovedbegivenheder fra hele Fædrelandshistorien og frit kunne genfortælle deres væsentlige Indhold. Der maa kun prøves i det sidste Forberedelsesaars Pensum.

7. Geografi. Han skal paa Grundlag af Landkortet, med eller uden Hjælp af en lille Lærebog, have vundet et ret fyldigt Kendskab til Danmarks Geografi og ligeledes, om end i mindre Omfang, til Norges og Sveriges. Fremdeles maa han have lært at orientere sig paa en Globus og et Europaskort, saa at han kender Verdensdelene og de store Verdenshave samt har en Oversigt over Europas vigtigste Lande og disses Hovedstæder.

8. Naturhistorie. Han skal gennem Iagttagelsesundervisning have vundet Kendskab til en Del, dog ikke ret mange, Hovedtyper af Dyr- og Planteverdenen, særlig til vore egne Husdyr og vore vigtigste Nytteplanter.

B. Elever indmeldes regelmæssigt til Optagelse inden Udgangen af Maj Maaned, og Optagelsesprøven finder Sted ganske kort før Sommerferiens Indtræden efter Skolestyrerens nærmere Bestemmelse, som i god Tid forinden Prøvens Afholdelse skal meddeles Elevernes Forældre eller Værger. Disse ligesom ogsaa

Elevernes tidligere Lærere skulle have Tilladelse til at overvære Optagelsesprøven.

Skulde der efter en Elevs Optagelsesprøve herske nogen Tvivl om, hvorvidt han kan optages eller ej, skal det, hvis det antages, at han uden nogen større Anstrengelse i Mellemtiden kan raade Bod paa sine Mangler, og hvis hans Forældre eller Værge ønsker det, tilstedes ham at indstille sig til en ny Prøve den første Dag i det nye Skoleaar; denne Prøve skal dog ikke paa ny omfatte alle Fag, men kun gaa ud paa at faa godtgjort, om der er raadet Bod paa Manglerne eller ej, og efter dens Udfald maa Skolestyreren tage den endelige Bestemmelse om ham.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg den 19de Juni 1903.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

I Kongens Navn

Frederik,

Kronprinds.

(L. S.)

J. C. Christensen.

**Anordning om Undervisningen i Statens Fællesskoler
for Drengene og Piger.**

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge
til Danmark, de Venders og Goters,
Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken,
Lauenborg og Oldenburg,

Gøre vitterligt: Efter de Os af Vor Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet foredragne Omstændigheder ville Vi i Henhold til § 27 i Lov af 24de April 1903 om højere Almenskoler m. m. herved have anordnet følgende Bestemmelser om Undervisningen i Statens Fællesskoler for Drengene og Piger:

1. Samtlige Staten tilhørende højere Almenskoler skulle efterhaanden, som Omstændighederne tillade det og gøre det tilraadeligt, ogsaa aabnes for Piger som skolesøgende Elever. Indtil videre kunne de af disse Skoler, for hvis Vedkommende vægtige Grunde tale derfor, udelukkende eller dog hovedsagelig forbeholdes Drengene.

2. Ved de Statsskoler, hvor Fællesundervisning indføres enten straks fra Begyndelsen af Skoleaaret 1903—4 eller senere hen, maa Piger for det første Skoleaar, i hvilket den indføres, kun optages i Mellem skolens 1ste Klasse, for det andet Skoleaar kun i Mellemskolens 1ste og 2den Klasse, og saaledes fremdeles, indtil Fællesundervisningen efterhaanden er gennemført i alle Mellemskolens og Gymnasiets Klasser.

3. Bestemmelserne om Alderen ved Optagelsen saavel som om Fordringerne ved Optagelsesprøven ere ganske de samme for Piger som for Drengene; dog skulle Piger tillige prøves i kvindeligt Haandarbejde.

Skulde der ved en Skole med Fællesundervisning til Optagelsesprøve i nogen Klasse blive indmeldt flere Elever, end Skolen kan modtage, udvælges det Antal, der kan optages, blandt dem, der i det hele have bestaaet Optagelsesprøven, regelmæssigt alene under Hensyn til den Modenhed og Dygtighed, de have vist sig at være i Besiddelse af, men uden Hensyn til, om det er Drengene eller Pigerne.

4. Undervisningen skal i alle Læsefagene saavel som Regning, Skrivning og Tegning være ens og fælles for Drengene og Pigerne; kun i Sundheds-lære skulle Pigerne, i det mindste for visse Afsnits Vedkommende, have særlig Undervisning af en Lærerinde, Drengene af en Lærer. Ogsaa Sangundervisningen drives i Fællesskab, saa længe det er muligt. Særlig Undervisning meddeles i Mellemskolen Pigerne i kvindeligt Haandarbejde i de samme Timer, i hvilke Drengene undervises i Sløjd; hvis Piger i Mellemskolen skulde ønske Undervisning i Sløjd, maa den meddeles dem i Særtimer uden for den regelmæssige Skoletid. Gymnastikundervisningen skal altid drives særskilt med hvert Køn for sig.

Skulde det af hygiejniske Hensyn blive nødvendigt for visse Piger Vedkommende at lade den regelmæssigt fireaarige Undervisning i Mellemskolen udstrække sig over et Tidsrum af 5 Aar, overlades det til Skolestyreren efter Samraad med vedkommendes Forældre og Læge at ordne Undervisningen for dem paa den Maade, man maatte anse for heldigst baade for dem og for Skolen.

5. I alle Skoler, som have Fællesundervisning, maa der for Pigerne indrettes et særligt Værelse, hvor de kunne opbevare deres Gymnastiktøj og klæde sig om til og efter Gymnastikundervisningen, for saa vidt

dette ikke bedre kan gøres i selve Gymnastiksalen, og hvor der tillige findes Vadskekummer til Haandtvæt og andre nødvendige Bekvemmeligheder. Til dette Værelse har ingen Lærer eller mandlig Elev Adgang.

Alle Bestemmelser angaaende den daglige Skoleorden for Pigerne Vedkommende maa hver Skoles Styrer træffe efter eget bedste Skøn. Kun maa det foreskrives, at Legepladsen skal være fælles for Drengene og Piger, og at Tilsynet dér, i det mindste naar Pigerne Antal ikke er ganske ringe, samtidigt skal føres af en Lærer og en Lærerinde.

6. Ved enhver Skole, som indfører Fællesundervisning, skal der fra det Øjeblik af, da et passende Antal Piger (c. 10) ere optagne som Elever, ansættes mindst een Timelærerinde, som skal undervise Pigerne i deres Særfag og i ethvert Fald een Klasse Piger og Drengene sammen i et eller andet Læsefag samt derhos tage Del i Tilsynet med Børnene og have Adgang til Skoleraadet med samme Ret som ligestillede Timelærere. Denne Lærerinde maa have Bemyndigelse til under Ansvar over for Skolestyreren og regelmæssigt efter forudgaaende Forhandling med ham at meddele Pigerne Fritagelse for Undervisning i deres Særfag enten i enkelte Timer eller for længere Tid, naar saadant findes nødvendigt.

Ved enhver Skole, som har Fællesundervisning, skal der ved indtrædende Embedsledighed eller ogsaa, uden Hensyn til dette, saa snart der er mindst 30 Piger i en Skole, ansættes en fast Lærerinde, som kan undervise i eet eller flere Læsefag i det mindste gennem hele Mellemskolen. Denne Lærerinde skal, med Titel af Inspektrice, føre Tilsynet med Pigerne i alt, hvad der angaar disses særlige Forhold i Skolen, samt i

det hele være Skolestyrerens Raadgiverinde med Hensyn til Pigernes Behandling og have Ret til at foreslaa ham alle Forholdsregler, som Hensynet til deres særlige Interesser efter hendes Skøn kræver, og lede deres Iværksættelse.

Efterhaanden som Fællesundervisningen i sit fulde Omfang gennemføres i en Skole, og Antallet af kvindelige Elever i den stiger, skal der ved indtrædende Embedsledighed ses paa, at faste Lærerinder ansættes ved Skolen i passende Forhold til de kvindelige Elevers Tal. Disse Lærerinder skulle kunne gennemføre Undervisningen i deres Fag gennem alle Mellemskolens Klasser og, om muligt ogsaa i Realklassen og i Gymnasiet; og de skulle i alt, hvad Undervisningen og Deltagelsen i Skolestyrelsen angaar, være stillede jævnsides med deres mandlige Kolleger. Lærerpersonalets Venteværelse skal være fælles for baade Lærere og Lærerinder.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg den 31te Juli 1903.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

J. C. Christensen.

II.

Skolens Lærere. Fag- og Timefordeling.

I Lærernes Kres er følgende Forandringer indtraadte:

Under 14. Maj 1903 har det behaget Hans Majestæt Kongen at entledige Overlærer ved Aarhus Katedral-skole L. Kleisdorff paa hans derom indgivne Ansøgning i Naade og med Pension fra 19. August s. A. at regne samt derhos at benaade ham med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Under 27. Maj 1903 har Ministeriet ansat Dr. phil. Henrik Bertelsen som Timelærer ved Aarhus Katedralskole fra 19. August at regne.

Under 28. Maj 1903 har det behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at udnævne Adjunkt ved Aarhus Katedralskole F. C. Lorentzen til Overlærer ved samme Skole fra 19. August at regne.

Under 29. Maj 1903 har det behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at udnævne konstitueret Adjunkt ved Aarhus Katedralskole Mathias Møller til Adjunkt ved samme Skole fra d. 19. August at regne.

Under 5. Sept. 1903 har det behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at forunde Gymnastiklærer ved Aarhus Katedralskole Hans Frederik Georg Larsen allerhøjeste Udnævnelse som Gymnastiklærer ved Skolen fra 1. September at regne.

Fag- og Timefordelingen har i Skoleaaret været følgende:

Rektor Jacobæus: Latin i V; Fransk i VI og IV; Historie i I og I M. . .	18	Timer ugl.
Overlærer Engel: Historie i VI, V og II R, Matematik i IV R, III R, Regning i I M	25	—
Overlærer Mylord: Naturlære i VI spr., VI m, V spr. og V m., IV m + IV R og III R, — Matematik V spr., II R	26	—
Overlærer Christensen: Matematik i VI, IV, III, geometrisk Tegning . . .	28	—
Overlærer Stegmann: Latin i VI; Tysk VI, V, IV, I, 1 M; Geografi IV, I, I R.	27	—
Overlærer Brøndsted: Latin i IV; Græsk i V, IV, III; Historie i IV R.	26	—
Overlærer Lorentzen: Tysk IV R. III, III R, II, II R, I R; Engelsk i VI, V, IV R, III R.	26	—
Adjunkt Sveinbjørnson: Fransk i alle Klasser undtagen VI og IV; Engelsk i II R.	27	—
Adjunkt Krag: Religion i III, III R. II, I R., I og I M.; Dansk i alle Klasser undtagen VI, V, og I M. + 1 Time med ikke syngende Disciple. . .	31	—
Adjunkt Meldal: Græsk i VI, Latin i III og II; Historie i IV, III, III R.; Geografi i III	29	—
Adjunkt Ramm: Matematik i V M., II, I, I R.; Naturlære III m.	27	—
Adjunkt M. Møller: Naturhistorie i alle Klasser, Geografi i IV R, III R, II, II R og I M	29	—

Timelærer, Dr. Berthelsen: Dansk og Oldnordisk VI, V, Dansk i I M, Latin i I, Engelsk i I R, Historie i II og I R. — Oldtidskundskab i IV M og III M.	30	Timer	ugl.
Pastor N. C. Hansen: Religion i VI, V, IV, IV R.	4	—	—
Cand. phil. Krarup: Skrivning og Tegning.	18	—	—
Overlærer Müller: Religion i II R. Sang i alle Klasser.	9	—	—
Gymnastiklærer, Krigsassessor S. Peter- sen: Gymnastik.	25	—	—
Gymnastiklærer Larsen: Gymnastik.	25	—	—
Overlærer Kleisdorff: Oldtidskund- skab i VI og V.	2	—	—

	I		II		III		IV		V		VI		Sum af Lærer-Timer ugentlig.		
	M	St.	R.	St.	R.	St. Sp.	R. M.	St. Sp.	R. M.	St.	M.	St.		M.	
Dansk	5	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	29+1*	
Oldnordisk	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	2	4	
Tysk	5	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	27	
Fransk	»	4	3	3	3	2	2	2	2	3	3	3	3	30	
Engelsk	»	»	3	»	3	»	»	4	»	4	2	2	2	18	
Latin	»	7	»	7	»	7	7	»	7	7	8	»	8	44	
Græsk	»	»	»	»	»	5	»	»	5	»	»	6	»	22	
Oltidskundskab (mat. nat.)	»	»	»	»	»	»	1	»	»	1	»	»	2	4	
Religion	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	16	
Historie	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	3	3	3	27	
Geografi	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	»	»	18	
Naturhistorie	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	»	19	
Naturlære	»	»	»	»	»	»	2	2	»	2	2	4	3	21	
Matematik, geom. Tegning og Regning	4	5	6	6	6	5	7	7	5	7	8	1	10	77	
Skrivning	2	2	2	1	2	»	»	1	»	»	»	»	»	10+1*	
Tegning	2	»	2	»	2	»	»	1	»	»	»	»	»	7	
	26	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	375	
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	7	
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4+1	4+1	25+25
		36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	432	

III.

Disciplene.

Af de 127 Disciple, Skolen talte ved Udgivelsen af forrige Aars Indbydelseskraft, dimitteredes 11 med VI Klasses Afgangseksamen (6 af den matematisk-naturvidenskabelige og 5 af den sproglig-historiske Retning), 3 med almindelig Forberedelseseksamen og 5 Disciple efter bestaaet 4. Klasses Hovedeksamen, nemlig O. J. Brask, J. H. Cleemann, C. F. N. Gottlieb, E. Gredsted og E. T. E. Meldal.

Før og efter Eksamen udmeldtes 5 Disciple, W. V. C. Kauffeldt af IV, H. A. Iisager af III R., O. S. Skovgaard og E. V. Swendsen af II R. og H. Qvist af I.

Der optoges i August 58 Disciple, saa at Disciple-nes Antal ved Begyndelsen af Skoleaaret var 161.

I Aarets Løb optoges Inger Hoffmeyer og Esther Holstein i I M., J. Strand i I R. og Robert Harald Sigfred Bjerregaard Jensen i II R. og udmeldtes L. Jensen af I M., H. A. Krogh af III, E. M. Hansen af III R., E. Lindhardt af II, J. L. F. T. Wohlert af II R. og B. Baess af I R., saa at Skolen nu tæller 159 Disciple.

I nedenstaaende Fortegnelse er Disciplene i VI Klasse, IV Klasse og IV Realklasse opførte i alfabetisk Orden, Disciplene i de øvrige Klasser efter den Plads, de fik ved Sammentællingen i Marts. Et vedføjjet (S)

eller (M) betegner, om en Discipel hører til den sproglig-historiske eller til den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Ved de med * betegnede Disciple, der er optagne i dette Skoleaar, er meddelt fulde Navn og Fødselsdag. Faderens Navn og Hjemsted, naar dette ikke er i Aarhus, er vedføjet alle Disciplenes Navne.

VI Klasse

1. J. Brix (S) (Provst B., Skjødstrup). 2. G. H. Brøndsted (S) (Overlærer B.). 3. A. Th. Friis (S) (Forretningsfører F., København). 4. E. Gørtz (M) (Oberst G.). 5. L. A. Hammerich (M) (Købmand H.). 6. H. H. U. Løgstrup (M) (Købmand L.). 7. Th. L. Nielsen (M) (Proprietær N., Svejstrup Østergaard). 8. H. Rasmussen (S) (Sagfører, Justitsraad R.).

V Klasse

1. *Christian Julius Iisager (S) f. $5/2$ 1886 i Ringkøbing (Købmand J. i R.). 2. Axel D. Krogh (S) (Lærer Krogh). 3. E. Baadsgaard (M) (Købmand B.). 4. A. Fønss (S) (Skolebest. F.). 5. K. Jespersen (S) (Byfoged J.). 6. *Aage Dam Krogh (S.) f. $11/9$ 1883 i Aarhus (Broder til Nr. 2). 7. *August Vilhelm de Fine Thomsen (S) f. $13/12$ 1887 i Hjørring (Herredsfoged Th.). 8. J. A. Petersen (M) (Købmand P.). 9. A. U. Larsen (M) (Inspektør L.). 10. B. Vestesen (M) (Fabrikant V.). 11. J. A. Garde (S) (Godsforvalter G., Tranebjerg). 12. J. V. Beck (S) (Indremissionær B.).

IV Klasse

1. C. Boye (S) (Vinhandler B.). 2. Ingeborg Brix (S) (Søster til Nr. 1 i VI Kl.). 3. A. Brusendorff (S) (Kaptajn B.). 4. K. Brøndsted (S) (Broder til Nr. 2 i VI Kl.). 5. K. Budtz (S) (afd. Apotheker B., Ham-

mel). 6. N. L. Feyring (M) (afd. Konditor F.). 7. Lilli Funch-Thomsen (S) (Redaktør F.-Th.). 8. L. E. P. Grønlund (S) (Lærer G.). 9. V. M. Hansen (S) (Gaardejer H.). 10. K. J. Knudsen (S) (Detaillist K.). 11. L. C. Lottrup (S) (Forretningsfører L.). 12. C. J. G. Nielsen (S) (Kommunebogholder N.). 13. M. M. Paasgaard (M) (Overbetjent P.). 14. P. Schlichtkrull (S) (Banebestyrer S.). 15. H. A. Staarup (M) (Bogholder S.). 16. P. C. Stegmann (S) (Overlærer S.). 17. F. V. Sørensen (M) (Gaardejer S., Ravnholt).

IV Realklasse

1. H. K. Blicher (Fuldmægtig B.). 2. F. V. Dressler (Elektriker D.). 3. C. Dreyer (Grosserer D.). 4. H. C. Ferrall (afd. Stationsforv. F.). 5. K. H. Hoffmeyer (Direktør H.). 6. M. N. B. Nielsen (Dyrlæge N.). 7. Th. J. Olsen (Hestehandler O. Uggeblølle).

III Klasse

1. A. H. M. W. Have (S) (Incassator H.). 2. T. C. E. N. Gottlieb (S) (Amtsforvalter G.). 3. K. Jørgensen (S) (Kaptajn J.). 4. N. L. Højlund (S) (Lærer H. Ingerslev). 5. E. H. Eskildsen (S) (Gaardejer E. Skibby). 6. A. J. Bjerregaard Jensen (S) (Tømrermester Bj. J.). 7. C. J. Krebs (M) (Oberstløjtnant K.). 8. H. Wied (M) (Fabrikant W.). 9. C. H. T. Holm (M) (Alterdegn H.). 10. *Lilly Nielsen (S) født 6/1 1889 (Gartner H. Nielsen, Reginehøjgaard). 11. O. G. Gøtzsche (M) (Baneingeniør G.). 12. A. B. Fock (M) (afd. Kaptajn F.). 13. J. Mikkelsen (M) (Handelsgartner M.). 14. F. Højlund (M) (afd. Forpagter H., Søholm pr. Kolind). 15. A. P. M. A. Garde (S) (Broder til Nr. 11 i V Kl.).

III Realklasse

1. *Viggo Ejnar Pedersen f. $\frac{23}{5}$ 1889 i Aarhus (Boelsmand P. i Stilling).
2. K. G. Nørgaard (Assistent N.).
3. Pr. J. Sørensen (Postekspedient S.).
4. J. R. L. Cleemann (Dyrlæge C. Hammershøj).
5. E. Hansen (Købmand H.).
6. H. E. Nielsen (Toldkontrollør N.).
7. C. Gielstrup (Købmand G.).
8. C. E. S. Meyer (Overlærer M.).
9. H. Borup (Cancelliraad, Fuldmægtig B.).
10. J. S. Lottrup (Fabrikant L.).

II Klasse

1. E. Grønlund (Broder til Nr. 8 i IV Kl.).
2. A. Rasmussen (Købmand R.).
3. A. H. Petersen (Tømerhandler P.).
4. H. V. R. Byberg (Bankdir., Justitsraad B.).
5. N. H. Stegmann (Broder til Nr. 16 i IV Kl.).
6. H. Jespersen (Broder til Nr. 5 i V Kl.).
7. H. Lund (Lærer L., Søby).
8. F. V. Hasle (Slagter H.).
9. J. A. B. Wolf (Kaptajn W.).
10. C. J. la Cour Petersen (Forvalter P.).
11. K. Gielstrup (Broder til Nr. 7 i III Realkl.).
12. K. Albeck (afd. Læge A.).
13. K. B. L. Hjelm (Ekspeditionschef H.).
14. *Nikoline Møller f. $\frac{22}{3}$ 1889 i Vivild (Tandlæge M.).
15. H. J. N. Matzen (Grosserer M.).
16. N. Christensen (Lærer C. Veilby).
17. J. S. Nielsen (Barber N.).
18. W. Paulsen (Bogholder P.).
19. C. O. Schlichtkrull (Broder til Nr. 14 i IV Kl.).

II Realklasse

1. St. St. Blicher (Broder til Nr. 1 i IV R.).
2. A. L. v. d. Hude (Mægler H.).
3. V. G. Kühnel (Arkitekt K.).
4. C. Schwensen (Godsejer S., Trudsholm).
5. P. A. A. Garde (Broder til Nr. 11 i V Kl.).
6. A. F. Jensen (Vinhandler J.).
7. H. Krøyer (fhv. Forp. K. Malling).
8. A. E. Boye (Broder til Nr. 1 i IV Kl.).

9. V. Hallager (Overlæge H., Sindssygeanstalten). 10. J. F. Tarlioug (Købmand T.). 11. O. C. Guldberg (Købmand G.). 12. H. P. K. Christensen (Købmand C.). 13. Robert Harald Sigfred Bjerregaard Jensen f. $\frac{6}{12}$ 89 (Broder til Nr. 6 i III).

I Klasse

1. *Jens Carl Viggo Jensen f. $\frac{17}{11}$ 1891 (Postekspedient J.). 2. *Kristen Sørensen f. $\frac{13}{12}$ 1889 (Lærer S. i Tiset). 3. *Holger Jensen (Rud) f. $\frac{12}{8}$ 1890 (Redaktør J. i Viby). 4. *Arthur Ejler Emil Jensen f. $\frac{3}{10}$ 1890 (Sergent J.). 5. *Hilmer Peter Bie Jochumsen f. $\frac{29}{3}$ 1891 (Bankkasserer J.). 6. *Ove Ditlev Krebs f. $\frac{25}{12}$ 1890 (Oberstløjtn. K.). 7. *Harbo Rønnow Arnstrup f. $\frac{10}{7}$ 1890 (Overlærer A.). 8. *Ejgil Brændekilde Christiansen f. $\frac{27}{12}$ 1891 (Redaktør Christiansen). 9. C. R. Meyer (Broder til Nr. 8 i III R.). 10. *Jens Albert Hyllested Nielsen f. $\frac{9}{4}$ 1891 (Lærer N. i Tranbjerg). 11. *Asker Thru Møller f. $\frac{8}{3}$ 1891 (Urmager M.). 12. *Aage Paul Erhardt Blichfeldt Petersen f. $\frac{30}{6}$ 1891 (Købmand P.). 13. *Poul Ulrik Olsen f. $\frac{21}{12}$ 1891 (Maskinmester O.). 14. Th. C. Arnoff Thomsen (Tømrermester A. Th.).

I Realklasse

1. *Harald Henry Hygom f. $\frac{29}{5}$ 1891 (Skibskaptajn H.). 2. *Hans Holger Windeløv Rasmussen f. $\frac{25}{10}$ 1891 (Gartner R.). 3. *Helge Harboe f. $\frac{1}{4}$ 1891 (Fuldmægtig, cand. jur. H.). 4. *Vilhelm Unmack Larsen f. $\frac{6}{7}$ 1891 (Broder til Nr. 9 i V Kl.). 5. E. U. Larsen (Broder til forrige). 6. *Carl Johannes Pedersen f. $\frac{29}{7}$ 1890 (Sømand P.). 7. Imanuel Strand f. $\frac{6}{5}$ 1891 (Lokomotivfører S.). 8. J. H. Larsen (Maskinist L.). 9. *Rasmus Leopold Koch f. $\frac{4}{5}$ 1891

(Købmand K.). 10. *Axel Glandt f. $14/12$ 1890 (Stationsforst. G. i Lystrup). 11. *Jens Jakob Tarp Wohlerf f. $26/3$ 1891 (Købmand W.). 12. *Regnar Wied f. $18/8$ 1891 (Broder til Nr. 8 i III Kl.). 13. *Herman Adolf Asmussen f. $24/1$ 1890 (Grosserer A.). 14. *Laurits Christian Jørgensen Langwardt f. $21/12$ 1889 (Børstenbinder L.).

I Mellemskoleklasse

1. *Ernst Frederik Sand f. $3/3$ 1892 (Fabrikbestyrer S.). 2. *Marie Elisabeth Paasgaard f. $4/8$ 1890 (Søster til Nr. 13 i IV Kl.). 3. *Inger Sophie Hoffmeyer f. $24/8$ 1891 (Søster til Nr. 5 i IV R.). 4. Esther v. Holstein f. $14/1$ 1891 (Postkontrollør v. H.). 5. *Paul Oskar Kühnel f. $24/1$ 1892 (Broder til Nr. 3 i II R.). 6. *Holger de Fine Thomsen f. $6/6$ 1892 (Broder til Nr. 7 i V Kl.). 7. *Hans Nicolaus Siegfred Marcussen f. $29/5$ 1891 (Fabrikant M.). 8. *Hans Hartvig Otto Seedorff Pedersen f. $12/8$ 1892 (Overlærer P.). 9. Axel Valdemar Madsen f. $15/6$ 1892 (Konsul M.). 10. *Viggo la Cour Petersen f. $27/8$ 1892 (Broder til Nr. 10 i II Kl.). 11. *Aksel Wilken f. $18/2$ 1892 (Overassistent W.). 12. *Poul Hammerich f. $3/2$ 1893 (Broder til Nr. 5 i VI Kl.). 13. *Marius Kristensen Hergaard f. $30/10$ 1892 (Mejerist H.). 14. *Aage Thomsen f. $7/4$ 1891 (Købmand Th.). 15. *Sophus Carl Skeel f. $9/10$ 1891 (Hofjægermester S., Birkelse). 16. *Peter Martin Qvist f. $17/3$ 1892 (Cand. pharm. Q.). 17. *Hans Christian Kronborg Larsen f. $1/3$ 1892 (Gymnastiklærer L.). 18. *Christian Nielsen f. $2/7$ 1891 (Savværksejer N.). 19. *Hans Christian Grauert f. $3/8$ 1892 (Handelsagent G.). 20. *Harald Ghristian Gjellerup Larsen f. $8/4$ 1891 (Købmand L.). 21. *Knud Charles Marcussen f. $23/6$ 1892 (Broder til Nr. 7). 22. *Robert

Charles Simonsen f. $28/5$ 1891 (Cigarhandler S.).
23. *Niels Holger Boye f. $7/4$ 1893 (Broder til Nr. 1
i IV Kl.). 24. *Poul Martin Marquardsen f. $1/11$ 1892
(Fabrikant M.). 25. Christian Bernhardt Christensen
f. $20/8$ 1892 (Handelsrejsende C.). 26. Emil Ebbesen
f. $2/8$ 1891 (Fotograf E.). 27. *Hans Aage Koch f.
 $15/8$ 1891 (Kaptajn K.). 28. *Christian Erik Holger
Poulsen f. $18/9$ 1892 (Sagfører P.). 29. *Victor Stol-
tenberg Halby f. $27/1$ 1891 (Handelsrejsende H.). 30.
*Holger Bredo Levy Munthe f. $31/1$ 1893 (Oberstløjtnant
M.).

Til den i Juni—Juli 1903 afholdte Afgangsprøve bestod 11 studerende Disciple samt 3 Realister med det nedenfor angivne Resultat. Endvidere bestod 13 Disciple af IV Kl. Oprykningsprøven, 1 Discipel, som ikke opnaaede det befalede Antal Points, underkastede sig med Ministeriets Tilladelse i disse Fag en Omprøve i September Maaned, som han bestod. Af de øvrige 13 Disciple blev de 8 opflyttede i V Kl., de 5 forlod Skolen.

I. Afgangseksamen for Studerende.

Af den sproglig-historiske Retning.

1. Hansen, Hans Jørgen Marius, f. 2. Marts 1884, Søn af afd. Kedelsmed Hansen i Aarhus, optaget i August 1897 i I st.
2. Højlund, Thomas, f. 21. Maj 1885, Søn af Lærer Højlund i Ingerslev, optaget i August 1897 i I st.
3. Jespersen, Christian Magdalus, f. 18. Maj 1885, Søn af Politimester Jespersen i Aarhus, optaget i August 1897 i I st.
4. Krebs, Axel Cay, f. 20. November 1885, Søn af Oberstløjtnant Krebs i Aarhus, optaget i August 1897 i I st.
5. Sørensen, Søren Magnus, f. 18. August 1882, Søn af afd. Gaardejer Sørensen i Tulstrup, optaget i August 1899 i III st.

Af den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

6. Borum, Allan Eugen, f. 19. September 1885, Søn af Købmand Borum i Aarhus, optaget i August 1897 i I st.
7. Garde, Jacob Nicolaj Anker, f. 2. Januar 1885,

- Søn af Godsforvalter Garde, Tranebjerg, Samsø, optaget i August 1897 i I st.
8. Jørgensen, Axel Emil, f. 22. April 1885, Søn af Kaptajn Jørgensen i Aarhus, optaget i August 1897 i I st.
 9. Kirkebye, Anker Høxbro, f. 4. September 1884, Søn af Grosserer Kirkebye i Aarhus, optaget i August 1896 i I st.
 10. Petersson, Vagn Walther, f. 24. Marts 1885, Søn af Arkitekt Petersson i Aarhus, optaget i August 1896 i I st.
 11. Tuxen, Georg Emil, f. 16. April 1886, Søn af fhv. Skoleforstander Tuxen i Malling, optaget i August 1900 i IV st.
-

II. Fjerde Klasses Hovedeksamen.

1. Baadsgaard, Ejnar, f. 13. Maj 1888, Søn af Købmand Baadsgaard i Aarhus, optaget i August 1899 i I st., mat.-naturv. Retning.
2. Beck, Johannes Vilhelm, f. 22. April 1887, Søn af Indremissionær Beck i Aarhus, optaget i Juli 1901 i III st., sprogl.-hist. Retning
3. Brask, Ove Juul, f. 28. Maj 1886, Søn af Sognepræst Brask i Aalsø, optaget i August 1902 i IV st., matem.-naturvidensk. Retning.
4. Cleemann, Johan Heinrich, f. 26. Februar 1887, Søn af Dyrlæge Cleemann i Hammershøj, optaget i August 1899 i I st., matem.-naturvidensk. Retning.
5. Fønss, Aage, f. 12. December 1887, Søn af Skolebestyrer Fønss i Aarhus, optaget i August 1899 i I st., sprogl.-hist. Retning.

6. Garde, Johannes Anker, f. 21. Juni 1886, Søn af Godsforvalter Garde i Tranbjerg, Samsø, optaget i August 1898 i I st., sprogl.-hist. Retning.
7. Gottlieb, Eigil Christian Frederik Nicolai, f. 27. August 1886, Søn af Amtsforvalter Gottlieb i Aarhus, optaget i August 1899 i I st., matem.-naturvidensk. Retning.
8. Gredsted, Ejnar, f. 16. August 1886, Søn af Faktor Gredsted i Aarhus, optaget i August 1898 i I st., matem.-naturvidensk. Retning.
9. Jespersen, Knud, f. 27. Oktober 1887, Søn af Politimester Jespersen i Aarhus, optaget i August 1899 i I st., sprogl.-hist. Retning.
10. Kauffeldt, William Victor Caddel, f. 30. April 1886, Søn af Kaptajn Kauffeldt i Aarhus, optaget i August 1898 i I st., matem.-naturvidensk. Retning.
11. Krogh, Axel Dam, f. 12. December 1886, Søn af Lærer Krogh i Aarhus, optaget i August 1899 i I st., sprogl.-hist. Retning.
12. Larsen, Aage Unmack, f. 11. November 1887, Søn af Fattiginspektør Larsen i Aarhus, optaget i August 1899 i I st., matem.-naturvidensk. Retning.
13. Meldal, Even Theodor Edvard, f. 19. Juni 1887, Søn af Adjunkt Meldal i Aarhus, optaget i August 1899 i I st., matem.-naturvidensk. Retning.
14. Petersen, Jens Alfred, f. 20. August 1887, Søn af Købmand Petersen i Aarhus, optaget i August 1898 i I st., matem.-naturvidensk. Retning.
15. Vestesen, Børge, f. 17. Februar 1887, Søn af Fabrikant Vestesen i Aarhus, optaget i August 1898 i I st., matem.-naturvidensk. Retning.

Til Tillægsprøve i Latin og Græsk indstillede sig Christian Julius Iisager, Søn af Købmand A.

S. Iisager i Ringkøbing, og Aage Dam Krogh, Søn af Lærer Krogh i Aarhus.

Til Latinprøve for Farmaceuter indstillede sig Frøken Johanne Emilie Wegener, Datter af Fabrikant Wegener i Skanderborg, og Frøken Anna Møller Larsen, Datter af afd. Postmester Møller Larsen i Hammel.

III. Almindelig Forberedelseksamen.

1. Hammerich, Carl, f. 25. April 1888, Søn af Købmand Hammerich i Aarhus, optaget i August 1899 i I R. Begge Sprog.
2. Højmark, Johan Ludvig, f. 13. August 1887, Søn af Købmand Højmark i Aarhus, optaget i August 1899 i I R. Begge Sprog.
3. Schmidt, Kristen Holst, f. 20. Oktober 1887, Søn af Rejseinspektør Schmidt i Aarhus, optaget i August 1899 i I R. Tysk.

Til Tillægsprøven i Fransk indstillede sig Chr.J. Iisager og A. D. Krogh.

Den skriftlige Prøve afholdtes fra den 10.-15. Juni i den af Ministeriet foreskrevne Orden, den mundtlige fra 20. Juni til 11. Juli.

De fra Ministeriet sendte Opgaver til de skriftlige Prøver var følgende:

A. Afgangseksamen.

1. Dansk Stil. (Bunden Opgave.)
- B. S. Ingemanns Betydning i dansk Digtning og Aandsliv.

Dansk Stil. (Fri Opgave.)
Om Dagspressens Betydning og Ansvar.

2. Latinsk Version.

Philippus tertius, rex Macedonum, sub finem vitæ omnes homines, omnia loca temporaque suspecta habebat; postremo negare propalam cœpit, satis tutum sibi quicquam esse, nisi liberos eorum, quos interfecisset, comprehensos in custodia haberet et tempore alium alio tolleret. Eam crudelitatem, fœdam per se, foediorem unius domus clades fecit. Herodicum, principem Thessalorum, multis ante annis occiderat; generos quoque ejus postea interfecit; in viduitate relictæ sunt filiæ singulos filios parvos habentes. Theoxena et Archo nomina iis erant mulieribus. Theoxena, multis petentibus, aspernata nuptias est; Archo Poridi cuidam, longe principi gentis *Ænianum*¹, nupsit, et apud eum plures enisa² partus, parvis admodum relictis omnibus, decessit. Theoxena, ut in suis manibus liberi sororis educarentur, Poridi nupsit et, tanquam omnes ipsa enisa foret, suum sororisque filios in eadem habebat cura. Postquam regis edictum de comprehendendis liberis eorum, qui interfecti essent, accepit, dixit, se sua manu potius omnes interfecturam, quam in potestatem Philippi venirent. Poris abominatus mentionem tam fœdi facinoris Athenas se deportaturum eos ad fidos hospites dixit, comitemque ipsum fugæ futurum esse. Proficiscuntur ab Thessalonica *Æneam* ad statum sacrificium, quod *Æneæ* conditori cum magna cærimonia quotannis faciunt. Ibi die per sollemnes epulas consumpto, navem præparatam a Poride, sopitis omnibus, de tertia vigilia ascendunt tanquam redituri Thessaloniam; sed trajicere in Eubœam erat propositum. Ceterum in adversum ventum nequicquam eos tendentes prope terram lux oppressit; et regii, qui præerant custodiæ portus, *lembum*³ cum armatis ad retrahendam eam navim miserunt cum gravi edicto, ne reverterentur sine ea. Quum jam appropinquabant, ferox femina, ad multo ante præcogitatum revoluta facinus, *venenum diluit*⁴ ferrumque promit et, posito in conspectu poculo strictisque gladiis, „Mors“ inquit, „juvenes mei, una vindicta⁵ est. Viæ ad mortem hæ sunt; qua quemque animus fert, effugite superbiam regiam.“ Et hostes aderant, et auctor mortis

instabat. Alii alio leto absumpti semianimes e nave præcipitantur; ipsa deinde virum comitem mortis complexa in mare sese dejecit; nave vacua dominis regii potiti sunt.

1) *Ænianses*: Indbyggerne i Byen *Ænea*. 2) *enitor* = føder. 3) *lembus* = hurtigsejlende Baad. 4) tilberede en giftig Drik. 5) *vindicta* = Befrielse.

3. Aritmetik.

1. Løs Ligningen

$$\begin{vmatrix} x & a & b \\ a & x & b \\ a & b & x \end{vmatrix} = 0$$

med Hensyn til x , og vis, at de fundne Rødder tilfredsstiller den forelagte Ligning.

2. Find den største og den mindste Værdi, som

$$y = \frac{4ax^2 + b(x^2 - 1)^2}{(x^2 + 1)^2}$$

kan faa for reelle Værdier af x , idet a og b er reelle og desuden $a > b$.

4. Geometri.

1. En Omdrejningskegle og en Omdrejningscylinder er omskrevne om samme Kugle. Find Keglens Toppunktsvinkel, naar Kuglens, Cylindrens og Keglens Rumfang danner en Differensrække. Bevis dernæst, at ogsaa Arealerne af de tre Legemers Overflade danner en Differensrække.

2. Af en Hyperbel er givet to Punkter P og Q , endvidere Tangenten til P samt det ene Brændpunkt F . Konstruer det andet Brændpunkt.

3. A og B er Centrerne i to givne Cirkler med Radierne a og b , AA_1 og BB_1 er to paa hinanden vinkelrette Radier, og M er Midtpunktet af A_1B_1 . Find det geometriske Sted for M . — Linien AB kan tages til X -akse, og Midtpunktet af AB til Begyndelsespunkt.

5. Projektionstegning.

Tegn Billederne af et regulært Oktaeder, om hvilket der er givet: at det ene Endepunkt af en Diagonal ligger i den vandrette Billedplan, at denne Diagonal danner en Vinkel paa 45° med sit vandrette Billede, at dettes Vinkel med Grundlinien er 30° , og at to af de Kanter i Oktaedret,

som ikke gaar gennem noget Endepunkt af den nævnte Diagonal, er parallel med den vandrette Billedplan. Diagonalen skal være 2 à 3 Tommer lang.

6. Beregningsopgave.

1. En lodret Stok, der er 157 Cm. lang, kaster en Skygge paa 115 Cm. i det Øjeblik, da Solen staar lige i Syd; desuden er der givet, at Solens Deklination samtidig er $19^{\circ} 20' 5''$ (nordlig). Beregn Stedets geografiske Bredde.

2. En Embedsmand laaner 3700 Kr. Til Afbetaling af denne Gæld kan han af sine sædvanlige Indtægter kun yde 157 Kr. 25 Øre aarlig, og dette Beløb, som han første Gang betaler eet Aar efter Gældens Stiftelse, udgør netop den aarlige Rente af Gælden. Men hvert femte Aar, første Gang 3 Aar efter Gældens Stiftelse, faar han Bonus i Livsforsikringsanstalten og bliver derved i Stand til at betale et Ekstraafdrag. Hvor stort er dette, naar Gælden er helt afbetalt efter 24 Aars Forløb?

7. Fransk Stil.

Victor Hugo er født i Besançon 1803, af en gammel og tapper lothringk Familie, der er adlet paa Valpladsen. Hans Fader, der var General i Tjeneste hos Joseph Bonaparte, dengang Konge af Neapel, blev valgt til at bekæmpe Fra Diavolo, den frygtelige Røver, som indjog de italienske Egne Skræk, og hvis Bande det lykkedes ham at adsprede. General Hugo fulgte derpaa Joseph til Spanien. Der udmærkede han sig ved sin Militærkundskab og kom ikke tilbage over Pyrenæerne igen før 1814, [paa] et Tidspunkt, da Napoleon sendte ham hen for at forsvare Thionville. Med en Haandfuld Folk forsvarede den modige Guvernør de Volde, der var betroede til hans Bevogtning, mod hele Hære af Kosakker og Preussere.

Fjorten Aar og nogle Maaneder gammel concurrerede Victor Hugo til en akademisk Pris. Han opnaaede kun hæderlig Omtale, og det af en mærkelig Grund. De 40 Herrer¹⁾ paastod, at Kandidaten, naar han tillagde²⁾ sig denne Alder, havde gjort Nar af sine Dommere. Akademiet vilde ikke forstaa, at Poesien som Tapperheden ikke afventer Tallet af Aar. V. Hugo protesterede med sin Fødselsattest i Haanden; men det var for sent. De Herrer,

der ikke mere kunde give ham en Præmie, tilstod ham deres Agtelse.

1) Messieurs les Quarante. 2) donner.

B. Almindelig Forberedelseseksamen.

1. Dänsk Stil.

Hvilke Dyr bør vi frede om?

2. Engelsk Version.

Discovery of the Gunpowder Plot¹⁾.

It was on October 26th 1605 that Lord Monteagle ordered a supper to be prepared in his house at Hoxton (now part of London), though he had not occupied it for almost a twelvemonth. By marriage he was closely connected²⁾ with Tresham, one of the principal confederates³⁾ of Guido Fawkes; and with the other conspirators he had been on friendly terms⁴⁾. He was a Catholic, and a sincere one; he had been engaged in Essex's revolt against Elisabeth's Government; however, at the accession⁵⁾ of James I he had given⁶⁾ a loyal adhesion to⁶⁾ the new king and was in high favour at court.

As he was sitting down to supper, one of his servants brought in a letter which he had been requested to hand to his master by a man whose features he was unable to distinguish in the dark autumn night. The letter was anonymous, and besought him most earnestly, for the sake of his own safety, not to attend the meetings of Parliament, but retire to his country-seat, telling him at the same time in an underhand⁷⁾ sort of way, that there was prepared a terrible blow on this Parliament from invisible hands.

Monteagle at once mounted his horse and rode off to Whitehall, where he found the Earl of Salisbury and four other Lords ready to sit down to supper. He drew Salisbury aside into another room and showed him the letter. He in his turn showed it to Lord Suffolk, and the suspicion occurred to them, that there was probably to be attempted some mischief⁸⁾ by means of gunpowder. Suffolk then remembered that under the Parliament House was a cellar,

which would be a suitable⁹⁾ place for the execution of such a plan; and it was agreed that before the beginning of the session this cellar should be thoroughly¹⁰⁾ searched.

1) plot, Sammensværgelse. 2) connected, forbunden. 3) confederates, medforbundne. 4) terms overs.: Fod. 5) accession, Tronbestigelse. 6) to give adhesion to, at slutte sig til. 7) underhand, forblomet. 8) mischief, Forbrydelse. 9) suitable, passende. 10) thoroughly, grundig.

3. Aritmetik.

1. Løs Ligningen

$$\frac{\sqrt{x+4}}{\sqrt{x+1} + 2\sqrt{6+1}} = \frac{\sqrt{x-4}}{\sqrt{x+1} - 2\sqrt{6+1}}$$

2. Find det sidste Led og Leddenes Antal i en Kvotientrække, hvor det første Led er a, Kvotienten k., Summen b.

Eksp. 1. a = k = 3, b = 1092.

Eksp. 2. a = k = 3, b = 10000.

3. Dan største fælles Maal og mindste fælles Fold (Multiplum) for t_1 , t_2 og t_3 , naar

$$t_1 = 2^n \cdot 5^p \cdot 7,$$

$$t_2 = 10^n \cdot 24,$$

$$t_3 = 6^n \cdot 15^p \cdot 20.$$

hvor n og p betegner positive hele Tal, og $n < p$.

4. Geometri.

1. To Cirkler er givne; deres Centerlinie er større end Radiernes Sum. Konstruer en tredje Cirkel, som rører begge de givne Cirkler udvendig, og hvis Radius er lig med det Stykke af Centerlinien, der ligger mellem Cirklerne.

2. Højden paa Hypotenusen i en retvinklet Trekant er som bekendt, Mellemproportional mellem de Stykker, hvori den deler Hypotenusen. Fremsæt og bevis den omvendte Sætning.

3. I en Trekant ABC er $\angle A = 30^\circ$, $\angle B = 60^\circ$ og Siden BC 3". Find Siderne i Trekant $A_1B_1C_1$, naar A_1 , B_1 og C_1 er tre Punkter, der ligger henholdsvis paa BC, CA og AB, saaledes at

$$\frac{A_1C}{A_1B} = \frac{B_1A}{B_1C} = \frac{C_1B}{C_1A} = \frac{1}{2}.$$

5. Praktisk Regning.

1. En Boghandler lader en Bog trykke i et Oplag paa 4000 Eksemplarer. Af disse sælger han 469 i sin Boglade for 1 Kr. 40 Ø. Stykket, men iøvrigt forhandles Bogen af 10 Kolportører. De sælger henholdsvis 582, 496, 461, 406, 384, 315, 283, 218, 133 og 129 Eksemplarer; enhver af dem faar hver 12te Bog, som han sælger, gratis og desuden 25 pCt. Rabat paa Bogladeprisen. Resten af Oplaget sælges som Makulatur for 21 Øre pr. Kilo, og 31 Bøger vejer 10 Kilo. Naar nu Boghandleren tjener 628 Kr. 35 Ø. ved denne Forretning, hvor store har da hans samlede Udgifter været?

2. Af en Metalkugle, hvis Diameter er 3,186 Fod, og hvis Vægtfylde er 6,12, bortskæres et Stykke, der vejer 507,62 Pd., hvorefter Resten omsmeltes til en ny Kugle. Hvor stor bliver dennes Diameter?

Rumfanget af en Kugle med Radius r er lig $\frac{4}{3} \pi r^3$. Vægten af en Kubikfod Vand er 61,83 \mathfrak{R} .

C. Fjerde Klasses Hovedeksamen.

1. Dansk Stil.

Samme Opgave som ved alm. Forberedelseseksamen.

2. Latinsk Stil.

Demosthenes, Grækernes berømteste Taler, blev født Aar 383 før Christi Fødsel. Følgende Eksempel paa hans Snildhed fortælles. En gammel Kone¹⁾, som boede i Athen, havde modtaget mange tusinde Sestertier at opbevare²⁾ af 2 Gæstevener paa den Betingelse, at hun skulde give Pengene tilbage til dem begge paa een Gang. Den ene vendte nogen Tid efter tilbage til Athen, og da han, iført Sørge dragt³⁾, kom hjem til den gamle Kone og foregav⁴⁾, at den anden var død, narrede⁵⁾ han hende og førte alle Pengene bort med sig. Kort efter kom den anden og begyndte at forlange de betroede⁶⁾ Penge af Konen. Hun kunde hverken give Pengene tilbage, ikke heller vidste hun, hvorledes hun skulde forsvare sig; hun vilde have dræbt sig selv, hvis ikke Demosthenes var kommen hende til Hjælp. Da han var bleven tilkaldt, sagde han til Manden: „Det er retfærdigt, hvad du fordrer, og Kvinden er beredt

til at give Pengene tilbage; men hun vil ikke kunne gøre det, hvis du ikke fører din Kammerat hid, siden, som du selv siger, det Vilkaar blev sat⁴⁾ af eder, at Pengene ikke maatte betales til den ene uden [at] den anden [var til Stede]⁵⁾.

1) anus. 2) custodire. 3) sordida vestis. 4) fingere. 5) decipere. 6) deponere. 7) at sætte Vilkaar = legem dicere. De i [] staaende Ord oversættes ikke. Tallene skrives helt ud med Bogstaver.

3. Aritmetik.

Samme Opgave som ved alm. Forberedelseseksamen.

4. Geometri.

Samme Opgave som ved alm. Forberedelseseksamen.

Som Censorer ved Afgangsprøverne i 1903 fungerede Professor, Dr. M. C. Gertz, Formand for Undervisningsinspektionen, i Latin og Græsk. Adjunkt L. Petersen i Fysik, Dr. Moltesen i Historie, Adjunkt Bjerre i Dansk og Oldnordisk, Dr. Bonnesen i Matematik, Cand. mag. Bøgholm i Tysk og Engelsk, Adjunkt Gabrielsen i Fransk, Adjunkt Steenberg i Naturhistorie og Overlærer Ramsgaard i Tysk.

Afgangseksamen 1903.

Navne	Dansk Stil I (fri)	Dansk Stil II (bunden)	Dansk og Oldnordisk	Fransk (dobbel)	Engelsk	Tysk	Historie (dobbel)	Latin (skriftligt)	Latin (læst)	Latin (ulæst)	(Fræsk (dobbel)	Naturalære	Aritmetik (skriftligt)	Aritmetik (mundtligt)	Geometri (skriftligt)	Geometri (mundtligt)	Naturalære (mekanisk)	Naturalære (kemisk)	Points	Hovedkarakter	
<i>H. J. M. Hansen</i>	mg	mg+	ug÷	mg+	ug	»	mg÷	mg÷	mg÷	mg÷	mg	ug÷	»	»	»	»	»	»	»	98	1
<i>Th. Højluud...</i>	mg÷	mg	ug	mg+	mg+	»	ug÷	mg÷	ug÷	mg÷	ug÷	mg	»	»	»	»	»	»	»	101 ¹ / ₃	1
<i>Chr. M. Jespersen</i>	mg÷	mg	ug÷	mg	mg÷	»	ug÷	mg	mg	mg+	mg	mg÷	»	»	»	»	»	»	»	98 ¹ / ₃	1
<i>A. C. Krebs...</i>	mg	mg	ug÷	mg	ug	»	mg	mg	mg+	mg+	ug÷	mg÷	»	»	»	»	»	»	»	101	1
<i>S. M. Sørensen</i>	mg	mg+	mg	mg	mg÷	»	g+	mg÷	mg	mg	mg÷	mg+	»	»	»	»	»	»	»	93 ¹ / ₃	1
<i>A. E. Borum...</i>	mg	mg	ug÷	ug	mg+	»	ug÷	»	»	»	»	»	ug	ug	ug	ug	ug	ug÷	108	1	m. U.
<i>J. N. A. Garde</i>	g+	mg÷	mg	mg÷	mg	»	mg÷	»	»	»	»	»	ug÷	mg	mg	g+	g+	mg	91 ¹ / ₃	1	
<i>A. E. Jørgensen</i>	mg	mg	mg+	mg	»	mg+	ug÷	»	»	»	»	»	mg÷	mg+	mg+	mg+	mg÷	mg	99 ² / ₃	1	
<i>A. H. Kirkebye</i>	mg	mg÷	mg÷	g+	g	»	g÷	»	»	»	»	»	tg	tg+	g+	tg	g	tg	59 ¹ / ₃	3	
<i>V. W. Petersson</i>	mg	mg÷	mg+	g	g+	»	mg÷	»	»	»	»	»	ug÷	mg+	mg	mg	mg+	mg+	92 ² / ₃	1	
<i>G. E. Tuxen...</i>	mg÷	mg	mg+	mg+	ug÷	»	ug÷	»	»	»	»	»	ug	mg+	mg÷	ug÷	ug	ug÷	103 ¹ / ₃	1	

Ved Ministeriets Skrivelse af 18. Juli 1903 fik Børge Vestesen Tilladelse til at indstille sig til en ny Prøve i Afslutningsfagene for at kunne opflyttes i 5te Klasse, i Henhold til Ministeriets Cirkulære af 16. Jan. 1896. Ved Skrivelse af 23. Aug. s. A. fra Undervisningsinspektionens Formand blev det overladt til Skolen at afholde den mundtlige Prøve uden fremmed Censor, saaledes at Professor Gertz kun deltog i Censuren over latinsk Stil. Eksamen afholdtes fra 1—7 September; Eksaminanden erholdt følgende Karakterer: Naturhistorie mg., Geografi mg. ÷, Tysk mg. ÷, Latin tg. +, ialt $24\frac{1}{3}$ Points. I Henhold til Ministeriets Tilladelse af 13. Februar 1904 indstillede Ejnar Gredsted sig til Latinprøven for Farmaceuter Mandagen den 29. Februar s. A. og erholdt ved denne Karakteren mg.

Udenbys Disciple. Forældre eller Værger gøres opmærksomme paa, at det er af stor Betydning, hvor og hvorledes Drengene anbringes i Byen, naar de forlader deres egentlige Hjem. Det er ingenlunde nok, naar der sørges for deres legemlige Behov ved passende Bolig, Kost og Pleje, men der maa ogsaa være det tilbørlige Opsyn med deres Opførsel og Arbejde. I den Henseende maa Skolen, hvem alt dette i høj Grad er magtpaaliggende, ønske, at der hersker Enighed mellem den og Disciplenes Foresatte, og derfor indstændig anmode disse om at tage Hensyn til følgende Foranstaltninger angaaende Disciple, der ikke ligefrem er satte i Huset hos Folk, der betragte dem som deres egne og har Villie og Evne til at sørge for deres saavel aandelige som legemlige Vel.

1. Naar en udenbys Discipel optages i Skolen, meddeles det Rektoren, hvor han ønskes anbragt.

2. Skolen bør altid være underrettet om, hvor saadanne Disciple bo, samt naar de flytter, hvilket ikke maa ske uden Forældrenes Vidende og Tilladelse.

3. Det fraraades indstændigt at sætte Disciple paa Steder, hvor de alene har Bolig med Kost, men mangler Tilsyn.

4. For Disciple, som ikke er anbragt i Pension, bør der kunne angives en Værges i Byen, som kan repræsentere de fraværende Forældre. Om Overtagelse af saadanne Hverv kan Forældre, naar de ikke kender nogen dertil skikket Person, henvises til at forhandle med en af Lærerne.

»De unges Forbund til Dyrenes Beskyttelse« har siden 1897 haft en Afdeling i Skolen under Ledelse af Adjunkt Sveinbjørnsson. Paa nogle faa Undtagelser nær har alle Skolens Disciple været Medlemmer og modtager „Dyrevænnens Ungdomsblad“.

IV.

Skolens Beneficier.

I. De Beneficier, som bortgives af Ministeriet for Kirke- og Underyisningsvæsenet efter Rektors Indstilling,*) har i Beneficieaaret 1903—1904 været tillagt følgende Disciple:

Fri Undervisning: Hans Harald Ussing Løgstrup, Axel Dam Krogh, Aage Fønss, Marius Evald Ludvig Grønlund, Michael Marino Paasgaard, Kaj Budtz, Kaj Hilmer Blicher, Hans Christian Ferrall, Frederik Højlund, Ejnar Grønlund (fra 19. Aug.), Johannes Brix, Thorgny Lovmand Nielsen, Victor Marius Hansen, Hans Andersen Staarup, Niels Lauritz Feyring, Preben Johan Sørensen, Carl Herman Thorbjørn Holm, Johan-

*) Det meddeles herved til Forældres og Værgers Underretning, at Ansøgninger om fri Skolegang eller de dermed i Forbindelse staaende Stipendier, efter et trykt Skema, som udleveres paa Forlangende, maa indgives til Rektor ved det nye Skoleaars Begyndelse, senest til Begyndelsen af September. Uagtet et Beneficium kun tildeles for et Aar ad Gangen, fra Oktober til Oktober, behøver den, der allerede har nydt et saadant, ikke fremdeles at ansøge derom, ligesom Skolen ogsaa selv indstiller dem, der er værdige dertil, til Forhøjelse af et lavere Beneficium. De øvrige Løgater søges ikke, men tildeles efter Indstilling af Bestyrelsens Beslutning. Ingen Discipel kan ansøge om et Beneficium før efter et Aars Skolegang; [dog har der i de senere Aar paa Finansloven været tilstaaet 12 Pladser for hele Landet til saadanne Disciple, hvis Eyner gør det ønskeligt, at de erholder Adgang til højere Uddannelse, men hvis Forældres Formuestilstand ellers vilde udelukke dem derfra.

nes Vilhelm Bech, Adolf Thomas Friis og desuden V. E. Pedersen og K. G. Nørgaard (Friplads paa Finansloven).

Nedsat Betaling: Hans Emil Nielsen, Aage Unmack Larsen, Holger Lund, Carl Emil Schnedler Meyer, Carl Johan la Cour Petersen, Johannes Adolf Boie Wolf, Aage Henry Martinus Wulff Have, Jul. Stefanus Nielsen, Carl Immanuel Krebs, Aage Rasmussen, Hans Krøyer, Oluf Guldbrandsen Gøtzsche, Knud Jacob Knudsen, Niels Laurids Højlund.

Mellemste Stipendium, 70 Kr., at udbetale: Frederik Valdemar Sørensen.

Laveste Stipendium, 40 Kr., at oplægge: Axel Dam Krogh og Kaj Budtz.

Laveste Stipendium, 40 Kr., at udbetale: Ingeborg Brix og Arthur Ingvard Bjerregaard Jensen.

Puggaards Legat, 80 Kr., hvoraf 40 Kr. at udbetale og 40 Kr. at oplægge: Fritz Vilhelm Dressler (hel Portion) og Kaj Gerløv Nørgaard (halv Portion).

Ekstraordinære Gratister: Gustav Hans Brøndsted, Knud Brøndsted, Poul Christian Stegmann, Nikolaj Hother Stegmann og Hans Christian Kronborg Larsen.

II. Det grevelige Moltkeske Legat for Embedsmændssønner (2 Portioner paa 76 Kr.), hvortil Lehnbesidderen paa Grevskabet Brægtved udnævner: J. A. B. Wolf og P. Chr. Stegmann.

III. Rosenkrantz's Legat uddeles til 4 værdige og trængende Disciple af Biskoppen og Rektor, med Stadfæstelse af Stifteren, Rigsraad Rosenkrantz' Descendent, Besidderen af Stamhuset Rosenholm. Deraf fik H. J. M. Hansen 28 Kr., T. Højlund 25 Kr. 50 Øre, A. C. Krebs 20 Kr. og S. M. Sørensen 20 Kr.

IV. Pastor Hertels Legat (henved 20 Kr. hvert andet Aar), navnlig bestemt til Flidsbelønninger af gode Bøger for Disciple af Mellemklasserne, der gør god Fremgang i Særdeleshed i Religion, latinsk og græsk Sprogkundskab. Rektor indstiller til Stiftsøvrighedens Approbation. Legatet tildeles: Lilli Funch Thomsen af IV Klasse (Vilhelm Andersen: Poul Møllers Liv og Skrifter samt af samme Forfatter: Guldhornene), Chr. Boye af IV Klasse (Kjelland: Skipper Worse og H. Hertz: 3 Lystspil samt P. M. Møller: Udvalgte Digtninge) og A. H. M. Have af III Klasse (Snore Sturlason: Heimskringla).

V. Student Davidsens Legat (2 Portioner hver paa 20 Kr.) tildelt efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden til Aage Fønss og H. H. U. Løgstrup.

VI. Det Fogh-Wilsterske Legat (1 Portion paa 20 Kr.) tildelt en Dimittend efter Rektors Indstilling af Ejeren af Ryomgaard (nu Godsejer Castenschield): Georg Emil Tuxen.

VII. Stougaards Legat (1 Portion paa 16 Kr. til en Dimittend) tildelt efter Rektors Indstilling til N. W. Petersson.

VIII. Pastor Schoubys Legat (1 Portion

paa 80 Kr.) tildeltes af Rektor og Lærerne til en Dimittend: H. J. M. Hansen. Legatet kan ogsaa gives til en Student af Testators Slægt.

IX. Kantor Kabells Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeltes af Rektor og Lærerne til en Dimittend: Th. Højlund.

X. Pastor A. L. Kabells Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeltes af Rektor og Lærerne til en Dimittend: A. C. Krebs. Legatet kan ogsaa gives til en Realist, der har taget Afgangseksamen til polyteknisk Lærestanstalt.

XI. Hjemfaldne Oplagspenge af Nis Nissens Legat tildeltes S. M. Sørensen og V. W. Petersson med 35 Kr. til hver.

XII. Nis Nissens Legat. Renterne for 1903 udgjorde 1053 Kr. 33 Øre, hvilket Beløb af Rektor og Lærerne kort før Juleferien blev saaledes fordelt:

1. De $\frac{4}{5}$ af de faste Renter (til uformuende Disciple, der vise god Opførsel) 842 Kr. 66 Øre: H. H. U. Løgstrup 60 Kr., T. L. Nielsen 60 Kr., J. Brix 60 Kr., A. T. Friis 60 Kr., A. D. Krog 62 Kr. 66 Øre, A. Fønss 50 Kr., M. L. E. Grønlund 60 Kr., K. Budtz 40 Kr., V. M. Hansen 40 Kr., K. J. Knudsen 40 Kr., C. J. Iisager 40 Kr., A. U. Larsen 30 Kr., Ingeborg Brix 20 Kr., N. L. Højlund 30 Kr., A. H. M. W. Have 40 Kr., C. J. Krebs 30 Kr., A. J. Bjerregaard Jensen 30 Kr., E. H. Eskildsen 30 Kr., G. H. Brøndsted 40 Kr., Ejnar Grønlund 20 Kr.

2. Den $\frac{1}{5}$ (til Disciple, der uden egentlig at behøve Understøttelse udmærker sig ved Flid og Sæde-

lighed) 210 Kr. 66 Øre: L. A. Hammerich 20 Kr., E. Baadsgaard 30 Kr. 66 Øre, Chr. Boye 30 Kr., K. Jespersen 30 Kr., A. Brusendorff 25 Kr., Lilli Funch Thomsen 25 Kr., E. Gørtz 30 Kr., A. C. J. G. Nielsen 20 Kr.

XIII. P. Th. Andersens Mindelegat uddeltes saaledes: Aage D. Krogh 25 Kr., C. J. Iisager 25 Kr., E. Gørtz 20 Kr.

XIV. Pastor Dau og Hustrus Legat nydes af stud. mag. V. A. N. Verner og stud. juris. H. H. Stegmann.

Fra „Nordisk Forening“ blev tilsendt Skolen et Eksemplar af „Fredmans Epistlar“ som Præmie til en Discipel, som havde vist særlig Flid og Interesse for Læsning af Svensk. Efter Samraad med Faglæreren tildelte Rektor den til Dimittenden G. H. Brøndsted.

V.

Oversigt

over

Indtægter og Udgifter i Finansaaret 1903—1904.**Indtægter.**

Overskud af Jordebogsindtægter.....	23493	Kr.	53	Øre
Renter af Skolens Formue.....	3801	—	22	—
Skolekontingenter	13984	—	50	—
Forskellige Indtægter.....	24	—	00	—
Efter Decision	0	—	50	—
	<hr/>			
Sum...	41303	Kr.	75	Øre

Udgift.

Lønninger til Lærere.....	43804	Kr.	50	Øre
Inspektør og Bibliotekar.....	780	—	00	—
Løn til Pedellen.....	725	—	00	—
Erstatning for Andel i Skolepenge ..	123	—	33	—
Timeundervisning.....	5850	—	50	—
Pensioner	1748	—	44	—
Bibliotek	836	—	49	—
Bygningsudgifter	294	—	92	—
Lejeudgifter	400	—	00	—
Inventar	752	—	29	—
Brændsel og Belysning	1118	—	12	—
Skatter	405	—	37	—
Regnskabsføring	920	—	00	—
Forskellige Udgifter.....	1792	—	02	—
Undervisning i Skydevaabens Brug..	150	—	70	—
Skolens Ombygning	11407	—	92	—
			845	—
	<hr/>			
Sum...	71954	Kr.	60	Øre

VI.

Skrivelser fra Ministeriet.

Cirkulære

i Anledning af

kgl. Anordning af 19de Juni 1903 om Optagelsesprøven i Mellemskolens 1ste Klasse.

Idet man hermed fremsender Eksemplarer af den kgl. Anordning af 19de Juni 1903, skal man til Vejledning bemærke følgende:

Bestemmelserne i den foreliggende kgl. Anordning ere fremgaaede af en Forhandling, der af Professor Gertz er ført med Folkeskolens Tilsynsmand, daværende Professor Sørensen, samt med Skoledirektør Joakim Larsen paa Frederiksberg, 2 Bestyrere af Kommuneskoler i Vestsjælland, en Kreds af Landsbyskolelærere i Nordsjælland og endelig en Kreds af Landsbyskolelærere i Sydjylland, hvilken Forhandling resulterede i et af Professor Gertz udarbejdet Udkast, om hvilket der derefter blev givet Rektorerne ved Statens lærde Skoler, Bestyrelsen for de forenede private Latin- og Realskoler i Kjøbenhavn og paa Frederiksberg, Bestyrerne for de øvrige dimissionsberettede private og kommunale Latin- og Realskoler, Bestyrelsen for Danmarks Realskoleforening, Bestyrelsen for Foreningen „den danske Pigeskole“ og Bestyrelsen for Danmarks Lærerforening Lejlighed til at udtale sig, saaledes at Ministeriet saa vidt muligt har taget Hensyn til de fra de forskellige Sider fremsatte Opfattelser.

Hvad angaar den Maade, hvorpaa Elevers Forberedelse til denne Optagelsesprøve formentlig rettest bør foregaa, kan Ministeriet i det hele henvise til sit Cirkulære af 6. April 1900 angaaende Undervisningen i Folkeskolen; og særlig indtrængende henleder det alle Vedkommendes Opmærksomhed paa de almindelige Bemærkninger om de forskellige Fags Betydning samt Metoden og Maalet for Undervisningen i dem, som i nævnte Cirkulære ere forudskikkede Læseplanen for hvert Fag især. Alt, hvad der her er sagt, har ogsaa sin Gyldighed for saadanne Elevers Forberedelse, der indstilles til

Optagelse i Mellemskolen fra andre Steder end den almindelige Folkeskole.

Særlig mener Ministeriet i Anledning af forskellige Udtalelser, som ere komne det for Øje og Øre, at have Grund til at udtale følgende: Eftersom Optagelsesprøven i Mellemskolen er væsentlig forskelligartet fra den tidligere Optagelsesprøve ved Latin- og Realskolens Begyndelsesklasser, ligesom ogsaa Undervisningsplanen for hele Mellemskolen, indrettet efter den ny Lovs Grundtanker, maa blive væsentlig forskellig fra den Plan, hvorefter Undervisningen i de nærmest til Mellemskolen svarende Klasser i Latin- og Realskolerne hidtil meddeltes, maa det betragtes som en Selvfølge, at ogsaa den forberedende Undervisning nu i meget væsentlige Punkter maa formåes i Overensstemmelse med den nye Lovs Grundsætninger og nærmest antage en lignende Karakter som Undervisningen i de bedste Folkeskoler. Navnlig maa Ministeriet paa det bestemteste advare imod, at der ved Forberedelsen drives nogen som helst Undervisning i fremmede Sprog, allerede af den Grund, at det kun vil kunne berede Undervisningen i Mellemskolen svære Vanskeligheder, hvis de Elever, der optages i dens første Klasse staa paa et helt forskelligt Trin. Man vil handle ganske i Strid med den nye Lovs Aand, hvis man paa et saa væsentligt Punkt bliver ved at lade det gaa som hidtil. For den Tid, der hidtil anvendtes paa Undervisning i Fremmedsprog, vil der kunne blive rigelig Anvendelse, særlig til en forbedret Undervisning i Hovedfagene Dansk og Regning, men ogsaa paa anden Maade, f. Eks. til Legemsøvelser, Leg, Sløjd o. l. og til at lette Børnene for noget af Hjemmearbejdet til Skolen; derhos bør man betænke, at man vil gøre vel i at spare noget mere paa Børnenes Kræfter i deres tidligste Undervisningsaar, end det hidtil i ethvert Fald paa sine Steder er sket.

For saa vidt Elever forberedes til Optagelse i en offentlig Mellemskole gennem Hjemmeundervisning ved Privatlærere, anser man det for naturligt og derfor ønskeligt, at saadanne Lærere i god Tid raadføre sig om deres Elevers Undervisning med Styrelsen af den Skole, hvori man paatænker at indmelde Børnene til Optagelse.

Angaaende Anordningens Bestemmelser i det hele skal Ministeriet først fremsætte følgende almindelige Bemærkninger:

Ved Optagelsesprøven skal det især komme an paa, hvorledes Eleven kan klare for sig i Dansk og Regning samt i Skrivning. Hvis Eleven ikke i alt væsentligt fyldestgør de ovenfor opstillede Krav i disse Fag, skal der nægtes ham Optagelse; men hvis han fyldestgør dem, og hvis han tillige efter Vidnesbyrd fra den Skole, han tidligere

har gaaet i, og efter Eksaminators Skøn ved Optagelsesprøven viser Kvikhed og Forstandighed, bør han optages, selv om han muligvis kommer noget til kort over for de Fordringer, der ere opstillede for de øvrige Fags Vedkommende. I det hele skal det nemlig ved disse Fag ikke saa meget komme an paa, hvor meget han har læst, naar det da ikke fjerner sig stærkt fra Fordringerne, som paa, at han virkelig kender ordentlig til det, han opgiver at have læst, og kan gøre klart Rede for sine Kundskaber. Der maa ikke i noget som helst Fag kræves Opgivelser efter nogen enkelt bestemt Bog.

Ministeriet skal dernæst i det følgende fremsætte en Række Udtalelser om de enkelte Punkter i den kgl. Anordning, dels til nærmere Forklaring af visse i den indeholdte Bestemmelser om Fordringerne, dels til Vejledning for Eksaminatorerne ved Optagelsesprøven.

Til 1. For at Dommen over Elevens almindelige Evne til fuldt tilfredsstillende Oplæsning kan blive saa sikker og rigtig som muligt, har man anset det for rigtigst, at han prøves i Oplæsning, baade af et ham forud bekendt og af et hidtil ulæst Stykke. Det første har man ikke holdt for tilstrækkeligt af den Grund, at ved denne Prøve vil Erindringen fra den tidligere Læsning paa forskellig Maade kunne faa en Indflydelse paa hans Præstation, som kan vanskeliggøre Bedømmelsen af hans Evne. Er hans Erindring sikker og nøjagtig, saa at han kan Stykket næsten udenad, vil man kunne faa det Indtryk af hans Præstation, at han fuldt ud besidder den krævede Evne, skønt han i Virkeligheden ikke gør det; er den derimod usikker og omtrentlig, kan den, særlig under Eksamensspændingen, spille ham saadanne Puds, at man faar en ufortjent ugunstig Forestilling om hans Evne. Hvorvidt Evnen, som jo er Hovedsagen, virkelig er til Stede hos ham, vilde man jo maa- ske i og for sig bedst kunne prøve ved blot at lade ham oplæse et hidtil ulæst Stykke af den Beskaffenhed, som Anordningen har angivet; imidlertid vil jo de fremmede og usædvanlige Forhold, hvorunder han ved Prøven befinder sig, kunne gøre ham ængstelig og maaske fremkalde nogen Usikkerhed hos ham i Anvendelsen af den Evne, han ellers virkelig besidder. Derfor er heller ikke denne Prøve alene for sig tilstrækkeligt til at sikre en retfærdig Bedømmelse; men ved Foreningen af begge har man mest Udsigt til at finde det rette. Ved den sidst omtalte Prøve maa Eksaminator tage tilbørligt Hensyn til Eksaminandens vanskelige Stil- ling i Øjeblikket; i Almindelighed vil det være rigtigst at lade ham først gennemlæse det opgivne Stykke stille for sig selv eller at lade ham læse det op to Gange.

Hvad angaar Fordringerne om grammatisk Kundskab, maa Ministeriet bestemt indskærpe, at man ved at opstille dem paa ingen som helst Maade har villet opfordre til ved Forberedelsen at drive hvad man kalder Grammatik-

terperi; tværtimod maa det indtrængende advare imod alt af den Art. En noget dybere indgaaende Grammatikundervisning i Modersmaalet hører først hjemme i Mellemskolen, ja endda ikke paa dennes første Trin. Men da Eleven jo allerede i Mellemskolens Begyndelsesklasse skal modtage Undervisning i et Fremmedsprog, har man, for at denne kan fremmes, anset det for ganske nødvendigt, at han fra sin tidligere Undervisning i Modersmaalet dertil medbringer en om endog blot elementær Kundskab til Sproglærens fornemste Grundbegreber; og det kan vel heller ikke nægtes, at Besiddelsen af en saadan Kundskab ogsaa i ikke ringe Grad kan hjælpe Eleven til fuld Forstaaelse af hans Læsning, hvorpaa der skal lægges meget stor Vægt, ligesom det heller ikke er muligt for ham at vinde ordentlig Sikkerhed i Retskrivningen uden den. Denne Kundskab skal imidlertid aldeles ikke erhverves gennem nogen abstrakt Grammatikundervisning, indrettet for sin egen Skyld eller drevet i særlige Timer eller Timeafsnit; den skal helst vindes ganske jævnt lidt efter lidt, udelukkende gennem Øvelse sammen med Læsningen og ved Samtale mellem Lærer og Elev, og den skal indskrænkes til, hvad der er strengt nødvendigt, for at de ovenfor paa pegede Formaal kunne naas. Med Hensyn til Fordringerne i Enkelthederne maa det bemærkes, at de Ordklasser, Eleven maa have lært at kende paa denne Maade, i første Række ere: Navneord, Kendeord, Tillægsord og Udsagnsord; dertil kommer saa de lettest forstaaelige Klasser af Stedordene, nemlig de personlige, paa pegende og Ejendomsstedordene, hvorimod det ubestemte Stedord helt udelukkes, og de øvrige heller ikke skulle kunne fordres. De andre Ordklasser (Biord, Forholdsord osv.) opsættes til Mellemskolens Undervisning. Til et tilstrækkeligt Kendskab til de nævnte Ordklasser hører imidlertid ogsaa et vist Kendskab til deres Bøjning: Navneordenes Køn og deres Bøjning i Tal, Fald og Bestemthed, Tillægsordenes i Køn, Tal, (Fald), Bestemthed og Grad osv. Af Udsagnsordenes Tidsbøjning maa man dog ikke kræve andet end de usammensatte Tider (baade i Handleformen og i Lideformen); og for alle Ordklassers Vedkommende maa man holde sig til den regelmæssige Bøjning og ikke forlange Undtagelser lært, allermindst i Ramseform. Eleven skal fremdeles vide, hvad en Sætning er, og være øvet i at kunne paa pege Sætninger; dertil kræves nødvendigt, at han ogsaa maa kende og kunne finde en Sætnings Hovedled, i ethvert Fald altsaa Omsagn og Grundled.

Til 2. For Diktatstykkets Længde kan naturligvis intet bestemt Maal angives; man har tænkt sig, at 20—30 almindelige Linier kunde være passende, men maa for øvrigt overlade dette til Eksaminators Skøn.

Fra enkelte Sider har der været udtalt Ønsket om,

at man helt vilde lade Kravet om en Genfortællingsstil falde og blot nøjes med en Diktatstil. Dette har man dog ikke ment at kunne gaa ind paa; thi med den Tid, der efter Loven af 1899 i Folkeskolen er indrømmet Dansk og som nu efter Fremmedsprogets Bortfalden kan anvendes paa Danskundervisningen ogsaa i Forberedelsesklasserne, er man overbevist om, at man nok kan faa Eleverne ført et Stykke ind paa denne Øvelse, hvis store Vigtighed navnlig for at vænne Eleverne til Forstaaelse af det, der fortælles dem eller læses op for dem, dog vel er uomtvistelig. Ligeledes tror man fuldt og fast, at selv almindelig begavede Elever nok ville kunne tilfredsstille de beskedne Fordringer, der stilles i Anordningen. Tilmed vil Ministeriet her indskærpe Eksaminatorerne, at de maa vise al tilbørlig Hensynsfuldhed mod Eleverne ved denne Prøve; der er intet til Hinder for, at det Stykke, Eleven skal genfortælle i Stil, kan fortælles eller læses langsomt for ham to Gange, og ved Bedømmelsen af hans Besvarelse maa man her fortrinsvis se paa Indholdet og Sætningsbygningen, hvorimod man kan bære noget over med Retskrivningen. Til den skriftlige Prøve kan der her ogsaa, hvis det findes nødvendigt eller ønskeligt, knyttes en Samtale mellem Eksaminator og Elev om Besvarelsen og dens mulige Mangler. — Naar det siges, at Sætningsbygningen i det til denne Prøve fortalte eller forelæste Stykke skal være let fattelig, tænkes der bl. a. paa, at det ikke maa indeholde ordret Anførelse af fremmed Tale.

Krav om, at Eleven skulde have en vis Evne til selvstændigt og efter egen Overvejelse at anbringe Skilletegn, har man ikke ment at turde stille. Rigtignok maa Eleven ved sin Læsning være bleven vant til at se disse Tegn og ogsaa have faaet Besked om Betydningen af de to fornemste Skilletegn, Punktum og Komma; uden en saadan Kundskab vil han da heller ikke godt kunne paapege en Sætning, som han jo skal kunne gøre. Men man har dog ikke ment at turde stille nogen saadan Fordring, ikke en Gang ved Diktatstilen, af Hensyn til, at Eleven jo ved den kan have nok at gøre med at passe paa, at hans Retskrivning bliver rigtig; end mindre har man da villet gøre det ved Genfortællingsstilen, hvor foruden Retskrivningen ogsaa Indholdet og Sætningsbygningen maa lægge Beslag paa hans Opmærksomhed. Ved den omtalte Samtale om Elevens Besvarelse af Genfortællingsopgaven vil Eksaminator naturligt ledes til ogsaa at prøve ham lidt i, om han har Grundbegreberne for Tegnsætning inde.

Til 3. Den første Fordring, der her er opstillet, om sikkert Kendskab til den lille Tabel, har sin Grund i, at man mener, at selv en blot hukommelsesmæssig Tilegnelse og en mekanisk Færdighed i Anvendelsen af dette Grundlag for al Regning har sin store Værdi.

Ministeriet véd nok, at enkelte mene, at man helst ikke maa opstille noget Krav om Kendskab til Regning med lette Brøker, idet det er gjort gældende, at Brøkrekning i hele sit Omfang kun kan blive Undervisningsgenstand i Mellemskolen, og at det da maaske kunde virke forstyrrende ved Undervisningen her, om en Del af Brøkreningen allerede var lært i Forvejen, muligvis efter en anden Metode end den, Læreren i Mellemskolen vilde følge. Men skønt der heri er noget sandt, mener Ministeriet dog ikke, at man af Hensyn til denne Indvending helt bør lade et saadant Krav falde, men vel, at man maa sætte det noget ned. Det vil ikke kunne gøre nogen Skade, men tværtimod sikkert være heldigt, at Eleven medbringer et almindeligt Kendskab til Brøkbegrebet, og til at bibringe ham det vil der være god Tid; men har han dette inde, vil han ogsaa uden nogen som helst Vanskelighed kunne tilfredsstille de smaa Fordringer i Brøkrekning, Anordningen stiller, idet Addition og Subtraktion af ensbenævnte Brøker væsentlig er det samme som Addition og Subtraktion af benævnte hele Tal; man kunde vel endog godt forlange Multiplikation af Brøker med en hel Multiplikator. Ligeledes maa man kræve, at Eleven skal kende Decimalbetegnelsen og kunne udføre de i Anordningen nævnte Regninger med Decimalbrøker; Hensynet til, at vi allerede nu har en Tideling i vort Møntsystem og muligvis ogsaa om ikke lang Tid vil faa den indført i vort Maalsystem, gør det nødvendigt at vænne Eleverne ret tidligt til at blive fortrolige med Decimalregning.

Til 4. Eksaminator maa forud have faaet meddelt, paa hvilken Maade Eleven under Forberedelsen er bleven indøvet i Skrivning, og indrette sin Prøve under Hensyn hertil. Skolen, hvor Eleven ønskes optaget, maa fordre, at hans Skrivebøger fra det sidste Aar forelægges den. Fordringen om Afskrivning af et Stykke efter en Bog er opstillet, fordi saadan Afskrivning er en god Øvelse i Paa-passenhed og Nøjagtighed; tillige føres Eleven derigennem over til en friere Skrift ligesom ved Stilen.

Til 5. Man har lige saa lidt her som ved Historie og Geografi villet nævne nogen bestemt Bog som Maalestok af den Grund, at dette næsten med Nødvendighed vil føre til, at der gives den saaledes nævnte Bog et Slags Forrangstempel eller Privilegium; og man vil ikke blande sig i Konkurrencen mellem Forfattere eller Boghandlere, ikke heller vil man paa nogen Maade lægge nogen Hemske paa Bestræbelserne for at skaffe gode Læremidler til Veje.

Til 6. Ministeriet har ment, at man i Anordningen ikke nøjere eller bestemtere bør fastsætte, i hvilket Omfang Fædrelandshistorien skal være lært af Eleven; thi i Over-

ensstemmelse med, hvad der ovenfor i de almindelige Bemærkninger udtales om Prøven i Historie og de øvrige „Udenadsfag“, har man netop her villet give Lærernes Frihed et vist Spillerum. Dog vil man henvise til, hvad der er sagt om Historie i Cirkulæret af 6. April 1900, hvor der kan findes nogen Vejledning til at skønne om, i hvilket Omfang man nærmest har tænkt sig, at Historieundervisningen skulde være meddelt.

Med Hensyn til det krævede Udvalg af Fortællinger fra hele Fædrelandshistorien har man anset det for rigtigt at bestemme, at det skal være ordnet efter Tidfølgen. Saa meget kronologisk Begreb kan man nemlig kræve af en Elev ved denne Optagelsesprøve, at han maa vide, om en historisk Begivenhed er foregaaet for nylig eller for længe siden, og ligeledes være paa det rene med, at Thyra Danebod har levet før Dronning Margrethe, Valdemar Sejfr før Christian IV. osv. I de Bøger, som formodentlig ville fremkomme eller allerede ere fremkomne som Læremidler ved denne Undervisning, vil der vel nok blive tilføjet forskellige Aarstal ved Stykkerne, men man maa advare mod at anvende saadanne for rigeligt; en 15—20 af de allervæsentligste Aarstal vil være nok, og selv dem maa man ikke strengt kræve af en Elev ved Optagelsesprøven, om man end nok maa prøve paa, om han kender nogle af dem.

Saa vel ved Religion som ved Historie har man bestemt, at der ved disse Fag ved Optagelsen kun maa prøves i det sidste Aars Pensum, idet man ikke har villet have, at Eleven for denne Prøves Skyld skulde underkaste sig en anstrengende Eksamensrepetition af det hele Pensum. Men naturligvis maa det ved Indmeldelse af en Elev bevidnes, at han i ethvert Fald i det væsentlige har gennemgaaet det hele Pensum.

Til 7. Selv om man sætter Fordringerne i Geografi saa højt op, som det er gjort i Anordningen, er man dog alligevel ikke kommen til at kræve saa meget, som der efter Cirkulæret af 6. April 1900 skal kunne forlanges af Folkeskolens Elever ved det andet Trin; og man mener derfor, at disse Krav uden nogen Vanskelighed maa kunne fyldestgøres af alle. Hvad der menes med „et ret fyldigt Kendskab til Danmarks Geografi“ kan nærmere i Enkelthederne bestemmes saaledes: Eleven maa kende Landets Beliggenhed, dets Grænser og dets Dele, det omgivende Hav, de vigtigste Aaløb og Søer, de betydeligste Købstæder, Hovedjernbanerne, som forbinde Danmark med Udlandet, Hovedtrækkene af Landets Dyre- og Planterverden, de væsentligste Næringsveje.

Til 8. Man maa indskærpe Vigtigheden af tidlig at vænne Eleven til selv at se paa og iagttage de Naturgenstande, som han skal have Kendskab til. Fordringerne i Naturhistorie kunne i øvrigt under Hensyn til Fagets nu-

værende Stilling i de fleste Folkeskoler indtil videre kun blive meget smaa.

For alle de i 1—8 omtalte Fags Vedkommende ere Fordringerne ens, enten Eleven er en Dreng eller en Pige. Af Piger maa der tillige særlig fordres, at de skulle have erhvervet en vis Færdighed i kvindeligt Haandarbejde, d. v. s. i Strikning og Syning. Angaaende dette Punkt henvises i øvrigt til Ministeriets Cirkulære af 20. November 1899.

Til B. Det vilde efter Ministeriets Mening være meget ønskeligt, om Elevens tidligere Lærer altid kunde være til Stede ved Optagelsesprøven; baade vilde hans Nær-værelse sikkert være en Støtte og Beroligelse for Barnet, som dette nok kunde trænge til under de nye og uvante Forhold, og Eksaminator vilde i mange Tilfælde have Fordel af at forhandle med Læreren om Eleven for at kunne indrette sin Eksamination af ham paa den bedste og retfærdigste Maade. Men meget ofte vil sagtens Læreren ved sine andre Forretninger være hindret i at møde personlig. Det skal i saadanne Tilfælde staa ham frit for skriftlig at henvende sig til den Skole, hvori hans Elev ønskes optaget, om alt, hvad der for Elevens Skyld ligger ham paa Hjerte med Hensyn til Prøven, og navnlig venter man, at han altid forud vil tilsende Skolen et Vidnesbyrd om sin Elevs Begavelse og hele aandelige Væsen, afgivet efter et samvittighedsfuldt Skøn.

Det kan ved Optagelsesprøven i den regelmæssige Termin ske, at Eleven paa et eller andet ikke uvæsentligt Punkt viser sig mindre tilfredsstillende forberedt, skønt han i øvrigt fyldestgør Fordringerne. Ministeriet mener, at det vilde være for strengt i saa Fald at vise Eleven helt tilbage, saa at han maatte vente et Aar med Optagelsen; kunne Manglerne rettes ved lidt Arbejde i Sommerferien, uden at han derfor lider noget væsentligt Tab af denne Forfriskelsestid, mener man, at det bør tilstedes ham at gøre et nyt Forsøg paa at finde Optagelse efter Sommerferien. Men Prøven maa da begrænses paa den i Anordningen angivne Maade.

Til Slutning skal Ministeriet endnu bemærke, at eftersom sikkert mange af de Elever, der indmeldes til den første Optagelsesprøve i Mellemkolen i indeværende Sommer, have faaet deres Forberedelse anlagt paa en noget anden Maade, end den efter den nye Lov egentlig skulde være, idet den har været beregnet paa, at Eleverne i 1904 skulde optages i en Latin- eller Realskoles første Klasse, vil det være en Selvfølge, at den kgl. Anordnings Regler om Optagelsesprøven ikke fuldt ud kunne komme til Anvendelse ved Prøven i 1903. Man bliver da nødsaget til i det mindste endnu i Aar at anvende disse Regler med visse Lempelser, navnlig med Hensyn til Fordringerne om Genfortællingsstil og Brøkregning, som Eleverne muligvis slet ikke kunne

fyldestgøre, saa at man for denne Gang kan lade disse Krav helt falde. Denne Sag lægger Ministeriet med fuld Tillid i Rektorerne og Skolebestyrernes Haand og overlader dem at handle efter deres bedste Skøn, idet man er overbevist om, at de saa fuldt som nogen føle og indse, hvor vigtigt det er, at man kan komme saa lempeligt som muligt ud over den vanskelige, men uundgaelige Overgangstid.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 22de Juni 1903.

J. C. Christensen.

Stemann.

Cirkulære

i Anledning af

Kongelig Anordning af 31. Juli 1903 om Undervisningen i Statens Fællesskoler for Dreng og Piger.

Idet man hermed fremsender Eksemplarer af den kgl. Anordning af 31. Juli 1903, skal man til Forklaring og Vejledning bemærke følgende:

Efter at Professor Gertz med Bemyndigelse af Ministeriet havde indledet Forhandlinger om Bestemmelserne i en Anordning om Fællesundervisningen med en Kreds af Skolestyrere, som allerede gennem kortere eller længere Tid og i større eller mindre Omfang havde haft Lejlighed til at gøre sig fortrolig med denne Undervisning (Rektorerne Gemzøe i Randers, Øllgaard i Ribe, Koefoed i Rønne, Skolebestyrerne Bruun i Kolding og Frederiksen i Ordrup), udarbejdede han paa Grundlag heraf et Udkast til Anordningen, som han indsendte til Ministeriet, og hvorover dette har indhentet Erklæringer fra samtlige Statsskolers Rektorer og Skoleraad saa vel som fra Bestyrelsen for Foreningen „den danske Pigeskole“; en særlig Erklæring er desuden efter Professorens Anmodning bleven afgivet af Skolebestyrerinde Frøken Lang i Silkeborg. Til alle disse Erklæringer er der ved Affattelsen af Bestemmelserne i den foreliggende kongelige Anordning saa vidt muligt taget Hensyn. Der skal nu her knyttes nogle udførlige Udtalelser til de enkelte Bestemmelser.

Til Uagtet Ministeriet mener, at det er Lovens Tanke, at alle Statsskoler skulle aabnes for Piger lige saa vel som for Dreng, ligger der dog efter dets Opfattelse ikke i Lovens Ord noget Paabud om, at dette skal ske straks og paa een Gang ved dem alle. Og der kan være vægtige

Grunde, som taler for at udsætte Fællesundervisningens Indførelse ved visse Skoler endnu nogen Tid igennem. For det første kan enkelte Skolers Bygning og Pladsforhold, saaledes som det nu er i Øjeblikket, lægge Hindringer i Vejen, som ikke kunne overvindes, uden at det vil medføre betydelige Bekostninger, der helst maa fordeles paa en længere Aarrække. Dernæst maa det betænkes, at Skolernes nuværende Rektorer og den allerstørste Del af deres Lærere ere ansatte paa en Tid, da der endnu slet ikke var Tale eller Tanke om at indføre Fællesundervisning; Billighed synes da at kræve, at der tages visse Hensyn til deres Stemning og Ønsker med Hensyn til Spørgsmaalet om dens Indførelse, saa meget mere, som denne jo vil lægge et betydeligt Ansvar paa Rektors Skuldre. Skulde en Rektor og et stort Antal af hans Lærere principielt være ugunstigt stemt mod Fællesundervisningen, vil det være meget betænkeligt at tvinge dens Indførelse igennem mod deres Ønsker; en saa vigtig Sag bør ikke søges gennemført, uden at der er Udsigt til, at den kan gennemføres med Held, og en Hovedbetingelse herfor er, at den omfattes med Sympati af dem, som skulle virke ved dens Gennemførelse, saa at de frivilligt paatage sig Arbejdet og Ansvaret. Muligvis kunne ogsaa enkelte Rektorer og deres Lærerpersonele, skønt de ikke principielt er imod Fællesundervisningen, dog ønske at vente nogen Tid med dens Indførelse for at kunne iagttage, hvorledes det gaar andre Steder, og overhovedet efterhaanden forberede sig til at tage mod den nye og for dem mere eller mindre fremmede Undervisningsordning. Det er heller ikke lige nødvendigt alle Steder at aabne Statens Skoler for Piger, selv om man turde forudsætte, hvad man næppe tør, at Forældrekrederen overalt gerne vilde sende Døtrene til Fællesundervisningen i dem, naar Adgangen dertil aabnedes. I større Byer, hvor Almenskoler alene for Piger have god Mulighed for at kunne bestaa, er der ingen absolut Nødvendighed for at aabne Statsskolen for dem, i det mindste ikke i det fulde Omfang; anderledes stiller Sagen sig i mindre Provinsbyer, hvor saadanne Særskoler have Vanskelighed ved at bestaa eller i ethvert Fald bestaa saaledes, at de kunne gennemføre den højere Almenundervisning endogsaa blot gennem alle Mellemskolens Klasser, for ikke at tale om Gymnasiet, og hvor tillige i Reglen Elevmaterialet af Drengene er mere eller mindre utilstrækkeligt til at fylde Statsskolernes Klasser.

Men selv om man altsaa af disse forskellige Grunde maa anse det for tilraadeligt eller nødvendigt indtil videre at lade disse Statsskoler vedblive at være Særskoler for Drengene, mener man dog ikke, at det vilde være rigtigt helt og ubetinget at stænge Døren til dem for Piger, saa at man ikke, hvis enkelte Forældre skulde ønske at se deres Døtre optagne i dem, skulde kunne imødekomme deres Ønske. Sligt har man allerede oftere tilladt i en Række Aar under

den gamle Skoleordning, og det synes da mindst lige saa naturligt at tillade det under den nye; paa denne Maade vil der ogsaa kunne banes en Overgang til, at Fællesundervisningen siden kan indføres i sin Helhed ved disse Skoler, og den ønskelige Forberedelse dertil gives. Da imidlertid saadanne enkelte Pigers Optagelse maa komme til at staa som Undtagelsestilfælde, maa det anses for rigtigt, at der i ethvert enkelt Tilfælde regelmæssigt søges om Tilladelse dertil hos Ministeriet, ihvorvel en saadan Tilladelse regelmæssigt kan forventes givet, hvis Skolen anbefaler Andragendet. Ligeledes maa der lige som hidtil ansøges om Tilladelse, hvis i nogen Skole Piger ønskes optagne i Klasser, i hvilken den gamle Skoleordning vedbliver at være gældende indtil 1909; og for at der ikke skal finde en altfor stærk og pludselig Indvandring af Piger Sted til disse den gamle Skoleordnings Klasser, hvorved bestaaende Pigeskoler uden noget Varsel kunne se deres Eksistens truet, foruden at selve Fællesundervisningens Tanke muligvis kan være udsat for at bringes i Miskredit ved en slig forhastet Gennemførelse, mener Ministeriet at maatte fastslaa som Betingelse for Tilladelsen, at de Piger, der ønskes optagne i disse Klasser, virkelig skulle være bestemte til at gennemgaa det hele Skolekursus indtil Studentereksamen; dette stemmer ogsaa med den hidtil fulgte Praksis. Det maa fremdeles betragtes som en Selvfølge, at for saadanne enkeltvis optagne Piger kan der i disse Skoler ikke indrettes nogen Særundervisning af den Art, som omhandles i nærværende Anordnings § 4; skulle Pigerne modtage Undervisning i de kvindelige Særfag, maa den gives dem uden for Skolen ved Forældrenes Forsorg, og de maa have fri fra Skolen eller sysselsættes paa anden Maade i de Timer, i hvilke Drengene undervises i deres Særfag.

Ved Sorø højere Almenskole vil man, hvis Fællesundervisningen dér indføres, hvad der vistnok kun lader sig gøre for Gymnasiets Vedkommende, nok kunne modtage Piger som skolesøgende Elever, men derimod ikke optage dem paa Opdragelsesanstalten.

Til 2. Det er af største Vigtighed, at Fællesundervisningen, enten den indføres straks eller senere, indføres paa den her angivne Maade, ganske successivt fra 1ste Klasse af med kun een ny Klasse hvert Aar; kun saaledes vil man stadigt kunne overskue de nye Forhold, følge dem med Opmærksomhed i deres Vækst og Udvikling og derigennem indhøste Erfaringer, som kunne føre til, at den nye Undervisningsordning bliver saa fuldkommen som muligt. Selv om altsaa den Skole, der indtil videre er vedbleven at være en Drengeskole og som saadan allerede har faaet indrettet en hel Række Mellemskoleklasser, ja maaske flere endda efter den nye Lovs Bestemmelser, muligvis senere hen, naar den gaar over til Fællesundervisningen, skulde være

i Stand til paa een Gang at faa Piger til Elever i flere Klasser samtidigt, f. Eks. ved at smeltes sammen med en hidtil i samme By bestaaende Pigeskole, maa man anse noget saadant for mindre heldigt.

Til 3. Der er vistnok i det mindste foreløbig ingen Anledning til at tro, at Piger skulde blive indmeldte til Optagelse i Statens højere Almenskoler i saa stort et Antal, og Konkurrencen mellem dem og Drengene om at finde Optagelse bliver saa stærk, at Skolerne ikke skulde kunne optage Drengene ganske i samme Maal som hidtil. Men skulde sligt alligevel ske, mener man, at, om end den Omstændighed, at Skolerne hidtil saa godt som udelukkende have været forbeholdt Drengene, maaske kunde synes at tale for, at der fremdeles indrømmes disse en vis Fortrinsret, saa kræver dog simpel Retfærdighed mere bydende, at begge Køn særlig paa saadanne Steder, hvor alene en Statsskole aabner Børn Adgangen til at modtage den højere Almenundervisning, stilles fuldstændig lige med Hensyn til Adgangsretten, saa at Hensynet til Dygtigheden og Modenheden maa blive ene bestemmende for Valget mellem Konkurrenterne. Hertil kommer fremdeles, at det, for at Fællesundervisningen skal kunne faa den Indflydelse paa Børnenes Opdragelse, som man venter sig af den, maa anses for heldigst, om det ene Køn ikke har nogen betydelig Overlegenhed i Tal fremfor det andet. Dog mener man ikke at vise nogen Uretfærdighed, naar man tager saa vidt Hensyn til Drengenes tidligere Eneret, at man, navnlig paa saadanne Steder, hvor der ved Siden af en enkelt højere Statsskole findes en privat Særskole for Piger med helt eller delvis gennemført højere Almenundervisning, men muligvis ogsaa ellers, hvor særlige Forhold gøre det ønskeligt, herved bemyndiger Statsskolens Rektor til efter hans eget samvittighedsfulde Skøn at tilstaa Drengene en vis begrænset Forret til Optagelse.

At alle Elever, der indmeldes til Optagelse, maa stilles lige, uanset hvor de have faaet deres Forberedelse, og at der ikke paa Forhaand maa indrømmes Elever fra visse Forberedelsesskoler nogen Forret til at blive optagne, er en Selvfølge.

Til 4, første Stykke. Ministeriet mener, at det baade af Hensyn til Pigernes praktiske Udvikling og af hygiejniske Grunde maa anses for rigtigt, at der gives de Piger, hvis Forældre ønsker det, Adgang til at modtage Undervisning i Sløjd i Mellemskolen. Men Undervisningen i kvindeligt Haandarbejde maa være bindende for alle Piger; og da denne naturligst maa henlægges til de samme Skoletimer, i hvilke Drengene have Sløjd, maa Undervisningen i Sløjd for Pigerne gives i Særtimer uden for Skoletiden.

Gymnastikundervisningen vil det sikkert være heldigst altid at drive særskilt med hvert Køn for sig; og for Drengenes Vedkommende maa den meddeles af en Lærer, for

Pigernes af en Lærerinde. Saa længe Fællesundervisningen endnu er paa sine første Trin, vil man forhaabentlig nok kunne lægge Undervisningsskemaet saaledes, at dette uden særlig Vanskelighed kan lade sig gøre, selv om Skolen kun har et enkelt Gymnastiklokale at raade over. Længere fremme maa ganske vist andre Foranstaltninger træffes, enten man nu kan leje et fremmed Lokale til Pigernes Gymnastikundervisning eller maa indrette et særligt Gymnastiklokale til dem paa Skolen. Nærmere Forhandling om denne Sags Ordning maa senere indledes mellem Ministeriet og Skolerne.

Til 4. andet Stykke. Der hersker, som bekendt, adskillig Tvivl og Uenighed om, hvorvidt Pigernes legemlig Udvikling tillader uden Skade for deres Helbred at bestride det Arbejde, Mellemskolens Undervisning vil paalægge dem, inden for det normale Tidsrum af 4 Aar. Saa meget synes at være sikkert, at der i ethvert Fald gives ikke ganske faa Piger, for hvem der ikke indtræder nogen Vanskelighed i saa Henseende, og disse maa da naturligvis have Lov til at fuldende Arbejdet i den normale Tid. Men hvis Skolen, som man forudsætter vil vise al mulig Agtpaagivenhed for denne Sag, skulde mærke, at Piger i en vis Periode ikke synes at kunne taale Arbejdet, maa der naturligvis tages de nødvendige Forholdsregler, for at de kunne undgaa Overanstrengelse og dermed følgende Skade. Almindelige Forskrifter herom er det umuligt at give, og der kan tænkes flere Veje, man kan vælge imellem; man kan f. Eks. tillade dem at forlade Skolen et helt Aar blot med Forpligtelse til at holde deres Kundskaber fra den Klasse, hvorfra de gaa ud, ved lige, saa at de ved Genindtrædelsen i Skolen kunne følge med den nye Klasse, de træde ind i; eller man kan lade dem blive siddende 2 Aar i samme Klasse, men kun delvis være med i Arbejdet det første Aar. Alt saadant maa det imidlertid overlades til Skolen at træffe Bestemmelse om efter Samraad med rette Vedkommende. Ministeriet vil tage Spørgsmaalet om Ansættelse af Skolelærer, særlig ved Fællesskolerne, under Overvejelse.

Til 5, første Stykke. Heller ikke Skolestyreren har under almindelige Forhold Adgang til det omtalte Værelse; men naturligvis kan der indtræde særlige Omstændigheder, hvor han som Skolens øverste Tilsynshavende maa have det. Derimod skal Værelset daglig inspiceres af den i Anordningens § 6 omtalte Lærerinde eller Inspektrice; og Gymnastiklærerinden maa være til Stede ved Pigernes Omklædning og paase, at hver Ting efter denne anbringes paa sin Plads.

Til 5, andet Stykke. Det ligger i og følger af

Fællesskolens Væsen, at man i den, saa vidt det overhovedet er muligt, og allermest i Barnealderen, altsaa gennem hele Mellemskolen, maa stræbe efter at behandle Piger og Drengene ens og stille dem jævnsides. Man skal vænne dem til at betragte sig, ikke som Piger og Drengene, men som Børn, som ganske ligestillede Kammerater, næsten som Søsken; de skulle lære at omgaas jævnt, ligefremt og utvungent med hinanden, samtidigt med at de opføre sig hensynsfuldt overfor hinanden. Men dette medfører, at man maa blande dem mellem hinanden, saa vidt det kan ske; en streng Afsondring imellem dem vil vel allersnarest kunne virke til, at saadanne til Kønsforholdet knyttede Tanker og Forestillinger vækkes hos dem, som det netop skulde være Folkeskolens ejendommelige Opgave at holde nede og trænge tilbage. Man vilde derfor anse det for heldigst, om de ogsaa i Klasserne, i det mindste i hele Mellemskolens Tid, sad blandede mellem hinanden, helst en Dreng og en Pige ved samme lille Bord; dog vil man ikke paabyde noget bestemt i saa Henseende, da man véd, at der er dem, som have en anden Mening om denne Sag, og man ikke vil paatvinge nogen en Ordning, som muligvis strider mod hans Anskuelse om det rigtige og hensigtsmæssige, allermindst saa længe Fællesundervisningen endnu for de fleste er noget mere eller mindre nyt, som man efterhaanden skal vænne sig til. Derimod maa man holde det for ubetinget rigtigt at paabyde, at Legepladsen skal være fælles for Drengene og Pigerne, saa at de i Friminutterne have Lov til at blande sig mellem hinanden, lege sammen og tale frit og uhindret med hinanden. Tilsynet her udøves bedst af en Mand og en Kvinde i Forening; dog vil Skolens Inspektør uden Vanskelighed kunne besørge det alene saa længe Fællesundervisningen endnu er i sin Begyndelse, og Antallet af Piger i en Skole ikke er ret stort. I øvrigt maa der naturligvis overalt være et virksomt og aarvaagent Tilsyn med Børnene, og disse maa have en Følelse af, at det er saa; men man maa vel vogte sig for, at Tilsynet faar noget som helst Præg af Mistænksomhed og Eftersporeri, saa det bliver saarende og plagende for Børnene.

Til 6. andet Stykke. Det er af største Vigtighed, at man til Inspektrice kan finde en Kvinde, som ikke alene har Dygtighed som Lærerinde til at meddele Børnene Undervisning, men ogsaa har Evne til at vinde Pigerne Hengivenhed og Fortrolighed, saa de med fuld Frimodighed kunne henvende sig til hende og betro sig til hende angaaende alt, hvad der kan forefalde i deres Skoleliv. For Resten maa hun naturligvis ogsaa forstaa at stille sig i det rette Forhold til deres Medelever, Drengene, saa at ogsaa disse, skønt hun særlig skal tage sig af Pigerne, kunne vænnes til at betragte hende som deres Veninde. Den Bemyndigelse, der efter denne Paragrafs første Stykke i Fælles-

undervisningens Begyndelsestid er tildelt Timelærerinden, maa, saa snart en Inspektrice er ansat, selvfølgelig gaa over paa denne. Overfor Skolestyreren skal Inspektricen, ligesom tidligere Timelærerinden, i øvrigt være stillet nærmest paa samme Maade som Skolens Inspektor; særlige Omstændigheder kunne vel medføre, at hun undertiden i ganske enkelte Tilfælde maa have Ret til selvstændigt at træffe Bestemmelser for Pigernes Vedkommende, men regelmæssigt skal hun dog først forhandle med Rektor derom og maa ikke i mindste Maade betragte sig som en med ham sideordnet Myndighed. Med Hensyn til Disciplinærmyndighed over for Eleverne skulle Inspektricen og Lærerinderne være stillede ganske jævnsides med Inspektor og Lærerne. Det kan ikke noksom indskærpes, at der i en Fællesskole vel endnu mere end i nogen Særskole kræves den allerstørste Takt og Forsigtighed i Anvendelsen af denne Myndighed, den strengeste Besindighed og Selvbeherskelse, saavel af Lærere som af Lærerinder; Skolestyreren maa paa dette Omraade endnu stærkere end paa noget andet gøre sig gældende som øverste Autoritet.

Til 6, 3 die Stykke. Slutningsbestemmelsen i dette Stykke hviler paa den Opfattelse, at det er bedst, at Lærerne, som efter Statsskolens hidtidige Forhold maa være mest fortrolige med at undervise Drengene, og Lærerinder, som have været mest vantede til alene at omgaae Piger, i en Fællesskole ledes til at føre en saa rig Tankeudveksling med hinanden som muligt ved Samtaler angaaende deres fælles Elever, for at begge Parter fuldt kunne lære at fatte disses Ejendommeligheder. Til slige Samtaler vil allerede det daglige Samophold i det fælles Lærerværelse naturligt føre dem; men for øvrigt ville regelmæssige og ret hyppige Forhandlingsmøder i Skolen mellem Lærere og Lærerinder utvivlsomt være af endnu større Betydning.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 31. Juli 1903.

J. C. Christensen.

S. Sporsén.
Fm.

Cirkulære

om

Undervisningen i Mellemskolens 1ste Klasse
i Skoleaaret 1903—04.

At tilvejebringe en fuldstændig Plan for Undervisningen i alle Mellemskolens Klasser kræver saa indgaaende Overvejelser og saa mange Forhandlinger med Skolerne og Lærerne, at en ikke ringe Tid nødvendigvis vil gaa hen, før det kan være fuldentd; man vil først kunne

vente at blive færdig dermed en Gang hen i Løbet af Skoleaaret 1903—04. Men selv det at opstille en i Enkelt- hederne nogenlunde bestemt Undervisningsplan alene for den nu begyndende Mellemskoles 1ste Klasse hvorom det nærmest gælder, har sine Vanskeligheder, baade fordi Ordningen af en enkelt Del ikke godt kan træffes med Sikkerhed uden i Forbindelse med Ordningen af Hel- heden, og særlig fordi den Begyndelsesklasse af Mellemsko- len, der vil blive dannet for Skoleaaret 1903—04, efter Omstæn- dighedernes Natur maa blive en Slags Overgangsklasse, hvis Undervisning ikke ganske kan føres efter den regelmæssige Plan, fordi Elevernes Forberedelse til den har maattet blive noget uregelmæssig.

Under disse Forhold maa Ministeriet anse det for det bedste tillidsfuldt at overlade det til Styrelsen for hver enkelt Skole efter Samraad med sit Lærerpersonele at ind- rette Undervisningen ved sin Mellemskoles Begyndelsesklasse for Skoleaaret 1903—04 saaledes, som han maatte finde det hensigtsmæssigst og bedst stemmende med den nye Lovs Aand og svarende til de i den givne Rammer for Under- visningen i det hele. Man gør dette saa meget mere trygt, som man mener, at det for de fleste Fags Vedkommende maa være nogenlunde givet, hvorledes man dels skal fortsætte den Eleverne tidligere givne Undervisning i dem, dels paa- begynde Undervisningen, hvis et Fag er nyt. Kun nogle enkelte Bemærkninger skal man her tilføje.

1. Man anser det for rigtigst, at den samlede Under- visningstid i alle Fag, Gymnastik, Sang og Sløjd (for Piger: kvindeligt Haandarbejde) medindbefattede, i denne Klasse ikke gaar synderlig op over 30 ugentlige Timer (à 50 Minutter), i ethvert Fald i saadanne Skoler, hvor man har samlet Skoletid. Derhos maa der sørges for, at der ikke paalægges Eleven noget Hjemmearbejde; det maa aller- højest for en jævnt begavet Elev kunne optage indtil 1½ Time daglig af hans Tid, helst mindre. Hvorledes Timerne skulle fordeles paa de enkelte Fag, vil for en Del komme til at bero paa, om en Skole ønsker at begynde paa Fysik- undervisningen allerede i denne Klasse eller vil opsætte den til 2den Klasse; thi med Hensyn til dette Spørgsmaal ere Meningerne endnu meget delte. Man vil forsøgsvis opstille følgende Skema for Timefordelingen, som dog ikke skal eller kan være bindende, saa meget mindre, som forskellige Modi- fikationer i det naturligt kunne komme til at indtræde, dels under Hensyn til, hvorledes Elevernes Forberedelse tidligere har været, dels derved, at et Fag som Sløjd vel ikke overalt indføres straks:

Religion	2	2
Dansk	5	5
Tysk eller Engelsk	5	5
Historie	2	2

Geografi	2	2
Naturhistorie	2	2
Regning	4	3 (4)
Skrivning	2	2 (1)
Tegning og Sløjd	3	3
Gymnastik	3 (4)	3
Sang	2 (1)	1
Naturlære	0	2
	32	32

Vilde man i Stedet for de lange Undervisningstimer paa 50 Minutter enten helt eller delvis anvende kortere paa 40 à 50 Minutter, kunde man vel selv ved en Skoletid af blot 30 Klokketimer, som maa være Minimum i denne Klasse, opnaa en for enkelte Fag (som Regning, Skrivning, Historie Gymnastik) noget bedre Fordeling af Tiden. Ogsaa kunde man ved disse Fag, især Gymnastik og Skrivning, vistnok med Fordel anvende Halvtimeøvelser mellem Heltimerne.

Angaaende Historie undervisningen i Mellemskolen i det hele (men vel at mærke væsentlig i den Skikkelse, den vil faa, naar Mellemskolen kommer til at virke under helt normale Forhold) ønsker man at gøre følgende Bemærkninger, særlig ogsaa til Vejledning for dem, der tænke paa at forfatte nye Lærebøger til Undervisningen i dette Fag. Man har tænkt sig, at Verdenshistorien, derunder ogsaa Danmarkshistorien indbefattet, her skulde gives i en væsentlig fragmentarisk Fremstilling, som efterhaanden blev mere fyldig og dybtgaaende, jo længere man rykkede frem i Skolen, og jo mere dermed Børnenes Opfattelses-evne udvikledes. Og da det nu efter Anordningen om Fordringerne ved Optagelsesprøven maa forudsættes, at Eleverne i Forberedelsestiden have faaet et Overblik over hele Danmarkshistorien, vilde man anse det for naturligt at begynde Undervisningen i Mellemskolens 1ste Klasse med Skildringen af Hovedpersoner og Hovedbegivenheder fra Oldtidens (og maaske ogsaa, saa vidt man kan naa det, fra Middelalderens) Historie. En rigtig passende Bog som Hjælpemiddel ved denne Undervisning foreligger endnu ikke, men forhaabentlig vil der i Løbet af det (eller de) første Aar fremkomme saadanne Bøger; midlertidig kunde man maaske nok benytte en eller anden af de forskellige mindre Lærebøger, der hidtil ere blevne brugte ved Forberedelsen til Optagelse i Latinskolernes 1ste Klasse, og som derfor vistnok allerede ejes af en Del af de Elever, der nu optages i Mellemskolen. Men Undervisningen vil da ogsaa i Begyndelsesklassen meget godt, ja maaske endog med visse Fordele, kunne drives uden nogen Bog, hvis en Lærer foretrækker dette; den mundtlige Meddelelse maa her under alle Omstændigheder komme til at spille

en stor Rolle, enten man saa benytter en Bog eller ikke. Hvor man udelukkende vil holde sig til den mundtlige Meddelelse, kan det anbefales, at Læreren, alt efter som Fortællingen skrider frem, dikterer sine Elever et ganske kort Skema, som indeholder de vigtigste Navne og Aarstal, for saaledes at støtte deres Hukommelse.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 23de Juli 1903.

J. C. Christensen.

S. Sporsén.
Fm.

Bekendtgørelse

angaaende

Skolepenge m. m. i Statens højere Almenskoler og Sorø Skole og Opdragelsesanstalt.

I Henhold til den ved § 23 i Lov 24. April 1903 om højere Almenskoler m. m. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet give Bemyndigelse vil Ministeriet herved have fastsat følgende nærmere Bestemmelser vedrørende Skolepengene for Eleverne i Statens højere Almenskoler og Sorø Skole og Opdragelsesanstalt:

I. Skolepenge.

§ 1.

Skolepengene, der udgør:

- 1) for Mellemskolens Klasser 30 Kr. fjerdingaarlig,
- 2) for Gymnasiets og Realafdelingens Klasser 36 Kr. fjerdingaarlig.
dog ved Metropolitanskolen henholdsvis 36 Kr. og 42 Kr. fjerdingaarlig,
udredes af alle Elever uden Undtagelse, enten de deltage i hele Undervisningen eller kun i enkelte Undervisningsfag.

§ 2.

Naar en Elev er udmeldt af en Skole eller i nogen Tid har været borte fra Skolen, kan han ikke paany optages i en af Statens højere Almenskoler uden først at udrede de muligt resterende Skolepenge.

§ 3.

Skolepengene udredes fjerdingaarlig forud, undtagen for Juli Fjerdingaar (§ 4). Den paagældende Skoles Rektor kan dog i hver enkelt Tilfælde, naar den, hvem Betalingen paa-hviler, derom fremsætter Onske, tillade at den fjerdingaarlige Betaling udredes maanedsviis forud. Betalingen beregnes dog — med de i §§ 4—6 anførte Undtagelser — altid for

Fjerdingaaret, saaledes at enhver, der enten optages i eller udmeldes af Skolen i Løbet af et Fjerdingaar, maa betale fuldtud for dette.

§ 4.

Skolepengene for Juli Fjerdingaar opkræves i to Halvdele, nemlig ved Fjerdingaarets Begyndelse for Tiden fra 1ste Juli til 15de August med det Beløb, de udgøre i det løbende Skoleaar, og ved Skoleaarets Begyndelse for Tiden fra 16de August til 30te September med det Beløb, de ville andrage i det nye Skoleaar.

Denne Regel gælder ogsaa for de ved Skoleaarets Begyndelse optagne nye Elever, der saaledes kun betale for den sidste Halvdel af Juli Fjerdingaar.

§ 5.

Den, som forlader en Skole efter bestaaet Mellemskoleeksamen, Realeksamen eller Studentereksamen, betaler kun Skolepenge indtil Udgangen af den Maaned, i hvilken Eksamen tilendebringes.

§ 6.

Den, som udmeldes af Skolen i Løbet af Juli Maaned uden at besøge Skolen efter det nye Skoleaars Begyndelse, betaler kun Skolepenge for Juli Maaned.

§ 7.

Den, som efter en Aarsprøve forlader en Almenskole for umiddelbart at gaa over i en anden Almenskole, vil derimod have at udrede Skolepengene for hele Fjerdingaaret, saaledes at Skolepengene for Fjerdingaarets første Halvdel udredes til den Skole, Eleven forlader, og for den sidste Halvdel til den Skole, hvori han optages.

Overflytning fra en Skole til en anden i Fjerdingaarets Løb kan ikke ske, medmindre Skolepengene behørig ere udredte til den Skole, som Eleven forlader, saaledes at Betalingen til den nye Skole først begynder med det næste Fjerdingaar.

§ 8.

Overflyttes en Elev i Løbet af et Fjerdingaar fra en Skole, hvor Skolepengene ere lavere, til en Skole, hvor de ere højere og altsaa har udredet de lavere Skolepenge til den Skole, han forlader, skal han betale Forskellen imellem Skolepengene, beregnet fra den Dag, han begyndte at deltage i Undervisningen i den Skole, til hvilken han er overgaaet. Denne Regel vil omvendt være at følge, naar en Elev i lige Tilfælde overgaar til en Skole, hvor Skolepengene ere lavere, end ved den, han hidtil har søgt, saaledes at de forud udredte højere Skolepenge blive helt at beregne den sidste Skole til Indtægt, men Forskellen imellem dem og de lavere Skolepenge afkortes i Betalingen, som han for det paagældende Fjerdingaar har at udrede i den Skole, hvortil han er overgaaet.

§ 9.

Naar flere Søskende samtidig besøge en højere Almenskole, nedsættes Skolepengene for den næstældste med $\frac{1}{4}$ og for den tredje ældste med $\frac{1}{2}$; de efterfølgende gaa frit.

§ 10.

Under Søskende indbefattes ogsaa Halvsøskende og Adoptivsøskende. Derimod kunne Plejebørn ikke uden Samtykke fra Ministeriet i hvert enkelt Tilfælde betragtes som Søskende til Plejeforældrenes Børn.

§ 11.

Den Orden mellem Søskende, der bestemmer Skolepengenes Størrelse, fastsættes udelukkende efter deres Alder, ikke efter deres Anciennitet som Elever. Ved Tvilling-søskende bestemmes Ordenen efter Fornavnets Begyndelsesbogstavs Plads i Alfabetet.

§ 12.

Friplads eller Undervisning for nedsat Betaling, der tilstaaes en af Søskende, har ingen Indflydelse paa Beregningen af de Skolepenge, der ville være at udrede af de andre.

§ 13.

Udtræder nogen Elev af Skolen, saaledes at han kun skal udrede Skolepengene for Juli Maaned (§§ 5 og 6), indtræder den Forhøjelse af Skolepengene for yngre Søskende, der maatte blive en Følge heraf, ved disses Udredelse for sidste Halvdel af Juli Fjerdingaar.

§ 14.

Udtræder en Elev efter bestaaet Mellemskoleeksamen af en højere Almenskole, i hvilken ikke alle Gymnasiets 3 Linier ere indførte, for i en anden højere Almenskole at forberedes til Studentereksamen i den Linie, der ikke findes i den Skole, som han forlader, vedblive Søskende at nyde den samme Nedsættelse i Skolepengene, som vilde tilkomme dem, hvis de alle besøgte samme højere Almenskole.

II. Betalingen for Alumnerne ved Sorø Skole og Opdragelsesanstalt.

§ 15.

Betalingen for Alumnerne ved Sorø Skole og Opdragelsesanstalt udgør for Ophold, Forplejning og Undervisning 400 Kr. aarlig.

§ 16.

Betalingen udredes fjerdingaarlig forud, undtagen for Juli Fjerdingaar, i hvilket den udredes i 2 Halvdele, nemlig ved Fjerdingaarets Begyndelse for Tiden fra 1ste Juli

til 15de August og ved Skoleaarets Begyndelse for Tiden fra 16de August til 30te September.

§ 17.

Udmeldelse kan — med den i § 18 anførte Undtagelse — kun ske til et Fjerdingaars Slutning og skal da ske inden den 15de i Fjerdingaars sidste Maaned. Den, som først udmeldes i nævnte Maanedes sidste Halvdel, skal betale for næste Fjerdingaars første Maaned. I April Fjerdingaar kan ingen Udmeldelse finde Sted før til Sommerferien.

§ 18.

Den, som udmeldes i Løbet af Juli Maaned, betaler kun for denne Maaned, hvorimod den, som udmeldes i den Del af Sommerferien, som falder i August Maaned, betaler for hele Juli Fjerdingaar.

§ 19.

En Elev, som i Løbet af et Fjerdingaar antages til Alumnus, betaler som Elev for hele Fjerdingaaret, og fra Indflytningsdagen Forskellen mellem de almindelige Skolepenge og Betalingen for Alumnerne.

§ 20.

Nedsættelse af Betalingen for flere Brødre, der samtidig ere Alumner, finder ikke Sted.

§ 21.

Den Nedsættelse af Skolepengene, der i § 9 er indrømmet flere Søsken, der samtidig ere Elever i samme Skole, finder derimod Sted, selv om en eller flere Brødre ere antagne som Alumner, saaledes at den, der antages som Alumnus, altid vil være at betragte som ældste (næstældste o. s. v.) Broder og den, der vedbliver at være Elev som næstældste (tredjældste o. s. v.).

III. Overgangsbestemmelser.

§ 22.

De nuværende Sats for Skolepengene vedblive at være gældende for de Klasser, der undervises efter den hidtil gældende Skoleordning, medens iøvrigt de foran i §§ 1—8 fastsatte Regler med Hensyn til Skolepengene og deres Udredelse vil være at følge.

§ 23.

Ved Rønne højere Almenskole fastsættes Skolepengene i de Klasser, i hvilke der undervises efter Lov 24de April 1903, i Henhold til Lovens § 23 efter følgende stigende Skala:

	Mellemskolen	Gymnasiet og Realafd.
	fjerdingaarlig	fjerdingaarlig
Fra $\frac{10}{8}$ 1903— $\frac{19}{8}$ 1905	18 Kr.	22 Kr. 50 Øre
— $\frac{19}{8}$ 1905— $\frac{19}{8}$ 1908	21 —	27 — 00 —
— $\frac{19}{8}$ 1908— $\frac{19}{8}$ 1911	24 —	30 — 00 —
— $\frac{19}{8}$ 1911— $\frac{19}{8}$ 1913	27 —	33 — 00 —
efter 19de August 1913	30 —	36 — 00 —

saaledes at enhver Elev i hele sin Skoletid udreder Skolepengene efter den Sats, der er fastsat for det Skoleaar, i hvilket han indtræder i Skolen.

§ 24.

Den i Lov af 24de April 1903 § 23, jfr. foran § 9 fastsatte Nedsættelse af Skolepengene for flere Søkende, der samtidig besøge en højere Almenskole, kommer ikke til Anvendelse paa Søkende, der besøge de Klasser, der undervises efter den hidtil gældende Skoleordning, med Hensyn til hvilke det har sit Forblivende ved de i kgl. Resolution 19de August 1872, Bekendtgørelse af 22de s. M., fastsatte Regler, medens iøvrigt de nuværende Klasser og den højere Almenskoles Klasser betragtes som en Enhed, saaledes at Nedsættelsen efter § 9 kommer til Anvendelse paa Søkende, der gaa i Almenskolen, men have ældre Broder eller Søster i de nuværende Klasser.

§ 25.

Bestemmelserne i §§ 10—14 ville være at følge ogsaa for de nuværende Klassers Vedkommende; Bestemmelsen i § 11 dog kun for saa vidt ikke derefter Skolepengene for Søkende, der inden Begyndelsen af Skoleaaret 1903—04 ere optagne i de nuværende Klasser, ville blive større end dem, de allerede nu erlægge, i hvilket Tilfælde de hidtil gældende Regler ville være at anvende.

§ 26.

For Skoletestimonier, der udstedes for Elever i de nuværende Klasser, betales efter de hidtil gældende Regler (Cirkulære 1ste Marts 1890), medens alle Skoletestimonier for Eleverne i den højere Almenskole udstedes uden Betaling af andet end Stempel.

IV. I k r a f t t r æ d e n.

§ 27.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft fra Begyndelsen af Skoleaaret 1903—04 og bortfalder samtidig — med de i §§ 22, 24—26 nævnte Undtagelser — alle ældre Bestemmelser angaaende Skolebetalingen m. m.

Hvilket her ved bekendtgøres til Efterretning og lagttagelse for alle vedkommende.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 25. Juni 1903.

J. C. Christensen.

Stemann.

Cirkulære

til

Rektorerne for Statens højere Almenskoler.

Paa given Foranledning undlader man ikke til Vejledning ved Udarbejdelsen af Skolens Beneficieforslag at meddele Hr. Rektoren følgende:

- 1) Det Discipeltal, af hvilket Fripladsernes Antal beregnes, udgøres af samtlige Skolens Elever, saavel Drenge som Piger, hvad enten de gaa i de hidtilværende Klasser eller i den højere Almenskoles Klasser (for Tiden 1ste Mellemskoleklasse) — dog ligesom hidtil med Fradrag af de ekstraordinære Gratister.
- 2) Fripladser kunne tildeles samtlige Skolens Elever, saavel Drenge som Piger, hvad enten de gaa i de hidtilværende Klasser eller i den højere Almenskoles Klasser.
- 3) Ordinære Fripladser kunne ligesom hidtil som Regel kun tillægges Elever, der have gaaet mindst 1 Aar i Skolen.
- 4) Ekstraordinær Gratistplads kan tillægges saavel Sønner som Døtre af samtlige Skolens fast ansatte Lærere med Forbigaaelse af Prøveaaret.
- 5) Til Opnaaelse af ekstraordinær Friplads paa Finansloven ville ogsaa Elever i 1ste Mellemskoleklasse kunne indstilles.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 2den September 1903.

J. C. Christensen.

Stemann.

Bekendtgørelse

om

Afskaffelse af latinsk Stil ved 4de Klasses Hovedeksamen.

Paa Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 13de d. M. allernaadigst at bifalde:

1) at Bestemmelserne i § 3, Stykke 4, i kgl. Anordning af 5te August 1871 angaaende Undervisningen i de lærde Skoler og i § 4 i kgl. Anordning af 16de Juni 1882 angaaende Forandring i og Tillæg til de i kgl. Anordning af 5te August 1871 angaaende Undervisningen i de lærde Skoler indeholdte Bestemmelser sættes ud af Kraft fra Sommerekksamen i 1904 at regne, og

2) at der i Stedet for disse bortfaldende Bestemmelser sættes følgende, som første Gang træder i Kraft ved Sommerekksamen i 1904:

Ved IV. Klasses Hovedeksamen er Prøven i Latin alene mundtlig. Til Eksamination opgives for Skoledisciples Vedkommende af det hele læste Pensum (se § 2, Stykke 3, i kgl. Anordning af 5te August 1871) saa meget som svarer til c. 50 Sider af Cæsar (Gertz' Udgave) samt mindst 30 Kapitler af Ciceros Taler og 500 Vers af Vergil eller Ovid. Eksaminanderne skulle prøves omhyggeligt i latinsk Grammatik, baade Formlære og Syntaks, og skulle kunne oversætte mundtlig fra Dansk til Latin lette Sætninger med et dem bekendt Glosseforraad, som forelægges dem af Eksaminator til Prøve paa, om de have forstaaet og kunne anvende de syntaktiske Regler.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 15de Oktober 1903.

J. C. Christensen.

Stemann.

Bekendtgørelse

om

Undervisning i Historie i de lærde Skolers V. og VI. Klasse.

I Henhold til den ved kgl. Resolution af 30te December 1902 Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet meddelt Bemyndigelse vil Ministeriet herved have fastsat følgende nærmere Betingelser for Meddelelsen af den i fornævnte Resolution omhandlede Tilladelse til kun at opgive en Del af det hele i Historien gennemgaaede Pensum til Afgangseksamen for studerende:

1. I Historie gennemgaaes det samlede i Bekendtgørelse af 7de December 1893 § 2 omhandlede Pensum i V. og VI. Klasse.

2. Det tillades de Skoler, der maatte ønske det, til Afgangseksamen for studerende udelukkende at opgive som Genstand for Eksamination i Historie de under 3 nævnte Afsnit, dog paa Betingelse af, at hver enkelt Skole paa sit

Skema over Eksamensopgivelserne afgiver en udtrykkelig Erklæring om, at det hele Pensum i Historie er gennemgaaet i V. og VI. Klasse.

3. De Afsnit, der ville være at opgive som Genstand for Eksamination, ere:

- a. Den nyeste Tids Historie fra 1789.
- b. Nordens Historie efter 1660.
- c. Et Afsnit af Oldtidshistorien, enten Grækenlands Historie indtil den peloponnesiske Krigs Begyndelse eller Roms Historie fra Begyndelsen af de puniske Krige og indtil Kejser Augustus's Død, efter hver enkelt Skoles Valg.
- d. Et Afsnit af Middelalderens og den nyere Tids Historie, enten den katolske Kirkes Magtudvikling og alt, hvad dermed staar i Forbindelse, i Tidsrummet 1050—1300, eller Humanismens, Opdagelsernes og Reformationens Periode indtil Luthers Død (c. 1300—1550) eller det absolute Kongedømmes Periode (c. 1660—1789), efter hver enkelt Skoles Valg.

4. De Skoler, der benytte sig af den under 2 nævnte Tilladelse, ville have under de til Undervisningen i Historie i V. og VI. Klasse paa Skolernes Timeplaner ansatte Timer at meddele Undervisning i Samfundslære i et saadant Omfang, at der til Afgangseksamen for studerende som Genstand for Eksamination kan opgives c. 80 Oktavsider, omhandlende Stats- og Kommunestyrelsen samt Samfundets økonomiske Liv.

5. Foranstaaende Bestemmelser træde i Kraft ved Afgangseksamen for studerende, der afholdes i Sommeren 1903. Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 8de Januar 1903.

J. C. Christensen.

Stemann.

Bekendtgørelse

angaaende

Undervisning i Historie og Samfundslære til almindelig Forberedelseseksamen.

Paa Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det under 16de d. M. behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at bemyndige Ministeriet til paa nærmere fastsatte Betingelser at meddele Skoler, der afholde almindelig Forberedelseseksamen, Tilladelse til i Historie ved denne Eksamen at lade deres Elever kun opgive en Del af det hele gennemgaaede Pensum, mod at der i

Skolerne undervises i Samfundslære, omhandlende Stats- og Kommunestyrelsen samt Samfundets økonomiske Liv, og til den nævnte Eksamen kan eksamineres heri.

I Henhold til den saaledes givne Bemyndigelse meddeler Ministeriet herved Skoler, der afholde almindelig Forberedelseseksamen, den nævnte Tilladelse paa følgende Vilkaar:

Paa Skemaet over Eksamensopgivelserne skulle de Skoler, som ville benytte Tilladelsen, afgive en udtrykkelig Erklæring om, at hele det anordningsmæssige Pensum i Historie er gennemgaaet paa regelmæssig Maade.

Omtrent 5 Maaneder før hver ordinær Eksamens Begyndelse meddeler Ministeriet Skolerne, hvilke Afsnit af Historien der til den paagældende Eksamen ville være at opgivet til Eksamination.

I Samfundslære skal til Eksamination opgives et Pensum svarende til c. 50 Oktavsider.

Tilladelsen kan første Gang benyttes ved Eksamen i Sommeren 1904.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 23de Oktober 1903.

J. C. Christensen.

S. Sporsén.
Fm.

Bekendtgørelse

om

Ferie- og Fridage ved Statens højere Almenskoler og ved Sorø Skole og Opdragelsesanstalt.

Paa derom af Ministeriet nedlagt allerunderdanigst Forestilling har det behæget Hans Majestæt Kongen under 25de d. M allernaadigst at bifalde:

De i Loven af 24de April 1903 om højere Almenskoler m. m. omhandlede Ferie- og Fridage, som i et Skoleaar i Reglen ikke tilsammen maa udgøre mere end 63 Søgnedage, fordeles saaledes:

1. Sommerferien begynder den 8de Juli (denne Dag medregnet) og varer 6 Uger, dog at i de Aar, hvor den 19de August falder paa en Lørdag, det nye Skoleaar først begynder den paafølgende Mandag.

2. I Midten af Oktober eller kort efter skal der gives en Ferie, bestaaende af en Søndag og 3 paafølgende Søgnedage.

3. Juleferien skal begynde den 23de December (denne Dag medregnet) og regelmæssigt vare 14 Dage. Men hvis

Undervisningen efter denne Regel paa ny skulde begynde paa en Lørdag, afkortes Ferien, med een Dag, saa at Undervisningen begynder paa en Fredag.

4. Paaskeferien varer fra Onsdag før Skærtorsdag til den paafølgende Tirsdag (begge Dage medregnede).

5. Pinseferien skal omfatte 5 Søgnedage i Tilslutning til de 2 Helligdage efter Rektors nærmere Bestemmelse.

6. Fastelavnsmandag, Lørdag efter Store Bededag, Kongens og Dronningens Fødselsdage samt Grundlovsdagen ere Fridage.

7. De Søgnedage, som efter foranstaaende Regler maatte være tilbage af de i Loven foreskrevne 63 Søgnedage, overlades det til Skolernes Rektorer at fordele efter eget Skøn som hele og halve Fridage.

8. Samtlige tidligere Bestemmelser om Ferie- og Fridage ophæves.

Hvilket herved bekendtgøres til Efterretning for alle vedkommende.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 30te November 1903.

J. C. Christensen.

Stemann.

Bekendtgørelse

om

Fordringerne i Naturlære ved Afgangseksamen for studerende af den sproglig-historiske Retning og ved almindelig Forberedelseseksamen.

Paa Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 2den d. M. allernaadigst at bifalde, at der til kgl. Anordning af 1ste Marts 1895 § 4i., jfr. kgl. Anordning af 16de Juni 1882 § 15 og kgl. Anordning af 30te August 1881 § 4i., føjes følgende Tillægsbestemmelse:

„Det tillades de eksamensberettigede Skoler, der maatte ønske det, til VI. sproglig-historiske Klasses Afgangseksamen, IV. matematisk-naturvidenskabelige Klasses Hovedeksamen og almindelig Forberedelseseksamen at opgive i Naturlære visse Afsnit af Læren om Lyden og Lyset, saaledes at der til Gengæld tilstaaes dem visse Lempelser i de Eksamenspena, der hidtil ere krævede i Henhold til de gældende Anordninger.

Den samme Tilladelse kan udstrækkes til ogsaa at gælde for privat forberedte Dimittender (Privatister), som indstille sig til de nævnte tre Eksaminer saa vel som til

Tillægseksamen i Naturlære i Henhold til Ministeriets Bekendtgørelse af 5te Januar 1889.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet bemyndiges til at fastsætte de nærmere Bestemmelser angaaende de Afsnit af Lydlæren og Lyslæren, der skulle medtages, samt de Afkortelser i de hidtil krævede Eksamenspensaa, der til Gengæld kunne foretages, ligesom ogsaa de Bestemmelser, det i øvrigt maatte være nødvendigt at træffe med Hensyn til Gennemførelsen af denne Bekendtgørelse, derunder Fastsættelsen af Tidspunktet for de omhandlede Forandringer's Ikrafttræden“.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 10de Februar 1904.

J. C. Christensen.

Stemann.

Cirkulære

til

samtlige højere Almenskoler.

I Henhold til den under Dags Dato udstedte Bekendtgørelse om fakultative Ændringer i Eksamensopgivelserne i Naturlære ved de forskellige i Bekendtgørelsen nævnte Eksaminer fastsætter Ministeriet herved efterfølgende nærmere Bestemmelser:

Der medtages af Lydlæren og Lyslæren følgende Afsnit:

- a) Lydens Hastighed; Toner og deres Frembringelse ved Strenginstrumenter.
- b) Skyggedannelse; Loven for Lysets Tilbagekastning ved plane og konvekse Spejle; konkave Spejles Anvendelse som Projektører; Lysets Brydning (Linser, Øjet, Brilller, Mikroskoper, Kikkerter, saaledes at alle matematiske Beregninger udelades); Lysets Opløsning i Farver og de forskellige Straalers Virkninger.

Alene for VI. spr. hist. Klasses Vedkommende medtages tillige Spektroskopet.

Til Gengæld tiltaas der følgende Lømpelser i de hidtil krævede Eksamenspensaa:

I Ligevægtslæren forbigaas den matematiske Udvikling ved Vejningsapparaterne; af Flydevægtene medtages kun Apparatet til Undersøgelse af Mælk og Spiritus; af Barometre medtages kun det almindelige Stuebarometer, Hævertbarometret og eet af Aneroidbarometrene (dog uden den detaillerede tekniske Konstruktion); Afsnittet om molekulære Kræfter forbigaas med Undtagelse af Haarrørvirkningen, som dog kun behandles rent experimentelt.

Af Bevægelseslæren medtages kun Galilei's Bestemmelse af Faldlovene (Faldet paa Skraaplanet); Lovene for Ebbe og Flod, for den almindelige Tiltrækning og for Pendulet. Under Inertiens Lov omtales i korte Træk krumlinet Bevægelse (Centripetalkraften).

I Varmelæren forbigaas Bestemmelsen af Vædskers absolute Udvidelse, den detaillerede Bestemmelse af Varmefylden og Kryoforet. Loven for Dampes Tryk omtales under Dampmaskinen og kun i det Omfang, der er nødvendigt for Forstaaelsen af dennes Indretning.

Af Elektricitetslæren forbigaas Elektroforet, Kondensatorelektroskopet og Voltas Søjle samt Termoelektricitet med Undtagelse af selve Grundforsøget.

For VI. spr. hist. Klasses Vedkommende forbigaas i Astronomi Bestemmelsen af Foraarspunktets Beliggenhed.

Retten til at gøre Brug af den i Bekendtgørelsen givne Tilladelse indtræder regelmæssigt ved de Eksaminer, der afholdes i Løbet af Skoleaaret 1904—05; og de Skoler der agte at benytte Tilladelsen, skulle anmelde dette for vedkommende Undervisningsinspektion inden Udgangen af den 3die Maaned i dette Skoleaar, i hvilket Prøven i den nye Form for første Gang ønskes afholdt. For saa vidt nogen Skole i Forventning om, at Tilladelsen vilde kunne benyttes allerede i indeværende Skoleaar, skulde have indrettet sin Undervisning herefter, kan den ogsaa erholde Ret til at gøre Brug af Tilladelsen allerede i Sommeren 1904, men maa da senest en Maaned efter dettes Cirkulæres Udstedelsesdag indgive Meddelelse derom til vedkommende Undervisningsinspektion.

Privatister kunne ikke gøre Brug af Tilladelsen før ved Eksaminerne i Sommeren 1905. For saa vidt Privatister til VI. Klasses Afgangseksamen eller IV. Klasses Hovedeksamen eller til Tillægsprøven i Naturlære ville benytte den, maa de anmelde det omhyggeligt for den Skoles Bestyrer, ved hvilken de agte at indstille sig til Prøven, og derhos give nøjagtig Meddelelse om, efter hvilke Lærebøger de have forberedt sig til Prøven; alle disse Oplysninger om Privatisterne indsendes af vedkommende Skole til Ministeriet sammen med de sædvanlige Eksamensindmeldelser. Privatister til almindelig Forberedelseseksamen skulle indsende lignende Anmeldelser til Eksamenskommissionens Formand.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 10de Februar 1904.

J. C. Christensen.

Stemann.

Bekendtgørelse

om

Fordringerne i Græsk ved Afgangseksamen for studerende af den sproglig-historiske Retning.

Paa Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen unde 2den d. M allernaadigst at bifalde, at Bestemmelserne i § 5 b., Stykke 2, i kongelig Anordning af 5te August 1871 angaaende Undervisningen i de lærde Skoler bortfalder og erstattes med følgende, der første Gang træder i Kraft ved Sommereksamen 1904:

Af det hele i Græsk læste Pensum (se § 4 b., Stykke 2, i kongelig Anordning af 5te August 1871) opgives af Skoledisciple til Eksamen saa meget, som svarer til mindst 2,000 Vers af Homer, 100 Kapitler af Herodot (som for en mindre Del kan erstattes af anden historisk Læsning) samt c. 90 Sider attisk Græsk, overvejende af filosofisk eller rhetorisk Indhold. Privatister skulle opgive det hele Pensum.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 11te Februar 1904.

J. C. Christensen.

Stemann.

Cirkulære

til

samtliges lærde Skoler.

Idet Ministeriet herved fremsender Eksemplarer af Bekendtgørelse af Dags Dato om Fordringerne i Græsk ved Afgangseksamen for studerende af den sproglig-historiske Retning, skal man til Vejledning bemærke følgende:

Hensigten med den ved Bekendtgørelsen forordnede Indskrænkning af det Pensum, der skal opgives til Eksamen, er dels at lette Eksamenslæsningen for Eleverne, dels at gøre det muligt at dvæle mere, end det hidtil i Almindelighed har kunnet ske, ved de læste Skrifters Indhold og at drage den reale Side frem uden Skade for den sproglige Tilegnelse. Derimod maa det paa ingen Maade føre til, at den til Faget regelmæssigt indrømmede Tid afkortes til Fordel for Undervisningen i noget andet Fag. Hvad der af den ved Indskrænkningen af Eksamenspensum indvundne Tid ikke medgaar til Opnaaelsen af det ovenfor angivne Hovedformaal, en mere indtrængende Læsning, bør anvendes til med Eleverne at gennemgaa enkelte græske Værker i dansk

Oversættelse og til at lade dem paa anden Maade stifte Bekendtskab med Sider af det oldgræske Kulturliv, som de ellers ikke let komme til at kende gennem Læsningen i Originalsproget. I Skolernes Programmer og paa Indmeldelsesskemaet til Eksamen skal der gives Meddelelse om, hvad der i V.—VI. Klasse er gennemgaaet af saadan Læsning. Ligeledes forventer man, at Lærerne under deres Eksamination ville give deres Elever Lejlighed til at vise, hvad Udbytte de have faaet af denne Læsning; men lige saa lidt som man vil opstille bestemte Krav til dens Indhold eller Omfang, lige saa lidt vil man opstille bestemte Eksamenskrav eller forlange, at alle Eksaminander skulle prøves deri.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 11te Februar 1904.

J. C. Christensen.

Stemann.

Bekendtgørelse

angaaende

Undervisningen i Matematik til almindelig Forberedelseseksamen, fjerde Klasses Hovedeksamen og Afgangseksamen for studerende.

1. Ved Undervisningen til Afgangseksamen og ved denne Eksamen skal det fra Begyndelsen af Skoleaaret 1904—5 være tilladt at forbigaa Læren om de to trigonometriske Funktioner \secans og \cscans .

2. Da man selv ved de højere Lærestalter efterhaanden er kommen bort fra at bruge femcifrede Logaritmetabeller, idet man har ment at kunne opnaa fuldt tilstrækkelig Nøjagtighed i Beregningerne og samtidigt spare megen Tid og Arbejde ved Brugen af firecifrede Tabeller, skal der fra Begyndelsen af Skoleaaret 1904—5 overalt ved Skoleundervisningen i Matematik saa vel som ved de forskellige Eksaminer (almindelig Forberedelseseksamen, IV Klasses Hovedeksamen og VI Klasses Afgangseksamen) kun anvendes firecifrede Logaritmetabeller.

Privatister skulle for begge Punktets Vedkommende ved Eksamen være ligestillede med Skoledisciple.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 15de April 1904.

J. C. Christensen.

Stemann.

Anordning

angaaende

Aarsprøver ved Statens højere Almenskoler og Sorø Skole og Opdragelsesanstalt.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg,

Gøre vitterligt: Efter de Os af Vor Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet foredragne Omstændigheder ville Vi i Henhold til § 27 i Lov af 24 April 1903 om højere Almenskoler m. m. herved have anordnet følgende Bestemmelser angaaende Aarsprøver ved Statens højere Almenskoler og Sorø Skole og Opdragelsesanstalt:

1.

Medens det overlades til Rektorerne efter Samraad med Skoleraadet at afgøre, hvorvidt og i hvilket Omfang Halvaarsseksamen bliver at afholde, skal der i de tre nederste Mellemskoleklasser og de to nederste Gymnasieklasser samt i 1ste til 3die studerende og Realklasse og i 5te studerende Klasse holdes skriftlig og mundtlig Aarsprøve efter Undervisningens Afslutning før Sommerferien.

2.

Undervisningen i de nævnte Klasser fortsættes i det mindste til St. Hansdag, hvorefter den skriftlige Prøve holdes i saa mange Dage, som Fagenes Antal kræver.

3.

Ved den mundtlige Prøve, som er offentlig, skal foruden den eksaminerende Lærer en Censor være til Stede; hvis det skulde vise sig vanskeligt at faa et tilstrækkeligt Antal Censorer blandt Skolens Lærere, kan Rektor ogsaa til Censorer vælge uden for Skolen staaende skolekyndige Mænd eller Kvinder.

Rektor bestemmer efter at have hørt Skoleraadet:

- 1) om der skal holdes Prøve i alle Fag i alle Klasser, eller om et eller flere Fag i de forskellige Klasser skal undtages fra Prøve,
- 2) om der i de forskellige Fag skal prøves i hele Aarets Pensum eller kun i Dele deraf, og da hvilke.

4.

Fire Gange i Skoleaarets Løb, umiddelbart før Efteraarsferien, Juleferien og Paaskeferien samt ved Undervisningens Slutning, skal hver Lærer give hver Elev, han har undervist, en Karakter for hans Flid og Dygtighed i Faget. Karaktererne indføres i den dertil bestemte Protokol, og

Middeltallet af de saaledes afgivne Karakterer blive Elevens Aarskarakter i det paagældende Fag. Bliver der holdt Eksamen i Faget, sammenlægges Aarskarakteren med Eksamenskarakteren til en Fagkarakter. Undtages Faget for Eksamen, bliver Aarskarakteren staaende som Fagkarakter.

5.

Samtlige Fagkarakterer udtrykkes ved følgende Betegnelser med de vedføjede Værdier: $ug = 8$, $ug\div = 7$, $mg = 6$, $mg\div = 5$, $g = 4$, $g\div = 3$, $tg = 1$, $tg\div = \div 1$, $mdl = \div 4$, $slet = \div 8$.

6.

Ved Aarsprøverne i Sommeren 1904 gælder en ved Undervisningens Slutning efter Reglerne i § 4 given Karakter som Aarskarakter, med mindre vedkommende Skole allerede hidtil har brugt saadanne Modenhedskarakterer eller Vidnesbyrd i Skoleaarets Løb, paa Grundlag af hvilke Beregningen af den i § 4 omhandlede Aarskarakter kan ske.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 23de April 1904.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

J. C. Christensen.

VII.

Undervisningen.

A. Oversigt over, hvad der er læst i Skoleaaret, og hvad der opgives til Aarsprøven.

Dansk.

I M. (Bertelsen). Oplæsning og Genfortælling samt Udenadslæren af nogle Digte efter Borchsenius og Winkel Horns danske Læsestykker I; nogen Analyse efter Læsebogen og efter O. Langes Øvelsesstykker. 2 ugentlige Stile (Diktat, Genfortælling, Fristil). Nogle Digterværker læste for Klassen.

I Kl. (Krag). H. Bæks danske Læsestykker for Latin- og Realskolens I og II Klasse er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Læsebogen er en Del Digte lærte udenad. K. A. Schneekloths Sproglære læst og repeteret. 30 Stile. Enkelte større Digterværker er forelæste.

I R. (Krag). Bæks danske Læsestykker er benyttet til Oplæsning og Analyse. Schneekloths Sproglære læst og repeteret. Nogle Digte lærte udenad. Ca. 30 d. Stile.

II. Kl. (Krag). H. Bæks danske Læsestykker er benyttet til Oplæsning og Analyse. Arntzens nordiske Mytologi. Enkelte Digterværker er forelæste. Schneekloths Sproglære læst og repeteret. 28 Stile.

II Realkl. (Krag). H. Bæks danske Læsestykker er benyttet til Oplæsning og Analyse. Arntzens nordiske Mytologi. Schneekloths Sproglære repeteret 3 Gange. Udvalgte Stykker af danske Forfattere er forelæste. 30 Stile.

III Kl. (Krag). Sigurd Müllers Haandbog i den danske Litteratur, læst fra Side 1 til Side 359 med enkelte Forbigaaelser; Biografier af de vigtigste Forfattere fra Reformationstiden, det lærde Tidsrum, Holbergs Tidsalder og Oplysningens Tidsalder er med forskellige Tilføjelser læste efter Sigurd Müllers mindste Litteraturhistorie; flere større Digterværker forelæste. 26 Stile.

III Realkl. (Krag). Borchsenius og Winkel Horns danske Læsebog benyttet til Oplæsning og Analyse. Jeppe paa Bjerget, Hakon Jarl hin Rige og Genboerne er læste og repeterede; desuden opgives Prøver af Ingemann, Blicher, Hauch, P. M. Møller og J. L. Heiberg. K. A. Schneekloths Sproglære læst og repeteret 3 Gange. 30 Stile.

IV Kl. (Krag). Stykker af Hovedforfatterne fra den første Halvdel af dette Aarhundrede er læste og gennemgaaede med tilknyttede biografiske Oplysninger (Sigurd Müllers Haandbog). Af større Værker er læste og gennemgaaede Væringerne, Sankt-Hans-Aftens-Spil, Erik og Rollers Saga, Optrin af Kæmpelivets

Undergang, St. St. Blichers Selvbiografi, Syvsoverdag, Kong Rénes Datter, Udtog af en dansk Students Eventyr, Udtog af Hjortens Flugt, Træsnit, Søstrene paa Kinnakullen og Valdemar Atterdag og fl. 25 Stile.

IV Realkl. (Krag). Borchsenius og Winkel Horns danske Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Schneekloths Sproglære flere Gange repeteret. 30 Stile.

V Kl. (Bertelsen). Litteraturhistorien indtil Rationalismen med Benyttelse af Rønnings Litteraturhistorie, Sig. Müllers Haandbog, A. Olriks og Falbe Hansens Folkevisesudvalg; Folkeviserne og Holberg gennemgaaede udførligere. 16 Stile. 50 Sider Svensk efter Hammerichs Læsestykker.

VI Kl. (Bertelsen). Det 19. Aarh.s Litteratur; Romantikens Gennembrud behandlet udførligere. Hele Litteraturhistorien repeteret efter Rønnings Bog. 16 Stile. 40 Sider Svensk efter Hammerichs Læsestykker.

Oldnordisk.

(Bertelsen.)

V. Kl. Wimmers Læsebog S. 1—26, 37—63. Det vigtigste af Wimmers mindre Formlære. Under Læsningen er der foretaget Analyse af de vigtigste Sprogformer med Henførelse til Dansk.

VI Kl. Wimmers Læsebog S. 53—55, 61—107, 114—18, 132—35. (Versene i Gunnlaugs Saga er forbigaaede). Wimmers Formlære gennemgaaet med stadig Henførelse til Dansk.

Tysk.

I MKl. (Stegmann). Kaper og Simonsens Tysk Læsebog for de første Begyndere S. 1—44. De vigtigste Regler af Grammatik indøvede ved idelig Oversættelse af Smaasætninger fra Dansk til Tysk. Hver Uge 1 Afskrift.

I Kl. (Stegmann). Ipsen og Boviens Tysk Læsebog for Mellemklasserne S. 1—40. Formlæren efter Kaper med Undtagelse af Kønsreglerne og Stykket om de sammensatte Verber. Gloser efter Schmidt-Phiseldecks Samling S. 1—14. Kapers Stiløvelser for Begyndere. 9. Udg. S. 5—15.

I Realkl. (Lorentzen). Ipsen og Boviens Læsebog for Mellemklasserne S. 1—10, 18—53. Formlæren efter Kaper undtagen Kønnen og de sammensatte Verber. Gloser efter Schmidt-Phiseldecks Samling S. 1—14. Kapers Stiløvelser for Begyndere, 5—15, 17—24.

II Kl. (Lorentzen). Ipsen og Boviens Læsebog S. 41—84, 140—145. Formlæren efter Kaper, Gloser efter Schmidt-Phiseldecks Samling, S. 14—25. Kapers Stiløvelser for Begyndere, 9. Udg., S. 17—26 og 29—32.

II Realkl. (Lorentzen). Ipsen og Boviens tyske Læsebog for Mellemklasserne, S. 10—18, S. 55—95. Formlæren er læst efter Kapers Grammatik. Gloser efter Schmidt-Phiseldecks Samling, S. 15—25. Kapers Stiløvelser for Begyndere, 8. Udg., S. 24—26, 29—36, 39—45.

III Kl. (Lorentzen). Ipsen og Boviens Læsebog for Mellemlklasserne, S. 84—132. 155—162. Formlæren er repeteret, Ordføjningslæren læst til Infinitiv. Kapers Stiløvelser for Begyndere, 9. Udg., S. 32—36, 39—45. Gloser efter V. Schmidt-Phiseldecks Samling, S. 25—34. Som Maanedslæsning Ernst v. Wolzogen: Der Herr Assistenzarzt og die Cholera-Cigarre. Hackländer: Soldatenleben im Frieden S. 1—65.

III Realkl. (Lorentzen). Ipsen og Boviens tyske Læsebog for Mellemlklasserne, S. 100—145. Formlæren er repeteret efter Kapers Grammatik; af Syntaksen er læst til Dativ. Kapers Stiløvelser for Begyndere: S. 41—45 (Adjektiver og Talord) samt S. 57—63 (stærke Verber). Gloser efter V. Schmidt-Phiseldecks Samling, S. 25—34. Som Maanedslæsning: Ernst v. Wolzogen: Der Herr Assistenzarzt og die Cholera-Cigarre. Hauff: Märchen S. 12—67.

IV Kl. (Stegmann). Ipsen og Boviens L. f. M. S. 207—230 og nogle af Schillers Ballader. Dels statarisk, dels cursorisk: Hauffs Märchen. Resten af Ordføjningslæren er gennemgaaet og hele Grammatiken repeteret. Kapers Stiløvelser for Begyndere, stærke Verber og Præpositioner, begge Dele udtogsvis. Glosesamlingen læst ud.

IV Realkl. (Lorentzen). Ipsens og Boviens tyske Læsebog for Mellemlklasserne, S. 162—164, 182—211. Repeteret hvad der opgives til Eksamen. Efter Kapers Stiløvelser er læst de stærke Verber. Gloser efter V. Schmidt-Phiseldecks

Samling. Resten af Ordføjningslæren gennemgaaet og hele Sproglæren repeteret. Som Maanedslæsning: Tromlitz: Die Vierhundert von Pforzheim fra S. 20 og Hauff: Das Bild des Kaisers S. 1—68.

V Kl. (Stegmann). Sacher-Masoch: Die Stumme. Th. Storm: Psyche. W. Jensen: Magister Timotheus. H. Hopfen: Trudel's Ball samt Schillers Wilhelm Tell. Kapers Stiløvelser for de højere Klasser, de 36 første Stykker (S. 5—34).

VI Kl. (Stegmann). Goethes Faust, 1. Del med nogle Forbigaaelser. Hoffmann: Das Majorat. W. Jensen: Der alte Timotheus. Hopfen: Trudels Ball. Storm: Psyche. Keller: Die arme Baronin. Hauffs Noveller. Eckstein: Sturmnacht og Marie la Brusca. Lidt af Kapers Stiløvelser f. h. Kl. Grammatiken repeteret og en Del synonyme o. lign. Bemærkninger meddelte og indøvede.

Fransk.

I Kl. (Sveinbjørnsson). Carl Michelsen: Fransk for Mellemklasser, S. 103—132, 139, 141—144, 146—159, 163—167, 173—174, 176—178; Dialogues 219—240. De tilhørende danske Stykker mundtlig og skriftlig. Flere Stykker er behandlede gennem Spørgsmaal og Svar paa Fransk. O. Nielsens Grammatik: det vigtigste af den regelmæssige Formlære. De franske Lyd gennemgaaede og indøvede. Nogle Diktatøvelser.

I Realkl. (Sveinbjørnsson). Samme Bog som i I st., S. 103—132, 139, 141—143, 146—159, 164—166, 179—186. Dialogues 219—234. De tilhø-

rende danske Stykker skriftlig og mundtlig. O. Nielsens Grammatik. Nogle Diktatøvelser. Enkelte Stykker behandlede gennem Spørgsmaal og Svar paa Fransk.

II Kl. (Sveinbjørnsson). Cohen og Kapers Franske Læsestykker, S. 43—85. Nogle Diktatøvelser efter Michelsens Fransk for Mellemklasser: Dialognes. O. Nielsens Grammatik: Særlig Pronominer og Verber. Lydlæren gennemgaaet.

II Kl. Realkl. (Sveinbjørnsson). Cohen og Kapers Franske Læsestykker, S. 43—85. Nogle Diktatøvelser efter Michelsens Fransk for Mellemklasser: Dialogues. O. Nielsens Grammatik: Om Verberne samt Pronominerne. Udtaleøvelser.

III Kl. (Sveinbjørnsson). Cohen og Kapers Franske Læsestykker, S. 104—115, 121—133, 164—191. Formlæren efter O. Nielsens Grammatik. Orddannelseslæren gennemgaaet.

III Realkl. (Sveinbjørnsson). Cohen og Kapers Franske Læsestykker, S. 91—115, 121—133, 164—172. Formlæren efter O. Nielsens Bog: særlig Verberne.

IV. Kl. (Rektor). Cohen og Kapers Franske Læsestykker, S. 157—206. Recueil de contes et récits, S. 1—58. Jungs 50 Timer i Fransk, S. 135—158. Det vigtigste af Syntaksen er læst efter Jung og repeteret Formlæren.

IV Realkl. (Sveinbjørnsson). Recueil de

contes et récits I, S. 1—109. Repeteret Cohen og Kapers Franske Læsestykker, S. 91—104. Ekstemporeret i Laurie: Mémoires d'un collégien samt i Choix de Nouvelles II. Jungs Grammatik repeteret.

V Kl. (Sveinbjørnsson). Fr. Coppée: Les vrais riches, S. 1—101. Baruël: Lectures historiques II, S. 53—109. 1 Stil om Ugen, dels efter Arlaud, dels efter Michelsens Stiløvelser II. Frankes Phrases de tous les jours, S. 1—24. Syntaks efter O. Niensens Bog. Hjemmelæsning efter Aftale og Anvisning.

VI (Rektor). Baruël: Lectures historiques II. Anatole France: Le livre de mon ami. Maanedslæsning: Theuriet: Une ondine. Ekst. Recueil de contes et récits. En Hjemmestil om Ugen. Mundtlige Øvelser efter Michelsens Franske Stiløvelser II og Arlauds Franske Stiløvelser. Hele Grammatiken repeteret.

Engelsk.

I Realkl. (Bertelsen). Jespersen og Sarouw: Engelsk Begynderbog, Stykke 1—130.

II Realkl. (Sveinbjørnsson). Listovs Ledetraad, 2den Afd. og 3die Afd., alle de enkelte Stykker samt en Del danske. Boysens Engelske Digte, S. 1—10.

III Realkl. (Lorentzen). Nissens Læsebog for Realskolens øverste Klasser, S. 1—124. Boysen: Engelske Digte, S. 1—29. Af Løkkes mindre Grammatik er læst Formlæren og Stykker af Syntaksen.

Nissens Opgaver til engelsk Version: 1 Version om Ugen, ialt 36 Versioner. Som Maanedslæsning: Lady Barker: Stories about, S. 1—100.

IV Realkl. (Lorentzen). Nissens Læsebog, S. 129—253. Af Digtene S. 254—258, 265—267, 269—271, 274—278, 282—291, 296—299; 317—319. Løkkes Grammatik. Efter Nissens Opgaver 1 ugentlig Version. Som Maanedslæsning: Lady Barker: Stories about, S. 109—275. Ekstemporallæsning efter Golden Deeds.

V Kl. (Lorentzen). Hansen og Magnussen: Engelsk Læsebog for ældre Begyndere, Forskolen samt S. 1—57. Magnussens Grammatik.

VI Kl. (Lorentzen). Hansen og Magnussen: Engelsk Læsebog for ældre Begyndere, 1ste Del, S. 50—66 samt 2den Del. Som Maanedslæsning: Hansen og Magnussens Læsestykker og af samme Læsehæfter 2det Hæfte. Ekstemporallæsning efter Golden Deeds. Løkkes Grammatik.

Latin.

I Kl. (Bertelsen). Forchhammers Begynderbog.

II Kl. (Meldal). Læst Ostermanns Læsebog for det andet Aar forfra til S. 44.

III Kl. (Meldal). Læst: Cæsars Gallerkrig, II Bog. Ciceros I og II catil. Tale. Af Ovids Metamorph. Blochs Udv. I: Pyramus og Thisbe, Cadmus og Europa.

IV. Kl. (Brøndsted). Livius 23. J. Hauch III A.: Brudstykket af Talen pro Sex. Roscio Am. og af 4de Verrinske Tale, S. 124—51. Af Ovid i Levys Udv.: Phil. og Baucis, Pyram. og Thisbe, Midas, Cadmus, Ceres, Lycaon, Vinteren, Tunge Sorger.

V Kl. (Rektor). Livius' 26de Bog. Ciceros Tale pro lege Manilia og Lælius; Virgils Æneide, 2den Sang. Horats' Oder I. Ekstemporallæsning: Cornelius Nepos og Stykker af Henrichsens Versioner. Thomsens Antikviteter. 1 Version ugentlig.

VI Kl. (Stegmann). Taciti ann. I, 31—52 og 55—71; Taciti hist. I, 12—49. Ciceros Tale for Archias, somnium Scipionis, Cato og de officiis III, 26—32. Horats' Oder II i Udvalg (404 Vers). Carmina selecta: Stykker af Catul (244 Vers), Tibul (330 Vers), Ovid (388 Vers), Juvenal (154 Vers) og Martial (95 Vers). Horats' Breve I—II. Kurserisk: de 8 første Biografier af Cornelius Nepos, Dele af Henrichsens Versionsssamling og af Curtius (Flemmers Udvalg). 1 Reglen 1 Version om Ugen. Literaturhistorie og Antikviteter efter Rafn og Thomsen.

Græsk.

III Kl. (Brøndsted). Hudes Græsk Elementarbog I, og af II S. 1—6. Det tilsvarende i Grammatiken (Berg og Hude).

IV Kl. (Brøndsted). Hudes Græsk Elementarbog, S. 6—45. Odysseen, 9de Bog. Berg og Hudes Formlære.

V Kl. (Brøndsted). Herodot I, 6, 26—56, 69—71, 75—81, 84—91, 107—130, 154—160, 177—196, 201—14 (d. e. Kroisos' og Kyros' Historie, 115 cpp.). Herodot VIII, S. 40—65 (26 cpp.). Lukian: Alektryon. Aristofanus: Nefelai i P. Petersens Udtog. Odyss. 18. Der opgives Herodot VIII, 40—65, Alektryon, Nefelai.

VI Kl. (Meldal). Homers Iliade VI og VII Bog. Platons Apologi og Kriton. Lukian: Charon og Løgnhalsen. Repeteret det til Eksamen opgivne Pensum.

Oldtidskundskab.

III m. (Bertelsen). Østerbergs Mytologi (med Fremvisning af Billeder). Oplæsning: Iliaden 1ste, 3die, 5te, 6te, 22de, 23de, 24de Bog. Odysseen: 6te, 7de og 9de B.

IV (Bertelsen). Oplæsning af Herodot: det meste af 1ste Bog; Udvalg af 2den; et Stykke af 7de. Græsk og romersk Kunsthistorie med Billedfremvisning.

V, VI Kl. (Kleisdorff). I en ugentlig Fællestime: Stykker af Sechers græske Litteraturhistorie. Sofokles: Antigone. Euripides: Medea. Aristofanes: Skyerne. Stykker af Platons Faidon. Lukian: Hanen. Stykker af Rafns latinske Litteraturhistorie. Plautus: Miles gloriosus Shakespeare: Julius Cæsar. V. Kl. Sechers Kunsthistorie: Den romerske Periode. Homer: Odysseen, 6te og 7de Bog. Lukian: Hanen og Løgnhalsen.

Shakespeare: Skærsommernatsdrømmen. Nala og Damajanti. Appulejus: Amor og Psyche. Utheim: Sagn og Fortællinger af Oldtidens Historie (udvalgte Stykker).

Religion.

I M. (Krag). Bibelhistorie: Det gamle Testamente efter Assens mindre Bibelhistorie indtil syvende Afsnit. Lærebogen: De 10 Bud og Læren om Synden; de fleste Skriftsteder er forbigaaede. Nogle Salmer.

I Kl. (Krag). Bibelhistorie: Det gamle Testamente efter Assens mindre Bibelhistorie indtil niende Afsnit. Lærebogen: De 10 Bud og Læren om Synden; enkelte Skriftsteder er forbigaaede. Nogle Salmer.

I Realkl. (Krag). Bibelhistorie: Det gamle Testamente efter Assens mindre Bibelhistorie til niende Afsnit. Lærebogen: De 10 Bud og Læren om Synden; enkelte Skriftsteder er forbigaaede. Nogle Salmer.

II Kl. (Krag). Assens mindre Bibelhistorie: Det nye Testamente til Jesu Opstandelse. Lærebogen: Andet Hovedstykke, Troen; enkelte Skriftsteder er forbigaaede. Nogle Salmer.

II Realkl. (Müller). Bibelhistorie: Det nye Testamente til Jesu Opstandelse. Lærebog: Den anden Artikel, Bønnen, Alterens Sakramente. Nogle Salmer.

III Kl. (Krag). Opstandelsen, Himmelfarten, Apostlenes Gerninger og Afsnittet om det nye Testaments hellige Skrifter læst og repeteret efter Assens

Bibelhistorie; Pauli Rejser er gennemgaaede med særligt Hensyn til Acta 13.—28. Kap. Fadervor, Daaben og Nadveren læst og repeteret efter Balslevs Lærebog. Nogle Salmer.

III Realkl. (Krag). Ligesom III Kl.

IV R., IV Kl., V Kl. og VI Kl.
(Pastor Hansen).

IV og IV Realkl. Efter en kort Fremstilling af Israels Historie er „Tidens Fylde“ og Apostelkirken udførlig behandlet.

V Kl. Apostelmødet, Pauli II og III Rejse, hans Brevskrivning og sidste Livstid er belyst ud fra Acta og Brevene.

VI Kl. Nordens Kirkehistorie fra Reformationen til vore Dage.

Desuden er i de 4 øverste Klasser Striden om „Babel-Bibel“ belyst ud fra de assyrisk-babyloniske Udgravninger.

Historie.

I M. (Rektor). Efter Blochs Mindre Lærebog Oldtiden og Middelalderen indtil Korstogene.

I Kl. (Rektor). Oldtidens Historie efter Blochs Lærebog for Realskoler.

I Realkl. (Bertelsen). Ligesom I.

II Kl. (Bertelsen). Middelalderens Historie

samt Tysklands, Spaniens og Englands Historie til 1660, efter Blochs Lærebog for Realskoler.

II Realkl. (Engell). Samme Bog: Middelalderen. Norden til Dronning Margrethe.

III Kl. (Meldal). Blochs Lærebog for Realskoler II, fra 1660 til 1815.

III Realkl. (Meldal). Blochs Lærebog for Realskoler, 1ste Del fra Valdemar Atterdags Død, 2den Del til 1815.

IV. st. Kl. (Meldal). Blochs Lærebog i den nyere Historie, 1815—1871. Thrige: Mindre Lærebog i den gamle Historie, Roms Historie.

IV Realkl. (Brøndsted). De i minist. Cirku­ lære af 20. Nov. 1903 angivne Afsnit i Verdenshist. og i Nordens Hist. læst og repeteret efter Blochs L. f. R. I „Samfundskundskab“: Følgende Afsnit i Munchs mindre Lærebog: „Statsstyrelsen“ (med Overspr. af S. 19—20), „Familien“, „Det økonom. Liv.“

V Kl. (Engell). Thriges Lærebog i Oldtidens Historie: Grækenland. Thriges Lærebog i Nordens Historie.

VI Kl. (Engell). Oldtidens og Nordens Historie efter Thriges Lærebøger. Middelalderen og den nyere Tid efter Blochs mindre Bog (med Benyttelse af sammes „Tillæg“). Nyeste Tid efter Blochs større Bog. Munchs Større Lærebog i Samfundslære: Afsnit-

tene om Statsstyrelsen, den kommunale Styrelse og Samfundets økonomiske Liv.

Geografi.

I Kl. M. (Møller). Danmark, Norge og Sverrig efter C. C. Christensens mindre Lærebog.

I Kl. og I Realkl. (Stegmann). Danmark og Nordeuropa efter C. C. Christensens mindre Lærebog i Geografi.

II Kl. og II Realkl. (Møller). Mellem- og Syd-europa efter C. C. Christensen.

III Kl. (Meldal). Balkanhalvøen samt Asien, Afrika, Amerika og Australien efter Hoffmeyers Geografi.

III Realkl. (Møller). Asien, Afrika, Amerika og Australien efter Hoffmeyer.

IV Kl. (Stegmann). Amerika og Australien samt den almindelige Geografi efter den samme Bog. Det hele Pensum repeteret.

IV Realkl. (Møller). Efter samme Lærebog den alm. Geografi. Det hele Pensum repeteret.

Naturhistorie.

(Møller.)

I Kl. M. Zoologi: Fugle og koldblodige Hvirvel-dyr efter Balslev: Dyrenes Naturhistorie. Botanik: Mundtlig er i Foraaret gennemgaaet nogle Plantetyper.

I Kl. og I Realkl. Zoologi: Mennesket og koldblodige Hvirveldyr efter Boas' Lærebog. Botanik: Warming: Plantelivet, §§ 1—3, 12, 17—20, 27, 29—30, 45—60, 96—117, 123—132.

II Kl. og II Realkl. Zoologi: Tusindben, Edderkopper, Krebsdyr, Orme, Bløddyr og Straaledyr efter Boas' Lærebog. Botanik: Kap. 1—7 incl. samt Rakettræer og Frikronbladede efter „Warming: Plantelivet“. Nogle Plantebestemmelsesøvelser efter Trydes Skoleflora.

III Kl. og III Realkl. Zoologi: Pattedyrene. Skolens Fuglesamling gennemgaaet. Botanik: „Systematiken“ efter Warming.

IV Kl. og IV Realkl. Repetition af hele Zoologien og Botaniken efter Boas og Warming.

V Kl. m.-n. Paa Grundlag af Ussing: „Kortfattet Lærebog i den almindelige Geografi“ er der gennemgaaet et kort Kursus i Mineralogi og Geologi.

Naturlære.

III Kl. (Ramm). Som III Realkl.

III Realkl. (Mylord). Ligevægt, Varme og Magnetisme efter K. Schmidts mindre Lærebog i Fysik.

IV Kl. og IV Realkl. (Mylord). Læren om Bevægelse og Elektricitet efter K. Schmidts mindre Lærebog i Fysik. Repeteret hele det Pensum, der skal opgives til Eksamen.

V Kl. (Mylord). 1) Den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling: Barmwaters Lærebog i mekanisk Fysik, Varme og Elektricitet, § 1 til § 113, samt K. Schmidts Lærebog i Lyslære. 2) Den sproglig-historiske Afdeling: Schmidts mindre Lærebog til Elektricitet; Jørgensens Astronomi til Parallaxe.

VI Kl. (Mylord). 1) Den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling: K. Schmidts Astronomi. Læst Barmwaters Lærebog i mekanisk Fysik, Varme og Elektricitet ud. Læst Adam Paulsens Meteorologi med mange Forbigaaelser. Repeteret hele det læste Pensum. 2) Den sproglig-historiske Afdeling: Fra Elektriciteten til Lyden efter Schmidts mindre Lærebog. Jørgensens Astronomi fra Parallaxe; repeteret hele det læste Pensum.

Matematik.

I Kl. M. (Engell). Regning: Brøk, Reguladetri med Brøk.

I Kl. (Ramm). Julius Petersens Aritmetik til § 37. Julius Petersens Geometri til § 37. Blandede Opgaver. Regning med Brøk.

I Realkl. (Ramm). Julius Petersens Aritmetik til § 37. Julius Petersens Geometri til § 37. Regning: Blandede Opgaver, Regning med Brøk.

II Kl. (Ramm). Julius Petersens Aritmetik §§ 37—53, 56—68, 75—86 og 108—118. Julius Petersens Geometri § 37—82. Hjemmeopgaver 25 Gange. Regning: Delingsregning og Ligninger.

II Realkl. (Mylord). Julius Petersens Aritmetik I. Division, Ligninger af første Grad med een Ubekendt, Potens, Proportioner, Decimalbrøk. Julius Petersens Geometri §§ 37—79. Regning: Procentregning, Regning med fremmed Mønt, Delingsregning, sammensat Reguladetri.

III Kl. (Christensen). Julius Petersens Aritmetik og Algebra: Proportioner, Rod, Ligninger af 1. og 2. Grad med een og flere ubekendte samt Differens- og Kvotientrækker. Julius Petersens Geometri §§ 64—90 og 99—102. Hjemmeopgaver 24 Gange.

III Realkl. (Engell). Julius Petersens Algebra: Rod, Ligninger af 1. og 2. Grad med een og flere ubekendte Polynomiers Division, Kvadratrod af Tal. Julius Petersens Geometri §§ 59—90, 99—102 og 113—124. Hjemmeopgaver 35 Gange.

IV Kl. (Christensen). Julius Petersens Geometri fra Kap. 2. Julius Petersens Aritmetik og Algebra, I fra § 55, II til § 70. Hjemmeopgaver 35 Gange.

IV Realkl. (Engell). Julius Petersens Geometri. Julius Petersens Algebra II til § 69. Ligninger, Polynomiers Division og Proportioner og Decimalbrøk efter Julius Petersens Algebra I. Hjemmeopgaver 35 Gange. Regning 2 Timer om Ugen efter Knud Christensens Regnebog.

V Kl. (Ramm). Julius Petersens Aritmetik og Algebra I—II delvis og III til Determinanter.

Julius Petersens Trigonometri. Julius Petersenss Methoder og Theorier til Lighedannedhed. Julius Petersens Stereometri 30 Sider; ikke rep. Julius Petersens analytiske Geometri 25 Sider; ikke rep. S. A. Christensens Projektionstegning til Planer. Hjemmeopgaver 57 Gange.

VI Kl. (Christensen). Julius Petersens Aritmetik og Algebra III fra Kædebrøk. Julius Petersens analytiske Geometri fra Parabelen. Julius Petersens Stereometri til § 99. Julius Petersenss Methoder og Theorier til Dreiningstheorien. S. A. Christensens Projektionstegning fra Planer. Repetition af hele det matematiske Pensum. Hjemmeopgaver 56 Gange.

Skrivning.

(Cand. Krarup.)

Der er undervist 10 Timer ugentlig: III Realkl. og II st. Kl. hver 1 Time, II Realkl., I R., I st. og I M., hver 2 Timer.

Tiden benyttes afvekslende til Skønskrivning, Afskrift efter en trykt Bog og til Diktat samt Øvelser i Skriftlæsning (Glumsøes Skriftlæsningsbog). Ogsaa gothisk Skrift er bleven indøvet (ved Hjælp af Frk. Stremmes Skrivebøger).

Tegning.

(Cand. Krarup.)

Ved Undervisningen i Frihaandstegning, som omfatter I M., I, II og III Realkl., har i I M. og I R. været anvendt Andersens & Dahlerups „Væggetavler til Brug ved samlet Undervisning“ (hver Kl. 2 Timer ugentlig). III R. og II R. er bleven vejledet i

Konturtegning efter fritstaaende Klodser og Brugsgenstande.

De Disciple af I M., I, II og III Kl., der ikke har deltaget i Sangøvelserne Lørdag 1—2 har i denne Time af Skriveøvelser.

Sang.

I dette Fag følges den i sin Tid fra Ministeriet foreskrevne Plan for Sangundervisning.

Til Sang har der i det hele været anvendt 7 Timer om Ugen, nemlig 1 til Sammensang til Indøvelse af nogle tre- og firstemmige Sange for blandet Kor, 1 for VI og V Kl., 1 for IV Kl. og IV Realkl., 1 for III Kl. og III Realkl., 1 for II Kl. og II Realkl., 1 for I stud. og I Realkl. samt 1 for I M.

Den 28. og 29. Septbr. 1903 deltog et Hold paa 24 Elever i det første Skolesangstævne i Aalborg.

Sangprøve, som Disciplenes Forældre og Værger vare indbudte til at overvære, afholdtes d. 7. Maj Kl. 1.

Gymnastik.

I dette Skoleaar har der været anvendt 25 Timer om Ugen til denne Undervisning. Disciplene har været fordelt paa 6 Hold og har hver haft 4 Timer. Første Hold var delt i 1 Time. Første Hold (VI og V Kl.) har indøvet Hugning og Gymnastik, i Sommerhalvaaret en Gang om Ugen Salon- og Riffelskydning; 2. Hold (IV Kl. og IV Realkl.) Gymnastik og Hugning; 3. Hold (III Kl. og III Realkl.), 4. Hold (II Kl. og II Realkl.), 5. Hold (I stud. og I Realkl.) og 6 Hold Mellemskolen Gymnastik. I Efteraars- og Foraarsmaanederne er der tillige øvet Fodbold og Cricket.

Undervisningen i Gymnastik er ledet efter „Haandbog i Gymnastik“.

Skydeøvelserne begyndte den 15de Maj og ophørte den 16. September. Svømningen begyndte den 8. Juni og ophørte den 4de September.

Meddelelse om Skarpskydning i Skydeaaret 1903.

Afstand	Skytter	Skud	Træffere	Points	% Træffere	Gennemsnits- procent
100 Meter	8	200	190	541	95	2,8
150 —	8	200	188	560	94	2,8
200 —	8	240	216	622	90	2,6
250 —	8	160	151	449	94	2,8
		800	745	2172	93	2,7

Sigte og Aftræk samt Skydning med Salonriffel er indøvet forud.

Det fri Anslag er fortrinsvis indøvet.

Skydningen foretages med Bagladeriffel af Model 1867 mod ubevægeligt Maal og 10 Skud for hver Deltager mod forsvindende Maal.

Den 16de September afholdtes Præmieskydning, hvori samtlige Disciple deltog. Afstand 200 Meter, frit Anslag.

Præmietagere

L. A. Hammerich	5	Skud,	17	Points,	1.	Præmie	} Omskydn.
G. K. Brøndsted	5	»	15	»	2.	do.	
A. T. Friis	5	»	15	»	2.	do.	

Disciplene har været delt i 3 Hold til Fodbold og Cricket udenfor Skoletiden, hvert Hold har spillet 2 Gange om Ugen. Som Regel har der mødt 20—30 Elever.

B. Til de offentlige gyldige Prøver opgives:

Til Afgangseksamen opgive de studerende Disciple:

Dansk: Den danske Litteraturs Historie efter Rønnings Bog, dog med Forbigaaelse af en Del af den videnskabelige Litteratur i 19. Aarhundrede. Udførligere behandlet er Romantikens Gennembrud i Danmark. Som læst opgives: Holberg: Jeppe paa Bjerget og Ulysses von Ithacia; Wessel: Kærlighed uden Strømper; Ewald: Rungstedts Lyksaligheder; Baggesen: Kallundborgs Krønike; Øhlenschläger: St. Hans Aftenspil, Aladdin, Hakon Jarl, Axel og Valborg, Guldhornene og adskillige andre Digte; Heiberg: En Sjæl efter Døden; Hertz: Svend Dyrrings Hus; P. Møller: En dansk Students Eventyr; Hauch: Søstrene paa Kinnekullen; Paludan Müller: Abels Død; Winther: Hjortens Flugt; Goldschmidt: En Jøde; Hostrup: Genboerne. Desuden Noveller af Blicher, Eventyr af H. C. Andersen, Digte af Ingemann, Grundtvig, Bødtker, Ploug og andre.

Oldnordisk: Wimmers Læsebog S. 1—55, 61—107, 114—18, 132—35, dog med Undtagelse af Versene i Gunløgs Saga, ialt ca. 102 Sider. Hovedpunkterne i Grammatiken med Henblik paa Udviklingen i Dansk. Heraf opgive Skolens Dimittender til Prøven ifølge kgl. Anordning af 16. Juni 1882 § 10, Wimmers Læsebog S. 45—53, 74—107, 114—107, 114—18, dog med Undtagelse af Versene i Gunløgs Saga, ialt ca. 52 Sider.

Fransk: Mérimée: Mateo Falcone, h'enlèvement de la redoute, lettres d'Espagne. Baruel: Lectures historiques II. Anatole France: Le livre

de mon ami. Kursorisk: Theuriet: Lucile Désenclos og Une ondine. Ekst.: Choix de nouvelles.

Tysk (3 Eksaminander): Kapers Læsebog for højere Klasser, 4 Udg., S. 36—69, 78—86, 98—109 og 120—172. Fem tyske Noveller, udg. af Kaper. Schillers Wilhelm Tell og Goethes Faust I. Maanedslæsning: Hauffs Noveller og Eckstein: Sturmnacht og Maria la Brusca.

Engelsk (5 Eksaminander): Hansen og Magnussen: Engelsk Læsebog for ældre Begyndere, 1ste og 2den Del.

Til Eksamen opgives: I Del, S. 1—66, II Del 1—94, ialt 160 Sider = 160 N. S. Som Maanedslæsning: Hansen og Magnussen: Engelske Læsestykker, S. 1—110, Læsehæfter II. Ekstemporallæsning: Golden deeds I.

Historie: Blochs Lærebog for Realskoler, I og II: Tiden fra 476 til 1789. Blochs Lærebog i den nyeste Tids Historie: Tiden fra 1789—1878. Thriges Lærebog i Oldtidens og Nordens Historie. Munchs større Lærebog i Samfundslære, Side 1—49 og 110—139. Til Eksamen opgives: Oldtidens Historie: Rom 264—30 f. Chr. Absolutismens Tidsalder 1660—1789. Den nyeste Tids Historie (fra 1789). Nordens Historie 1660—1864. De læste Afsnit af Samfundslæren.

Latin: Statarisk: Livius I (60 Sider). Taciti Annaler I, 31—52 og 55—71 (= 20 N. S.). Taciti Historiæ I, 12—49 (= 17 N. S.). Cicero de officiis I (45 Kap.) og III, 26—32 (7 Kap.). Ci-

ceros Somnium Scipionis (9 Kap.), Cato (25 Kap.), pro lege Manilia (24 Kap.) og pro Archia (12 Kap.).

Virgils Æneide V (871 V.). Horats' Oder I (undt. 13, 19, 25 og 28) = 784 V. og II (undt. 1, 5, 6, 9, 11, 19) = 404 V. Catul 1—9 og 11—12 (= 244 V.). Tibul 1—4 (= 330 V.). Ovid 1—3, 6—8 (388 V.). Juvenals 4de Satire (154 V.) og Martial (95 V.). Horats' Epistl. I og II (= 1968 V.).

Heraf opgive Skolens Dimittender til den mundtlige Prøve ifølge kgl. Anordning af 16. Juni 1882 § 14.

Livius I Kap. 49—60. Tacitus: alt det læste. Cicero de officiis I, Kap. 7—42 og pro lege Manilia. Virgils Æneide V. Horats' Oder I, alt det læste og Carmina selecta. Catul 9. Tibul 1—3. Ovid 1, 3 og 7 og Martial. Horats' Epistler I. — Latin, kursorisk: Cornelius Nepos: 8 Biografier, 4½ particulæ af Henrichsens Versioner og af Flemmers Udvalg. Curtius: Slaget ved Issus og Svetonius Caligula (ialt 135 N. S.).

Græsk: Herodot: VIII Bog. Xenophons Memorabilia, II Bog. Platons Apologi og Kriton. Lukian: Løgnhalsen og Charon. Homers Odyssee, VI, VII og VIII, IX, XI, 1—59, XIX. Iliaden VI og VII, ialt 3506 Vers.

Heraf opgives til Eksamen i Henhold til Minist. Bekendtgørelse af 11. Febr. 1904:

Herodot VIII, Kap. 1—101. Platons Apologi og Kriton. Lukians Løgnhalsen og Charon. Homers Odyssee VI, VII, VIII og IX, 1—215 samt Iliadens 17. Bog (ialt 2008 Vers).

Naturlære, spr.-hist. Retning: Det anordnede Pensum efter K. Schmidts mindre Lærebog og Jespersens Astronomi.

Aritmetik: Julius Petersen: Aritmetik I, II og III og Trigonometri.

Geometri: Julius Petersen: Analytisk Geometri og Stereometri.

Naturlære, matem. naturvidensk. Retning: Schmidts mindre Lærebog. Barmwaters Lærebog. Schmidts Lyslære og Astronomi. A. Paulsens Lærebog i Meteorologi med mange Forbigaaelser.

*

Til fjerde Klases Hovedeksamen opgives:

Tysk: Ipsen: Læsebog for Mellemklasser. Hauffs Märchen.

Fransk: Cohen og Kaper: Franske Læsestykker, S. 127—133, 164—191. Recueil de contes et récits, S. 1—58.

Latin: Livius, 23. Bog. Cicero (Hauchs Læsebog III A.), pro Sex-Roscio (27 Kap.), Verrin. IV (23 Kap.). Ovid (Levys Udvalg): Philemon og Baucis, Pyramus og Thisbe, Midas, Cadmus, Ceres og Proserpina, Lycaon, Vinteren i Tomi og Tunge Sorger, ialt 843 Vers.

Heraf opgives til Eksamination ifølge kgl. Anordning af 16. Juni 1882 § 4:

Livius, 23. Bog, sidste Halvdel. Cicero pro Sexto Roscio og de 4 første Sider af Brudstykket af Verrin. Ovid: Philemon og Baucis, Pyramus og Thisbe, Midas, Cadmus og Lycaon, ialt 522 Vers.

Græsk: Af Xenophons Anabasis. Hudes græske Elementarbog II, S. 6—45. Odysseen, 9. Bog.

Historie: Den nyeste Historie (fra 1815) efter Bloch og Roms Historie efter Thriges Lærebog.

Geografi: Hoffmeyers Geografi.

Aritmetik: Julius Petersen: Aritmetik I fra Potens, II indtil Annuiteter.

Geometri: Julius Petersen: Geometri fra 2. Kap.

Naturlære: Det anordnede Pensum efter K. Schmidts mindre Lærebog.

Naturhistorie: Boas: Dyrerigets Naturhistorie. Warming: Plantelivet.

*

Til almindelig Forberedelseksamen opgives:

Modersmaalet: Holberg: Jeppe paa Bjerget og Den politiske Kandestøber. Oehlenschläger: Hakon Jarls Død, Hakon Jarl og Ørvarodd paa Sikilei. Wessel: Hundemordet. Ewald: Ved Dø-

dens Komme. Baggesen: Passet. Grundtvig: Mester Ole Vind og Morten Luther. Ingemann: Indbruddet paa Postgaarden. Blicher: Himmelbjerg (Udtog). Hauch: Haldor mellem Fjeldene. P. Møller: Glæde over Danmark. Hertz: Kedelflikkeren og Skriftemaalet. Winther: De to Peblinge og Henrik og Else. H. C. Andersen: Snemanden og Den lille Pige med Svovlstikkerne. Heiberg: Konning Volmer (Syvsoverdag). Hostrup: Genboerne. Kaalund: Et Fugleskjul. Richardt: Et romersk Æsel.

Engelsk: Statarisk: Nissen: Engelsk Læsebog, S. 1—253. Boysens Digte, S. 1—29. Nissens Læsebog: 26 Sider (254—8, 265—7, 269—71, 274—8, 282—91, 296—99, 317—19).

Heraf opgives til den mundtlige Prøve ifølge Cirkulære af 10. Marts 1882:

Prosa: Nissens Læsebog 124—253. Poesi: Nissens Læsebog: de læste 26 Sider.

Kursorisk: Lady Barker: Stories about Golden deeds I.

Tysk, statarisk: Ipsen og Boviens Læsebog for Mellemklasser, S. 1—211. Ialt 275 N. S.

Heraf opgives til mundtlig Prøve ifølge nævnte Cirkulære:

Prosa: S. 80—140, 184—201, 207—211 = 81 Sider eller 125 N. S.

Poesi: S. 140—147, 155—164, 182—4, 201—07 = 24 Sider eller 30 N. S.

Kursorisk: Heye: Hochzeit auf Capri. Schöntau: Zwei Grazien og Die zwei Verbrecher. Trom-

litz: Die Vierhundert von Pforzheim. Hauff: Das Bild des Kaisers.

Fransk, statarisk: Cohen og Kaper: Fransk Læsebog, S. 27—88, 91—133, 164—172 = 111 S. eller 140 N. S. Recueil de contes et recits pour la jeunesse, S. 1—109 eller 115 N. S.

Heraf opgives til den mundtlige Prøve ifølge nævnte Cirkulære:

Receuil de contes et récits pour la jeunesse, S. 1—109. Cohen og Kapers Fransk Læsebog, S. 91—104.

Kursorisk: Laurie: Mémoires d'un collégien, ca. 50 S. og Choix de nouvelles II.

Historie: Blochs Lærebog f. Realskoler I og II.

Til Eksamen opgives de i Minist. Cirkul. af 20. Novbr. 1903 angivne Afsnit i Verdenshist. og i Nordens Hist. efter samme Bog. I Samfundskundskab efter Munchs mindre Lærebog: Statsstyrelsen (S. 1—25). Familien (S. 61—71). Det økonomiske Liv (S. 67—90).

Geografi: Hoffmeyer: Lærebog i Geografi.

Aritmetik: Julius Petersen: Aritmetik I fra Polynomiens Division, II til Annuiteter.

Geometri: Julius Petersen: Geometri.

Naturhistorie: Boas: Dyrerigets Naturhistorie. Warming: Plantelivet.

Naturlære: Det anordnede Pensum efter K. Schmidts mindre Lærebog.

VIII.

Den fysiske Samling

er i Aar ikke bleven forøget.

IX.

Den naturhistoriske Samling

er forøget med følgende Gaver: Lækat fra Erik Poulsen, Dvergmuserede fra Ingeborg Brix, Musvaage fra Niels Nielsen, Graaspurve, Digesvale, Mursvale fra Ingeborg Brix, Skovskade fra Henry Larsen, forladt Sol-sorterede med Æg fra Hans Staarup, Storkeæg fra Lauritz Langwardt, 4-traadet Havkvabbe fra Adjunkt Ramm, sort Vels fra Erik Lindhardt, Stenbider fra Henry Larsen, Hummer, Kaalorm og Pupper fra Viggo Byberg, forstenede Knogler og et Stykke Zechstein fra Neanderthal fra Lærerinde Frk. Kjær, Conglomerat med Mollusker fra Littorinahavet, Forsteninger af Søpindsvin og Orthoceratiter fra A. Fock, L. C. Lottrup og Viktor Kühnell.

X.

Biblioteket.

Boggaver er modtagne fra Kultusministeriet, Videnskabernes Selskab, Polyteknisk Læreanstalt, Meteorologisk Institut, Det danske Hedeselskab, Aarhus Kommune; fremdeles Programmer fra en Del Latin- og Realskoler og Skolebøger fra forskellige Forlæggere. Endelig har Møllejejer, cand. jur. E. Weis bevist Skolen den store Velvilje at skænke den de nedenfor med * betegnede Bøger.

Efterfølgende Fortegnelse udviser Tilvæksten fra 1. Maj 1903 til 30. April 1904.

Skrifter af blandet Indhold.

Meyers Konversations-Lexikon. 5. Aufl. I—XVII. Lpz. u. Wien. 1896—97.

*Dansk Maanedsskrift. Redig. og udg. af M. G. G. Steenstrup. Kbh. 1855—68. Komplet.

Dania, Tidsskrift for dansk Sprog og Litteratur samt Folkeminder, udg. af V. Dahlerup, O. Jespersen og Kr. Nyrop. Nr. 37—38. Kbh. 1903.

Danske Studier, udg. af Mar. Kristensen og Axel Olrik. 1. H. Kbh. 1904.

Dansk Tidsskrift, udg. af L. Moltesen. Maj 1903—Apr. 1904. Kbh.

Det ny Aarhundrede, 1.—14. H. Kbh. 1903—4.
Deutsche Rundschau, Maj 1903—Apr. 1904.

Militær Tidende. Udg. af J. Jacobsen. 13. Aarg. Kbh. 1903.

Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri, 1903, 3. h. — 1904, 3. h. Sth.

Nordisk universitets-tidskrift, III, 3—4. IV, 1—2. Göteborg 1903—4.

Revue des deux Mondes, Maj 1903—Apr. 1904. Paris.

Sønderjydske Aarbøger 1903. Aabenraa.

Tilskueren, Maj 1903—Apr. 1904.

Literaturhistorie. Lærde Selskaber.

Bibliotheca Danica. Systemat. Fortegnelse over den danske Literatur fra 1482 til 1830. Udg. ved C. V. Bruun. 10. H. (IV. Bd.) udg. af Th. Ruschke. Kbh. 1902.

Gigas, E.: Katalog ov. Erhvervelser af nyere udenlandsk Litteratur ved Statens oftl. Biblioteker 1902. Kbh. 1903.

Andersen, Vilh.: Literaturbilleder. Kbh. 1903.

Bugge, S.: Norsk Sagafortælling og Sagaskrivning i Irland, 2. H. Krnia. 1903.

Christensen, Arthur: Omar Khajjâms Rubaijât. En literær-historisk Undersøgelse. Kbh. 1903.

*Hauch, C.: Om første Deel af J. I. Baggesens Breve til Oehlenschläger. Kbh. 1818.

*— Om J. I. Baggesens Anmærkninger til de saakaldte Hundrede Aphorismer og een. Kbh. 1818.

*Hjort, P.: Tolv Paragrapher om Jens Baggesen. Kbh. 1817.

Ipsen, Alfr.: Georg Brandes. I—III. Kbh. 1902—3.

*Kierkegaard, S.: En literair Anmeldelse. Kbh. 1846.

*— Om min Forfatter-Virksomhed. Kbh. 1851.

*— Synspunktet for min Forfatter-Virksomhed. Kbh. 1859.

*Om Magister S. Kierkegaards Forfattervirksomhed. Iagttagelser af en Landsbypræst. Kbh. 1851.

Larsen, Henry: Krist og Satan. Nogle Blade af gammel kristelig Digtning, særlig hos Angelsakserne. Kbh. 1903.

*Molbech, C.: Forelæsninger over den nyere danske Poesie. I—II. Kbh. 1832.

*Nutzhorn, F.: De homeriske Digtes Tilblivelsesmaade. Kbh. 1863.

Vedel, V.: Helteliv. En Studie over Heltedigtningens Grundtræk. Kbh. 1903.

*Ørsted, H. C.: Imod den store Anklager. Kbh. 1814.

Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger 1902. Kbh. 1902—1903.

Fire og tyvende årsberetning fra samfund t. udg. af gl. nordisk literatur. Kbh. 1903.

Nationalliteratur.

Danmarks gamle Folkeviser, udg. af A. Olrik, 2. Bd. 4. H. Kbh. 1904.

*Peder Syvs kjernefulde Ordsprog, udsøgte og ordnede ved R. Nyerup. Kbh. 1807.

*Corsaren. Aargangene 1840—45 og 1847—48 paa enkelte Numre nær, samt en Del Numre af Aargangene 1849 og 1851.

*Boeck, Chr.: Decemberdrømme. Kbh. 1877.

*Bøgh, F.: Efterladte Arbejder i Udvalg. Kbh. 1887.

Dalgas, Ernesto: Lidelsens Vej. Kbh. 1903.

*Fibiger, J.: Jephthas Datter. Kbh. 1849.

*— Kors og Kjærlighed. Kbh. 1858.

*— Sorgens Genier. Kbh. 1884.

*Diodoros (Johs. Fibiger): Den evige Strid. Kbh. 1878.

*Gjellerup, K.: Brynhild. Kbh. 1884.

*Nicolaus Notabene (S. Kierkegaard): Forord. Morskabslæsning for enkelte Stænder efter Tid og Leilighed. Kbh. 1844.

*Af Søren Kierkegaards Efterladte Papirer. 1847. Ved H. P. Barfod. Kbh. 1877.

*Rein, J.: Samlede Digte. I—II. Kbh. 1802.

Austfirdinga sögur, udg. af J. Jacobsen, 2. H. Kbh. 1904.

Fagrskinna, udg. af F. Jónsson, 2. H. Kbh. 1904.

*Fundinn Noregr, Halfs Saga, Fridthjofs Saga og Sögubrot, fordanskede ved C. C. Rafn. Kbh. 1824. Ketil Hængs og Grim Lodinkins Sagaer, Ørvarodds Saga, An Buesvingers Saga og Ro-

mund Grejpssons Saga, fordanskede ved C. C. Rafn. Kbh. 1826. Indb. i eet Bind.

*Sagaen om Vølsungerne ovs. af V. Ullmann. Kbh. 1873.

*Auerbach, B.: Nach dreissig Jahren. Neue Dorfgeschichten. I—III. Stg. 1876.

*Herder, J. G. v.: Der Cid, nach spanischen Romanzen besungen. Stg. u. Tübingen. 1838.

*Der Nibelungen Noth, ill. m. Holzschn. nach Zeichngn. von J. Schnorr v. Carolsfeld und E. Neureuther. Die Bearbtg. des Textes von G. Pfizer. Stg. u. Tübingen 1843.

*Rheinlands Sagen, Geschichten und Legendes. Hrsg. von A. Reumont. Köln u. Aachen.

*Bulwer, E. L.: Pelham. Lpz. 1842.

Byron: Don Juan, ovs. af H. Drachmann. I (2. Opl.)—II. Kbh. 1891—1902.

*James, G. P. R.: Heidelberg. Lpz. 1846.

*Beaumarchais: Théâtre. Paris 1842.

*Mme. Cottin: Élisabeth ou les Exilés de Sibérie, suivie de la Prise de Jéricho. I—II. Paris 1806.

Valdés, J. de: Merkur og Charon. Ovs. fra Spansk ved E. Gigas. Kbh. 1904 (St. fra Sprog- og Oldtidsforsk. 62).

Græske og latinske Forfattere. Samling af Oversættelser, udg. af M. Cl. Gertz. II.—13. H. og II, 1.—5. H. Kbh. 1903—4.

*Apuleius: Æslet eller Forvandlingen. Ovs. af F. Schaldemose. Kbh. 1842.

*Apuleius's Amor og Psyche ovs. og indledet af F. Nutzhorn. Kbh. 1867.

*C. Julius Cæsars Werke. Uebs. v. A. Baumstark. I—II. Stg. 1838—39.

*M. T. Ciceros forunderlige Meninger eller Paradoxer, fordanskede af J. Seidelin. Kbh. 1795.

*P. Ovidii Nasos Breve fra Pontus. Ovs. af N. Schyth. Kbh. 1802.

*P. Ovidii Nasonis Klage-Breve . . . Udi vort Danske Sprog oversatte Af Christian Falster. Tredie gang oplagt. Kbh. 1738.

- Plautus' Menæchmi ovs. af J. Th. Jensen. Kbh. 1903 (St. fra Sprog- og Oldtidsforskn. 60).
- *L. Annæus Seneca's Breve ovs. af C. G. Limkilde. Odense 1804.
- *P. Vergilii Maro's bucoliske Digte. Udg., ovs. og oplyste v. S. Meisling. Kbh. 1817.
- *P. Virgilius Maro: Æneiden. Ovs. v. S. Meisling. I. Slagelse 1824. II. Kbh. 1826.
- Lange, Thor: Ældre græsk Lyrik. Kbh. 1903 (St. fra Sprog- og Oldtidsforskn. 58).
- *Anacreon's Digte, udg., ovs. og oplyste v. S. Meisling. Kbh. 1826.
- *Euripides ovs. af Chr. Wilster. 2. Opl. Kbh. 1857.
- Herodots Historie, ovs. af K. Hude, 2. Bd., 1.—2. H. Kbh. 1903—4.
- *Pindars olympiske Ode, ovs. af M. Rosing. Nestved 1862.
- *Platons Phædros. Griechisch und Deutsch. Lpz. 1846.
- *Theocrits bucoliske Digte. Ovs. v. S. Meisling. Kbh. 1825.
- *Xenophons Mindesværk om Cyri Ledingsfærd i Overasien. Ovs. af O. Wolff. Kbh. 1800.
- *Xenophons Sokratiske Merkværdigheder. Ved J. Bloch. 2. Opl. Kbh. 1802.
- *Æschylos: Orestias, ovs. af P. O. Brøndsted. Kbh. 1844.
- Østrup, J.: Tyrkisk Folkepoesi. Kbh. 1903 (St. fra Sprog- og Oldtidsforskn. 59).
- Nala og Damajanti, en Fortælling i Mahabarata, ovs. fra Sanskrit af Har. Rasmussen. Kbh. 1903.

Sprogvidenskab.

- Nordisk Tidsskrift for Filologi, 3. Rk. 12. Bd. 1.—3. H. Kbh. 1903—4.
- Budstikke til Selskabet for germansk Filologi. 4. Aarg. Nr. 9—10. Kbh. 1903.
- Godlandsk Budstikke. Fagblad for germanske Sprog. 1. Årgang Nr. 1—4. Kbh. 1903—4.
- Die neueren Sprachen, Zeitschrift f. d. neu-

sprachl. Unterricht, hrsg. v. W. Viëtor, XI, 2—XII, 1. Marburg 1903—4.

Verner, K.: Afhandlinger og Breve, udg. af Selsk. f. germansk Filologi. Med en Biografi af M. Vibæk. Kbh. 1903.

*Borring, L. S.: Guide de Conversations modernes en Français, en Italien et en Danois. 2. éd. Copenhague 1864.

Bertelsen, H.: Dansk Retskrivningslære og Retskrivningsordbog. Kbh. 1904.

Dahl, B. T., og H. Hammer: Dansk Ordbog for Folket, 1.—6. H. Kbh. 1903—4.

Kalkar, O.: Ordbog til det ældre danske sprog, 36.—37. H. Kbh. 1903—4.

Feilberg, H. F.: Ordbog over jydsk almuesmål, 22.—23. H. Kbh. 1903—4.

Jensen, J. M.: Et vendelbomåls lyd- og formlære, 5. h. Kbh. 1903.

*Molbech, C.: Nogle Ord om det, man kalder „Retskrivning“. Kbh. 1855.

Ordbok öfver Svenska Språket, utg. af Svenska Akademien, 25.—26. H. Sth. 1904.

Läsebok för folkskolans högre klasser utg. af H. Schück och N. Lundahl. I. Sverige. 3. häftet. Lund 1903.

Grimm, Jac. u. Wilh.: Deutsches Wörterbuch, 10. Bd. 11.—12. Lief., 13. Bd. 3. Lief. Lpz. 1903—4.

Wustmann, G.: Allerhand Sprachdummheiten. Lpz. 1903.

Ingerslev og Vibæk: Tysk Begynderbog for Mellemkolen. Kbh. 1903. — Gloser til samme Bog. Kbh. 1903.

Hansen, A. d.: Engelske Stiløvelser. 2. Udg. Kbh. 1904.

Schmitz, H.: Englische Synonyma, für die Schule zusammengestellt. Aachen 1898.

Hansen, A. d., og J. Magnussen: Engelsk Læsebog for ældre Begynderne. I. 4. Udg. Kbh. 1902. II. 3. Udg. Kbh. 1898.

Jespersen, O.: Noter til England and America Reader. Kbh. 1903.

Addison, J.: Sir Roger de Coverley (aus: The Spectator). Erkl. von H. Fehse. Lpz. 1890.

Burnett, F. H.: Little Lord Fauntleroy. Für d. Schulgebr. bearb. v. G. Wolpert. 6. Aufl. Lpz. 1902.

Byron: Child Harold's Pilgrimage. Ausgew. u. erkl. von R. Werner. Lpz. 1889.

Defoe, D.: Robinson Crusoe. Bearb. v. K. Foth. Lpz. 1893.

Dickens, Ch.: A Christmas Carol. Erkl. v. B. Röttgers. Lpz. 1896.

— David Copperfield's School-Days (aus: David Copperfield). Erkl. v. H. Bahrs. 3. Aufl. Lpz. 1904.

English School Life. Hrsg. v. F. J. Wershoven. Lpz. 1902.

Gibbon, E.: History of the first and fourth Crusades (aus: History of the Decline and Fall of the Roman Empire). Erkl. v. F. Hummel. Lpz. 1885.

Hume, D.: The Reign of Queen Elizabeth (aus: History of England). Bearb. v. A. Fritzsche. Lpz. 1897.

Seymour, Mary: Chaucer Stories. Ausgew. u. erkl. v. Cl. Klöpffer. Lpz. 1897.

Nyrop, Kr.: Grammaire historique de la langue française. Tome II. Copenhague 1903.

Grønbech, V.: Forstudier til tyrkisk lydhistorie. Kbh. 1902.

Klassisk Oldtidsvidenskab.

Pauly's Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft. Neue Bearbeitung. 63.—68. Lief. Stg. 1903—4.

Hude, K.: Græsk Elementarbog, I—II. 2. Udg. Kbh. 1901—3.

*Ussing, J. L.: Prøve paa en Fremstilling af Grækernes og Romernes huuslige og private Liv. Kbh. 1863.

*— Underviisningen hos Grækerne og Romerne. Kbh. 1865.

*— Om Grækernes og Romernes Huse, m. særl. Hs. til Benævnelsen for de enkelte Rum. Kbh. 1876.

Thomsen, C.: Det romerske Stats- og Privatliv i Oldtiden. 3. Udg. ved K. F. Kinch og M. J. Goldschmidt. Kbh. 1904.

Historie.

Folkenes Historie, redig. af J. Ottosen, 1.—69. H. Kbh.

Nielsen, Fr.: Den nyeste Tids Historie (Lærebog i Verdenshistorien IV). Kbh. 1903.

Buhl, Fr.: Muhammeds Liv. Kbh. 1903.

Burckhardt, J.: Renaissancens Kultur i Italien. Kbh. 1903.

Christensen, Arthur: Fra Samanidernes Tid. Kulturskildr. fra Orientens Middelalder. Kbh. 1903 (St. fra Sprog- og Oldtidsforsk. 61).

Fredericia, J. A.: Revolutionen og Napoleon I (1789—1815). Kbh. 1903.

Hanotaux, G.: Histoire de la France Contemporaine (1871—1900). I. Le Gouvernement de M. Thiers. 2. éd. Paris.

*Macaulay, Th. B.: Critical and historical Essays. I—V. Lpz. 1850. Biographical Essays. Lpz. 1857. Indb. tilsammen i 3 Bind.

Schoning, O.: Dødsriger i nordisk Hedentro. Kbh. 1903 (St. fra Sprog- og Oldtidsforsk. 57).

Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 2. Rk. 17. Bd. 4. H., 18. Bd. 1.—3. H. Kbh. 1902—3.

Dansk Magasin, 5. Rk. 5. Bd. 3. H. Kbh. 1904.

Historisk Tidsskrift, udg. af den danske historiske Forening, 7. Rk. 4. Bd. 4.—6. H. og 5. Bd. 1. H. Kbh. 1903—4.

Historisk Tidsskrift, udg. af den norske histor. Forening, 4. Rk. 2. Bd. 4. H. Kbh. 1904.

Historisk tidsskrift, utg. af svenska historiska föreningen, XXIII, 1—4. Sth. 1903—4.

Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 3. Rk. 3. Bd. 5.—6. H. Kbh. 1903—4.

Danmarks Riges Historie af J. Steenstrup, K. Erslev o. fl., 1.—150. H. Kbh.

Fonden ad usus publicos. Aktmæssige Bidr. t. Belysn. af dens Virksomhed. Udg. af Rigsarkivet. II. 1801—1826. Kbh. 1902.

Kancelliets Brevbøger vedr. Danmarks indre Forhold. I Uddrag udg. ved L. Laursen af Rigsarkivet. 1580—1583. Kbh. 1903.

- Hanson: Under fremmed Aag. Nyborg 1903.
- Holstenerpræstens Krønike, ovs. af A. Hude. Kbh. 1904.
- Aarhus. Byens Historie og Udvikl. gennem 1000 Aar. Med Bill. af J. Ølsgaard. Teksten af Fr. Beckett, Jul. Clausen o. fl. 1.—5. H. Aarhus 1904.
- Dansk biografisk Lexikon, udg. af C. F. Bricka, 131.—138. H. Kbh. 1903—4.
- *Biehl, Ch. D.: Brevvevling imellem fortroelige Venner. I—III Tome. Kbh. 1783.
- *Birkedal, V.: Noter til Biskop H. Martensens Tekst om Grundtvig i hans „Af mit Levnet.“ Kbh. 1883.
- Breve fra Jul. Lange, udg. af P. Köbke. Kbh. 1902. — do., Efterslæt. Kbh. 1903.
- Cl. Pavels's Dagbøger for Aarene 1817—1822, 2. Bd. 6. H. Chrnia 1903.
- Reventlow, C. B.: En dansk Statsmands Hjem omkring Aar 1800. II. 1801—1821. Kbh. 1903.
- *Breve fra og til Hans Christian Ørsted. Udg. af Mathilde Ørsted. 1.—2. Samling. Kbh. 1870.
- Secher, J. M.: Græsk-romersk Kunsthistorie til Skolebrug. 2. Udg. Kbh. 1903.
- *Kugler, F.: Handbuch der Geschichte der Malerei. I—II. Berlin 1837.
- Danmarks Malerkunst, 20.—31. H. Kbh. 1903—4.
- Lange, Jul.: Udvalgte Skrifter, 31.—35. H. (Slutning). Kbh. 1903—4.
- Panum, Hortense, og W. Behrend: Illustreret Musikhistorie, 32.—34. Lev. Kbh. 1903—4.

Geografi og Statistik.

- Geografisk Selskabs Tidsskrift, XVII, 3—6. Kbh. 1903—4.
- Zeitschrift für Schul-Geographie, XXIV, 8 — XXV, 7. Wien 1903—4.
- *Dalgas, E.: Geographiske Billeder fra Heden. Kbh. 1867.
- Fischer-Hansen, C.: Fra Amerika. Kbh. 1903.
- Heiberg, J. L.: Italien. Spredte Studier og Rejsekitser. Kbh. 1904.

Herrich, A.: Ostasien. Mit 7 Nebenkarten. 29. Aufl. Glogau.

Jacobsen, Arvid: Japanerne. Krnia 1903.

*Løffler, E.: Den skandinaviske Halvø. Kbh. 1860.

*Weigelt, G.: Die nordfriesischen Inseln vormals und jetzt. Hamburg 1858.

Kgl. dansk Hof- og Statskalender for Aaret 1904.

Statistiske Meddelelser, 4. Række, 12. Bd. 2.—3., 5.—7. H. og 13. Bd. 1.—5. H. Kbh. 1902—3.

Statistisk Tabelværk. Femte Række, Litra A Nr. 2, Litra B Nr. 3, Litra D Nr. 9 og 10. Kbh. 1902—3.

Rets- og Statsvidenskab.

Nationaløkonomisk Tidsskrift 1903, 3.—6. H., 1904, 1.—2. H. Kbh.

Lovtidende, Maj 1903—Apr. 1904.

Sagregister til Lovtidende for Kgr. Danmark f. Aarene 1871—1901. Kbh.

Ministerialtidende, Maj 1903—Apr. 1904.

Forslag til Finanslov for Finansaaret fra 1. April 1904 til 31. Marts 1905. §§ 21 og 26. Kultusministeriet.

Regnskabsefterretninger for det lærde Skolevæsen og Sorø Akademi for Finansaaret fra 1. Apr. 1902 til 31. Marts 1903. Kbh. 1903.

Uddrag af Aarhus Byraads Forhandlinger f. 1902. Aarhus 1903.

Bang, G.: Den socialistiske Fremtidsstat. Kbh. 1903.

Christensen, W.: Dansk Statsforvaltning i det 15. Århundrede. Kbh. 1903.

Hørup, V., i Skrift og Tale, 12.—20. H. Kbh. 1903—4.

*Kall, B. A.: For eller imod Kvindesagen? Kbh. 1881.

*Koføed-Hansen: Et Folk — Folket. Kbh. 1869.

Pedersen, Joh.: Fordelingsvalg. Aarhus 1903.

Teologi.

Kirke-Leksikon f. Norden, udg. af Fr. Nielsen. 32.—35. H. Aarhus 1903—4.

Kirkehistoriske Samlinger, udg. af Selsk. f. dansk Kirkehistorie, 5. Rk. 2. Bd. 1.—2. H. Kbh. 1903—4.

Delitzsch, Fr.: Babel und Bibel. 4. Ausg. Lpz.

1903. — do.: Zweiter Vortrag über Babel und Bibel. Stg. 1903.

Ussing, H.: Evangeliets Sejersgang ud over Jordan. Kbh. 1902.

*Ørum, J. C. M.: Om Forholdet inellem Søren Kierkegaard og Luther. Kbh. 1858.

*Monrad, D. G.: Profeten Esaias. Ovs. fra Grundtexten. Kbh. 1865.

*— Hiob og Psalmerne. Ovs. fra Grundtexten. Kbh. 1865.

*Rydberg, V.: Bibelns lära om Kristus. 4. uppl. Sth. 1880.

Schrøder, Chr.: „Fadervor . . .!“ Odense 1903.

— „Døber dem . . .!“ Odense 1903.

— „Tager dette . . .!“ Odense 1903.

*Koføed-Hansen: Her og Hisset. Kbh. 1872.

*Monrad, D. G.: Nogle Bemærkninger vedrørende Troesbekjendelsen. Kbh. 1873.

*Mynster, C. L. N.: Har S. Kierkegaard fremstillet de christelige Idealer — er dette Sandhed? Kbh. 1884.

*Schleiermacher, F.: Prædikener om det christelige Huusliv, ovs. af Chr. Winther. Kbh. 1839.

Ussing, H.: Den Ifversenske Sag. Kbh. 1903.

Filosofi.

*Brøchner, H.: Problemet om Tro og Viden. Kbh. 1868.

*Anmeldelse af samme Bog ved S. Heegaard. Særtryk.

Hansen, S.: Etikens Begrundelse. Undersøgelser ang. Grundlag og Metode for en videnskabelig Etik. Kbh. 1903.

*Heegaard, P. S. V.: Indledning til Den rationelle Ethik. Kbh. 1866.

Høfding, H.: Filosofiske Problemer. Kbh. 1902.

— Om nogle religionsfilosofiske Arbejder fra den nyeste Tid. Kbh. 1903.

Rosenberg, P. A.: Rasmus Nielsen, Nordens Filosof. Kbh. 1903.

*Schjødtte, A. F.: Om de dialektiske Grundbegreber hos Søren Kierkegaard. Kbh. 1874.

*Sibbern, F. C.: Menneskets aandelige Natur og Væsen. I—II. Kbh. 1819—28.

Undervisningsvæsen.

Bog og Naal. Nordisk Tidsskrift for kvindelig Opdragelse og Undervisning. Jan.—Apr. 1904.

Vor Ungdom, Maj 1903—Apr. 1904. Kbh.

Linderstrøm-Lang, C. F.: Wolfgang Ratichius. Et Bidrag til Pædagogikkens Historie. Kbh. 1903.

*Fischer, R.: Tanker om kvindelig Opdragelse. Kbh. 1856.

Forchhammer, G.: Om nødvendigheden af sikre meddelelsesmidler i døvstummeundervisningen. Kbh. 1903.

Knudsen, K. A.: Grundsætninger for Gymnastikundervisning. 3. Udg. Kbh. 1903.

Rasmussen, R., og B. Kjølner: Vor Skolegymnastik kontra Skoleidrætsstævner. Kbh. 1903.

Aarbog for Kjøbenhavns Universitet, den polytekniske Læreanstalt og Kommunitetet, indeh. Meddelelser for det akademiske Aar 1901—1902, udg. af H. Matzen. Kbh. 1903.

Alfabetisk Sagregister til Aarbøgerne for Kjøbenhavns Universitet, Kommunitetet og den polytekniske Læreanstalt for de akademiske Aar 1898—1901. Kbh. 1902.

Fortegnelse over de 398 studerende, der i 1903 have tilendebragt Afgangseksamen v. de lærde Skoler el. Tillægseksamen v. Universitetet. Kbh. 1903.

Meddelelser ang. de lærde Skoler og dimissionsberettigede Realskoler i Kgr. Danmark f. Skoleaaret 1901—1902. Udg. af A. F. Asmussen. Kbh. 1903.

Beretning om det 1. danske Skole-Sangstævne d. 28. og 29. Spt. 1903 i Aalborg. Kbh. 1903.

Matematik.

Nyt Tidsskrift for Matematik, Afd. A og B, 14. Aarg. Nr. 2—4, 15. Aarg. Nr. 1. Kbh. 1903—4.

Gamborg, V. E.: 4-cifrede Logaritmer og Antilogaritmer m. m. Kbh. 1903.

— 4-cifrede Logaritmer til de trigonometr. Funktioner m. m. Kbh. 1903.

— 5-cifrede Logaritmer og Antilogaritmer m. m. Kbh. 1903.

H. C. Andersens Regnebog, 1.—6. H. Kbh. 1903.

Møllerup, J.: Ny Lærebog i Regning og Aritmetik. I. Del. Kbh. 1904.

Svendsen, A.: Ny Regnebog for Mellemskolen. II. Kbh. 1903.

Foldberg, P. T.: Elementær Plangeometri II. Kbh. 1903.

Møllerup, J.: Studier over den plane Geometris Aksiomer. Kbh. 1903.

Juel, C.: Elementær Stereometri. 2. Udg. 1904.

Naturvidenskab.

Naturen, maanedsskrift for populær naturvidenskab, 27. aarg. nr. 4—12, 28. aarg. nr. 1—3. Bergen 1903—4.

*Forster, A.: Verdens Begyndelse og Ende efter fysisk-astronomisk Sandsynlighed. Kbh. 1877.

Mohn, H.: Meteorologi. Krnia 1903.

Meteorologisk Aarbog for 1901, II og 1902, I. Udg. af d. danske meteorol. Institut. Kbh. 1903.

Nautisk-meteorologisk Aarbog 1902. Kbh. 1903.

Observations astronomiques, météorologiques et magnétiques de Tasiusak dans le District d'Angmagsalik 1898—99 faites par l'Expédition danoise sous la Direction de G. C. Amtrup. Copenhague 1904.

Annales de l'Observatoire magnétique de Copenhague, publiées par Ad. Paulsen. Années 1899—1900. Copenhague 1903.

Madsen, V.: Om den glaciale, isdæmmede Sø ved Stenstrup paa Fyn. Kbh. 1903.

Milthers, V.: Grundvand og vandførende Lag i Danmark. Kbh. 1903.

Ravn, J. P. J.: Molluskerne i Danmarks Kridtaflejninger. III. Stratigrafiske Undersøgelser. Kbh. 1903.

Fysisk Tidsskrift, 1. Aarg. 6. H., 2. Aarg. 1.—4. H. Kbh. 1903—4.

Sundorph, Th.: Lærebog i Fysik for Mellemskolen. I. Kbh. 1904.

Weis, A.: Naturlære for Mellemskolen. Kbh. 1904.

Bie, V.: Om Lysets Virkning paa Bakterier. Kbh. 1903.

Krørup, J. C.: Den omgivende Temperaturs Indfly-

delse paa det respiratoriske Stofskifte og Varmeproduktionen. Kbh. 1902.

Ørum, H. P. T.: Kemiske Undersøgelser af Menneskegalde. Kbh. 1903.

*Eschricht, D. F.: Læren om Livet. Kbh. 1850.

Botanisk Tidsskrift XXV, 2—3. Kbh. 1903.

Billeder af Nordens Flora med Tekst af A. Mentz og C. H. Ostenfeld, 9.—12. Lev. Kbh. 1903—4.

*Lange, M. T.: Om Forandringen af Danmarks Plantevæxt i de sidste to Aarhundreder. Kbh. 1859.

*Schouw, J. F.: Grundtræk til en almindelig Plantegeographie. Kbh. 1822.

*Vaupell, Chr.: Bøgens Indvandring i de danske Skove. Kbh. 1857.

Weis, Fr.: Studier over proteolytiske Enzymer i spirende Byg (Malt). Kbh. 1902.

De danske Farvandes Plankton i Aarene 1898—1901. Kbh. 1903.

Bøving Petersen, J. O., og W. Dreyer: Vor Kloedes Dyr, 65.—83. Lev. (Slutning). Kbh. 1903—4.

Kolthoff, G., och L. A. Jägerskiöld: Nordens foglar. Sth. 1898.

Feddersen, A.: Naturens Bog. I. Dyreriget. Kbh. 1897.

Gormsen, C. C.: Naturhistorie for Folkeskolen. I. Dyreriget. Kbh. 1903.

*Steenstrup, J. J. S.: Et Bidrag til Geirfuglens Naturhistorie. Kbh. 1857.

Krogh, A.: Frærnes Hud- og Lungerespiration. Kbh. 1903.

*Bergsøe, V.: Oldenborrens Naturhistorie. Kbh. 1862.

Lægevidenskab.

Blad, A.: Om Enteroptose. Kbh. 1903.

Bloch, O.: Om Døden. I—II. Kbh. 1903.

Faber, E. E.: Dødsarsagerne ved Difteri. Kbh. 1903.

Maire, M. le: Svangerskab og Fødsel ved Myom i Uterus. Kbh. 1902.

Strandgaard, H.: Tumores hæmorrhoidales recti et ani og deres kirurgiske Behandling. Kbh. 1903.

Tekniske og økonomiske Videnskaber.

Jydske Granitkirker, eft. Foranstaltning af Min. f. K.- og U. opmaalte og undersøgte under Ledelse af H. Storck ved Arkitekterne V. Ahlmann og V. Koch. Kbh. 1903.

Vincent, A. B.: Undersøgelser over Udnyttning af Brød. Kbh. 1903.

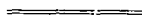
Hedeselskabets Tidsskrift, 1903 Nr. 5—12, 1904 Nr. 1—4. Aarhus.

Billedværker.

*Les Argonautes. En 24 planches. Inventées et dessinées par Asmus Jacques Carstens. Rome 1799.

*The Iliad of Homer from the Compositions of John Flaxman. Rome 1793. — The Odyssey of Homer from the Compositions of John Flaxman. Rome 1793. — Compositions from the Tragedies of Æschylus, designed by John Flaxman. London 1795. Alle i eet Bind.

*Haandtegninger af C. G. Kratzenstein Stub. Kbh. 1818.

XI.

Skolens Afgang- og Aarsprøver 1904.

(De foran satte Bogstaver betegner Værelserne, hvori Prøverne afholdes: a. Solennitetssalen, b.—e. de andre Klasseværelser paa første Sal, n. Naturhistorieklassen i Rektorbygningen.)

De skriftlige Prøver ved Afgangseksamen, alm. Forberedelseseksamen og 4. Kl. Hovedeksamen afholdes efter Ministeriets Bestemmelse den 9.—14 Juni. Skriftlig Eksamen for Skolens øvrige Disciple afholdes den 25., 27. og 28. Juni.

De mundtlige Prøver afholdes fra den 17. Juni til den 6. Juli i følgende Orden:

Fredag den 17. Juni.

a. Kl. 4. **IV.** Fransk. R. Sv. Lz.

Lødag den 18. Juni.

e. Kl. 4. **IV R.** Geografi. MM. Stg. Me.

Tirsdag den 21. Juni.

a. Kl. 8. **VI spr.-h.** Græsk + Latin. 1 Farm. Me. Mr.
Overlærer Olsen.

Onsdag den 22. Juni.

- e. Kl. 8. **IV.** Latin (9.). Br. Stg. **Overlærer Olsen.**
 a. — 8. **IV R.** Engelsk. Lz. Sv. **Adj. Dybdal.**
 a. — 12. **VI.** Tysk. Stg. Lz. **Adj. Dybdal.**
 e. — 12. **IV.** Latin (2 Till. + 3 Farm.) Br. R.
Overlærer Olsen.
 a. — 4. **VI.** Engelsk. Lz. Be. **Adj. Dybdal.**
 e. — 4. **IV.** Latin (9). Br. Stg. **Overlærer Olsen.**

Torsdag den 23. Juni.

- a. Kl. 8. **VI.** Dansk og Oldnordisk. Be. Sv. Kr.
Dr. Mortensen.
 a. — 4. **IV R.** Dansk. Kr. Be. **Dr. Mortensen.**

Fredag den 24. Juni.

- a. Kl. 4. **IV spr.-h.** Græsk. Br. R. Me.
 e. — 4. **IV. mat.-nat.** Fysik. My. Rm. MM.

Lørdag den 25. Juni.

- a. Kl. 8. **VI.** Fransk. R. Sv. **Rektor Zerlang.**
 a. — 2. **IV R.** Fransk. Sv. R. **Rektor Zerlang.**

Tirsdag den 28. Juni.

- e. Kl. 8. **IV.** Matematik. Chr. Rm. **Dr. Nielsen.**
 e. — 4. **IV R.** Matematik. Eg. My. **Dr. Nielsen.**

Onsdag den 29. Juni.

- a. Kl. 8. **VI m.-n.** Matematik. Chr. Rm.
Dr. Nielsen.
 b. — 8. **V.** Dansk og Oldnordisk. Be. Sv.
 c. — 8. **III.** Geografi. Me. MM.
 d. — 8. **III R.** Dansk. Kr. Br.
 e. — 8. **II.** Tysk. Lz. My.
 d. — 10. **I.** Dansk. Kr. Stg.

- n. Kl. 1. III R. Naturhistorie. MM. Kr.
 c. — 4. I M. Tysk. Stg. Frk. Eg.
 e. — 5. III. Tysk. Lz. Eg.
 d. — 5. II R. Dansk. Kr. Be.
 a. — 5. I R. Fransk. Sv. R.
 b. — 6. V spr.-h. Græsk. Br. Me.
 n. — 6. V m.-n. Fysik. My. Rm.

Torsdag den 30. Juni.

- a. Kl. 8. IV (18). Geografi. Stg. MM. Kr.
 b. — 8. V. Fransk. Sv. R.
 e. — 8. III. Geometri. Chr. Rm.
 d. — 8. III R. Tysk. Lz. Me.
 e. — 4. II. Latin. Me. Br.
 b. — 4. II R. Engelsk. Sv. Lz.
 c. — 5. I M. Historie. R. Eg.
 n. — 5. I. Naturhistorie. MM. Kr.
 d. — 5. I R. Geometri. Rm. Chr.

Fredag den 1. Juli.

- a. Kl. 8. VI m.-n. Fysik. My. Rm. **Mag. Ette.**
 b. — 8. V. Historie. Eg. Br.
 e. — 8. III. Latin. Me. R.
 d. — 8. III R. Engelsk. Lz. Sv.
 n. — 8. II R. Naturhistorie. MM. Kr.
 a. — 12. VI spr.-h. Fysik. My. MM. **Mag. Ette.**
 a. — 4. IV R. Fysik. My. Rm. **Mag. Ette.**
 b. — 4. I. Fransk. Sv. R.
 c. — 4. I M. Religion. Kr. Mü.
 e. — 5. IV. (6 + 1 Priv.) Tysk. Stg. Lz.
Cand. Mohr.
 d. — 5. II. Geografi. MM. Me.

Lørdag den 2. Juli.

- a. Kl. 8. **VI.** Historie. Eg. Br.
Arkiv. Hornemann.
- b. — 8. V m.n. Matematik. Rm. My.
- e. — 8. **IV R.** Tysk. Lz. Stg. **Cand. Mohr.**
- c. — 8. III. Fransk. Svb. R.
- d. — 8. III R. Geografi. MM. Me.
- e. — 12. **IV (11).** Tysk. Stg. Lz. **Cand. Mohr.**
- c. — 12. I R. Naturhistorie. MM. Kr.
- d. — 12. I. Latin. Be. Overl. Kl.
- b. — 1. III R. Fransk. Svb. R.
- b. — 4. V spr.-h. Fysik. My. Rm.
- a. — 4. **IV R.** (7 + 1 Priv.) Historie. Br. Eg.
Arkiv. Hornemann.
- c. — 4. II. Religion. Kr. Mü.
- e. — 6. II R. Tysk. Lz. Chr.

Mandag den 4. Juli.

- b. Kl. 8. V spr.-h. Latin. R. Stg.
- d. -- 8. III m.n. Rm. MM.
- e. — 8. III R. Eg. Chr.
- a. — 8. II R. Fransk. Svb. Lz.
- c. — 8. I M. Dansk. Be. Kr.
- a. — 1. **VI spr.-h.** Latin. Stg. R.
Cand. philol. Hansen.
- b. — 6. III R. Historie. Me. Kr.

Tirsdag den 5. Juli.

- b. Kl. 8. V. Engelsk. Lz. Stg.
- n. — 8. **IV (18).** Naturhistorie. MM. Mü.
Cand. mag. Gormsen.
- e. — 8. II. Geometri. Rm. My.
- c. — 8. I R. Engelsk. Be. Svb.

- n. Kl. 4. **IV R.** Naturhistorie. MM. Mü.
Cand. mag. Gormsen.
 c. — 4. **II R.** Geometri. My. Rm.
 e. — 4. **I R.** Dansk. Kr. Br.

Onsdag den 6. Juli.

- a. Kl. 8. **IV.** Historie. Me. R. Br.
 n. — 8. **III.** Botanik. MM. Kr.
 e. — 8. **I.** Geometri. Rm. My.
 e. — 10. **III R.** Fysik. My. Rm.
 c. — 11. **I M.** Geografi. MM. Stg.

Kl. 1—3, 5—7: Skriftlig Optagelsesprøve for Disciple til Mellemskolens I og II Kl. og til Skolens øvrige Klasser.

Torsdag den 7. Juli.

Kl. 8—5: Mundtlig Optagelsesprøve.

Fredag den 8. Juli.

- Kl. 8. Translokation.
 Kl. 10. Dimission og Slutningshøjtidelighed.

Optagelsesprøve for nye Disciple afholdes, som ovenfor angivet, Onsdag den 6. Juli Kl. 1—3 og Kl. 5—7 og Torsdag den 7. Juli Kl. 8—5.

Hvis nogen er forhindret i at møde ved denne Prøve, vil han kunne blive prøvet Tirsdag den 19. August, Kl. 8

Skolen sluttet Fredag den 8. Juli og begynder igen Tirsdag den 19. August, Kl. 12.

Dimissionen foregaar Fredag den 8. Juli Kl. 10.

Til at overvære de mundtlige Prøver samt Dimissionen og Slutningshøjtideligheden indbydes herved Disciplenes Forældre og Værger samt enhver, der ellers maatte have Interesse for Skolen.

Aarhus Katedralskole, den 6. Juni 1904.

E. Jacobæus.
